GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

(3) ÂL-İ İMRÂN-SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (40)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-I KERÎM'de YOLCULUK

(3) ÂL-i İMRÂN-SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (40)

İÇİNDEKİLER:

Sahife no

ÖN SÖZ:

Evvelâ bütün okuyucularıma bir ömür boyu sağlık, sıhhat ve gönül muhabbetleri ve gerçek mânâ da tasavvufî idrakler niyaz ederim. Bu dünya da en büyük kazanç burasını, bu âlemi şehâdet-i, gerçekten müşahede ederek yaşayıp geçirmek ve kendini tanımayı bilmek olacaktır. Kûr'ân-ı Kerîm'de **(yolculuk)** adlı sohbetlerimizin bazılarını vakit buldukça yazıya geçirtip daha sonra vakit buldukça kitap haline dönüştürmek için çalışmalar yapmaktayız. Onlardan biri de, mevzuumuz olan, **"ÂL-İ İMRÂN"** Sûresi'dir. Nihayet vakit bulup onu da aslını değiştirmeden o günlerde yapılan sohbet mertebesi itibarile ve bazı ilâveler yaparak düzenlemeye çalışacağım. İçinde bir hayli mevzular olan bu Sûre-i şerifin zâhir bâtın nûrundan bu dünyada iken yararlanmaya gayret edelim. Cenâb-ı Hakk'tan bu hususta her kes için başarılar niyaz ederim.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın. Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.) in ve Ehl-i Beyt Hazaratı'nın rûhlarına, Nusret Babamın ve Rahmiye annemin de ruhlarına, ceddinin geçmişlerinin de ruhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.

Terzi Baba Tekirdağ (02/08/2011) Salı:

2

(3) ÂL-i İMRÂN-SÛRESİ

Euzü Billâhi mineş şeytanir racîm

بِسْـــــــــــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيـــــــــــــمِ

BİSMİLLâHİRRAHMÂNİRRAHîM

3-ÂL-İ İMRÂN: Medine'de nâzil olmuştur. 200 (İki yüz) âyettir. (33-34-35) Âyetlerde Hz. Meryem'in babasının mensup olduğu İmrân ailesinden söz edildiği için Sûre bu adı almıştır. Kelimeleri, 3480 (üç bin dört yüz seksen) dir. Sûre ismini İmrân ailesinden almaktadır, hem Mûsâ (a.s.) ın hem de İsâ (a.s.) ın ailesi İmrân ailesidir. Yukarıda bahsedilen Âyet-i Kerîme'ler yeri gekdikçe incelenecek-lerdir. Kısaca **(ÂL-i İMRÂN)** ın sayı değerlerine toplu olarak bir göz atalım.

(ÂL) Ebced sayı değeri (43) tür. **(İMRÂN)** ise (360) tır. İkisinin sayı değerleri birlikte toplandığında, (43+360= 403) tür. Arasından sıfırı alınınca görüldüğü gibi gene (43) tür. O nu da toplarsak (4+3=7) dir, bilindiği gibi nefs mertebeleridir. (3+6=9) dur ki, bilindiği gibi mertebe-i Mûseviyyet'tir. Sûre no: su olan (3) ile toplarsak, (9+3= 12) ederki bağlı olduğu yer "Hakikat-i Muhammedî" dir.

﴿الٓمٓ ﴿١﴾

(1) Elif, Lâm, Mîm;

3

(Elif, Lâm, Mîm)

Bazı âlimler bu harflere huruf-u mukatta'a (kat'i harfler) demişler yani Hz. Allah ile Hz. Rasûlüllah arasında bunlar şifredir demişler ve birçokları hakikatini Allah bilir diyerek üzerinde çok fazla durmamışlardır.

Elif: (ا)

Ahadiyyet mertebesidir, Elif (ا) meydana gelmişse tecelli olmuş demektir, o tecelli de A'ma'dan çıkan ilk tecellidir. Ahadiyyet mertebesinin ilk tecellisinin özelliği ise, Cenab-ı Hakk'ın halinin orada hûviyeti ve inniyeti (benliği) yönüyle biliniyor olmasıdır. Oniki noktadan meydana gelmektedir, bunların yedi tanesi "etturu seb'a (yedi tur)" yani yedi nefis mertebesi , beş tanesi hazerat-ı hamse yani beş hazret mertebesidir.

Lâm: (ل)

Lâhut, Ulûhiyyet âlemi yani bütün bu âlemlerdir.

Oniki noktadan meydana gelen Elif harfinin kıvrımıdır, yani aslı Elif'tir.

Mîm: (م)

Hakikat-i Muhammedi'dir.

Mîm harfi de aynı şekilde bir göz ve bir kuyruk yapılmış Elif harfidir. Elif, Lâm, Mîm'in bu âlemlerin şifresi yani âlemlerin koordinatları olduğunu söyleyen âlimler olmuştur, bu söylem şu anda henüz tespit edilmiş değildir fakat bir gün gelecek bu da tespit edilecektir.

Elif, Lâm, Mîm'in İnsân-ı Kâmil'in bir ismi olduğu da söylenmiştir, doğrudur, çünkü bütün bu âlemler insan ismi altında hâlkedildi ve İnsân-ı Kâmil bütün bu âlemlerin aldığı isimdir.

Muhiddin İbn Arabi Hz.lerinin Kûr'ân Tefsirinde bu Âyet hakkında yaptığı tefsir şöyledir:

"Elif. Lâm. Mîm." Sûrenin başındaki bu üç harf ile bütün olarak varlığa işaret ediliyor. Çünkü "Elif", daha önce değindiğimiz gibi ilk varlık olan zât'a işarettir. "Lâm", Cebrâîl olarak adlandırılan faal akla işarettir. Faal akıl, ara varlıktır; varlığın başından feyiz alır, varlığın sonuna feyiz verir. "Mîm" ise, varlığın sonunu temsil eden Hz. Muhammed'e işaret eder. "O Kitab…" Daire onunla tamamlanır ve başı ile birleşir. Bu yüzden Hz. Muhammed (s.a.v.), Hatemdir, mühürdür, sondur. Nitekim Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Zaman döndü dolaştı, yüce Allah'ın semaları ve arzı yarattığı ilk güne ulaştı."

(Elif) Ahadiyyet mertebesi var, (Lâm) Ulûhiyyet mertebesi de var, fakat Hakikati Muhammedi mertebesi ortaya çıkmadığı için bu âlemler henüz kemâle ermediğinden Hakikati Muhammedinin (Mim) gelmesiyle bu âlemler tamamlanıyor ve Hakikati Muhammedinin "ferdi vahid" yani bir kimlik içerisinde oluşması için de Âdem (a.s.) ın gelmesi gerekiyor idi. Âdem (a.s.) ın şahsında insanlık gelişimini sürdürdükçe en son olarak Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizde gelmiş oldu.

NOT=Bu hususla ilgili (Fatiha Sûresi) nden küçük bir bölümü de faydalı olur düşüncesiyle buraya da aktaralım. Ayrıca (13 ve Hakikat-i İlâhiyye) isimli kitaımızda da bu harflerle ilgili bilgiler vardır.

****

Şimdi gelelim **(ا ل م)** "elif, lâm, mîm," hesaplamalarına, yukarıda görüldüğü gibi.

(ا) (elif) Kûr'ân-ı keriym'de **(48 822)** def'a geçmektedir.

(ل) **(lâm)** Kûr'ân-ı keriym'de **(31 522)** def'a geçmektedir.

(م) **(mîm)** Kûr'ân-ı keriym'de **(26 422)** def'a geçmektedir.

Bu oluşumlar içerisinde Kûr'ân-ı Keriym'de dağınık olarak en az **(26 422)** def'a da **(ا ل م) elif, lâm, mim,** geçmektedir. Bu hesaplamalara göre, (elif) (lâm) dan (17 300) def'a fazla. (mim) den, (22 400) def'a fazla, (be) den ise (38 396) def'a fazla çıkmaktadır. Bunların hepsi **(13)** te zuhur etmiş olmaktadır. Zâten başka türlüsü de düşünülemez, çünkü **(13)** e tamamiyle uyan yine kendisi olan **(13)** tür. Bunun dışında bir sistemin mutlak hakikati ve kemâliyle zuhura çıkması mümkün değildir.

Bunların hepsinin ayrı ayrı hikmetleri vardır, her bir harf bulunduğu yerdeki şahsiyyeti itibariyle o yere bir kimlik ve mânâ vermektedir, eğer bunlar tek tek anlatılmaya kalkılsa ciltler dolusu izahlar gerekir bu ise kitabımızın hacmını çok aşar, biz bütün bu hakikatlere özet olarak dikkat çekmeğe ve böyle bir sahanın varlığını ifade etmeye çalışıyoruz. İnşeallah ilgili araştırmacılar daha çok vakit ayırarak çok daha kapsamlı araştırmalar yapabilirler.

Kûr'ân-ı Keriym'in **(Cibril)** lisânın dan Bâtından zâhire çıkarken lâfız da – söz de ilk kelimesi **(Ikra') (96/1)** ilk harfi ise **(elif)** tir. Daha evvelce de belirtildiği gibi **(elif) 1** ve **13** tür. Hakikat-i Ahadiyyetten ki; o da **13** tür. Zuhuru Muhammediyye ye ki; o da **13** tür. Ve **13** te zuhur etmiş olmaktadır. Cebrâil getirmiştir ki; o da **13** tür. Hira da gelmiştir ki; o da **12** dir. Orada oluşan hadiseyi de **1** olarak ilâve edersek oda **13** olur. Mekân olarak zâten daha evvelce de bildirdiğimiz gibi, zaman, mekân, alet isimleri **(mim)** ile başladığından, Hira da bir mekânı ifade ettiğinden zaten **13** tür. Hal böyle olunca, **13** olan bir

mekân da, **13** olan bir makamdan (Ahadiyyet) **13** olan bir makama, (Muhammed) (s.a.v.) **13** olan Cibrilden, **13 elif** ile başlayan **(Ikra')** ile Hakikat-i İlâhiyyenin okunmağa başlanmasıdır. **(Ikra')** sayı değeri **(303)** tür, sıfırı alırsak **(33)** kalır ki; bu da Mescid-i Nebevi'nin ilk yapıldığı direk sayısıdır. Vahyin o direkler altında tamamlanıp izah edileceği ve oradan âlemlere yayılacağının o zamandan habercisidir diyebiliriz. Ne müthiş bir uyumdur hayretler içinde kalmamak mümkün değildir.

Kaynak – makam (Ahad) iyyet **(13)** tür:

Geldiği mekân (Hira) **(13)** tür: kendi sayısı (12) dir. O da Hakikat-i Muhammedi'dir.

Geldiği makam, (Muhammed) **(13)** tür:

Getiren (Cebrâil-Cibril) **(13)** tür:

Getirilenin ilk harfi, (elif) **(13)** tür:

O İlâh-î ve muhteşem **(Vahy)** anın da beş adet **(13)** Toplanmıştır ki; her şeyin kaynağı olmuşlar dır. Sadece bu oluşum bile, **(13)** ün nasıl muhteşem, mükemmel ve İlâh-î – uğurlu bir sistem olmasının nişanesi olarak yeter de artar bile. *(Bu hususta daha geniş bilgi "Vahy ve Cebrâîl" isimli kitabımızda vardır dileyen oraya bakabilir.)*

Biz yine yolumuza devam edelim.

****

﴿اَللّٰهُ لَٓا اِلٰهَ اِلا هُوَۜ الْحَىُّ الْقَيُّومُ﴾ ﴿٢﴾

(2) (Allahu lâ ilâhe illâ Hüvel Hayy'ul Kayyum;)

"Allah Teâlâ ki, ondan başka ilâh yoktur, hayy ve kayyum olan odur."

Yani "Elif, Lâm, Mîm" hükmünde olan Allah öyle bir Allah'ki bütün bu âlemleri meydana getirendir, İlâh yoktur,

O Allah Hayy ve Kayyum'dur. Bütün âlemler O'nun varlığı ile vardır, O'ndan başka ikinci bir varlık düşünülemez. Bütün varlıkta Cenâb-ı Hakk'ın zuhuru söz konusu ise bütün varlığın her zerresi hayat halinde demektir, gözle görülmeyen bir toz parçasının dahi kendince bir hayatı vardır, işte varlıktaki bütün hayat Cenâb-ı Hakk'ın Hayy isminden kaynaklanmaktadır. Kayyum bütün bu hayatın devamını sağlayandır, çünkü hayat sadece bir nefes değil ki, yaşansın bitsin, her an devam edendir.

﴿٣﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَاَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالاِنْجِيلَۙ﴿﴾

(3) (Nezzele aleykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan limâ beyne yedeyhi ve enzelet Tevrâte vel İnciyl;)

"O Yüce Allah, senin üzerine kitabı, kendisinden evvelki -kitapları- tasdik edici olarak hakkıyla indirdi, Tevrat ve İncil'i de indirmişti."

İşte âlemleri halkeden Zât-ı mutlak bu âlemlerin hakikatinin ne olduğunu sana bildirmek için sana bu kitabı indirdi. Yani ahadiyyet mertebesinden Hakikati Muhammediyyeye bu âlemdeki yaşantının nasıl olması gerektiğini bildirdi. "Aleyke" yani "senin üzerine" sözünde, bunu üzerimize aldığımızda muhatap bizler oluyoruz. Bütün bu âlemler Hakikati Muhammedinin muhtevası olduğundan ve insanlarda Hakikati Muhammedinin kemâli olduğundan Hz. Rasûlüllah'a (s.a.v.) olan hitap aynı şekilde bizlere de yapılıyor, işte kim bu hakikati idrak ederse Hakk'a ayna olur, yani Hakk'ın zât-î hitabına mazhar olur. Hele idraki gelişip bunları yaşama aşamasına geçirmiş ise o bu dünyada yani kendini tanıması bakımından. çok büyük müjdeler almıştır.

"Hakk olarak indirdi" yani Hakk esmâsı çevresinde ve muhafazasında indirdi ve bu Hakk isminin içinde mevcut

8

olduğu kitaptır. Bu kitap bize indirildiğine göre bizler bu kitaptan ne kadarını idrak etmiş isek o kadarı bizim oluyor.

﴾٤﴿ مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَۜ اِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌۜ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ
ذُو انْتِقَامٍ﴾﴿

(4) (Min kablü hüden lin Nâsi ve enzelel Furkan* innelleziyne keferu Bi Âyatillâhi lehüm azabün şediyd* vAllahu Aziyz'un Züntikam;)

"Daha evvel, insanlara hidayet olarak ve furkân-ı da inzal buyurdu. O kimseler ki. Allah Teâlâ'nın Âyetlerini inkâr ettiler, onlar için şüphe yok ki, şiddetli bir azap vardır. Ve Allah Teâlâ azîzdir, intikam sahibidir."

Kûr'ân-ı Kerîm'in bir ismi "furkan"dır,Kûr'ân birleyicidir furkan farklılıktır, eğer böyle olmasa idi farklı âlemleri içerisinde bulmak mümkün olmazdı. Değişik mertebelerden bahsetmesi nedeniyle bu ismi almış oluyor ve sıfat mertebelerini anlatıyor.

"Keferu" örten ifadesinin iki yönü vardır, birincisi bilerek örtenler diğeri bilmeyerek örtenler. Örneğin Hıristiyanlar yetiştikleri ortamın şartları gereği bu hakikatleri bilmeden örtmüşlerdir, bilerek örtenlerde ikiye ayrılmaktadır, kötülük kasdıyla örtenler ve hakikatler ayak altına düşmesin diye örtenler ki bunlara evliyaullah deniyor ve en büyük örtücü onlardır.

Cenâb-ı Hakk'ın dostları yani veli kulları kendi bünyesinde hakikati İlâhiyyeyi idrak ederek yaşıyor, fakat bunu çevresine açmayarak kendisini perdeliyor.

Âyet, bir Kûr'ân-ı Kerîm'in Sûrelerinin bölümleri olan Âyetler, yani sûret demek olan Sûrelerin izahları çünkü bir Sûrenin içerisinde genel anlamda bir ifade vardır, bir de

onun içinde Âyetler ile onların ayrıştırılması vardır, yani ince noktalara geçilmesi ve diğer yön ile Cenâb-ı Hakk'ın zatının zuhur ettiği varlıklardır.

İşte kim ki Allah'ın Âyetlerini bilerek kapatır ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaz ise onlara şiddetli azab vardır.

İntikam, zâhiri olarak dünyada zayıf durumda yaşayıp daha güçlü olanların etkisine maruz kalmış olanların karşılığı olarak Allah'ın onların haklarını diğerlerinden alması ki, hakkaniyyetin yerine gelmesi için bu şarttır, fakat bunun daha geniş mânâ da olan ifadesine bakarsak, bir varlık bir fiili işledi ise o işlediği fiilin bir sonraki aşaması ve karşılığı intikam alınmasıdır, günah sevap gözüyle bakarsak şeriat düzeyi yaşamıyla bakmış oluruz, hakikatte ise olan bir işin tabii olarak gereği olan sonraki halinin oluşmasıdır. Bütün varlıkta Allah'ın varlığı varsa zâhiri kim kimden neyin intikamını alacaktır, işte isimler arasındaki ilişkilerde bir sonraki aşamanın önceki eylemin gereği olarak oluşması intikamdır. Fiiller âleminde meydana gelen oluşumların hepsi esmâ kaynaklıdır, müspet veya menfi değerlendirmeside fiiller âlemine göre olan bir değerlendirmedir, bir üst âlemde yani esmâ mertebesinde bunun kaynağını dikkate alırsak değerlendirmeyi esmâ mertebesine göre yapmamız gerekir, işte bu mertebede isimlerin meydana getirdiği son aşamanın bir sonraki aşaması müntakim isminin zuhurudur.

Her esmânın tecelliside kendisine göre mutlaka azîzdir, hangi esmâ zuhura çıkarsa çıksın, çünkü kaynağı esmâ, esmâ âleminin kaynağı sıfat, sıfat âleminin kaynağı da zat âlemi olduğundan dolayı zat âleminin meydana getirdiği Hakikati Muhammed-î şuunatı, ve bu da Allah'ın şuunatı'dır, yukarıdan baktığımız zaman böyledir. Eğer aşağıdan bakarsak sen sensin, ben benim ve bu şekilde çekişme sürüyordur, ikisinin hukuku ne birbirine karışıyor ne de birbirini ortadan kaldırıyor, işte yapmamız gereken bu mertebeler arası bilgiyi yerinde kullanmak ki, bu İslâm'ın getirdiği bir özel bir ilgidir, bu hakikatin farkında

olunmadığından sadece ne yazık ki bu meselelere bir yönden bakılmaktadır.

Bu hususta bir şâir şöyle demiştir.

Küfrü bâtıl mutlak Hakk-ı örtmüştür,

Küfrü Hakk kendini Hakk'la örtmüştür.

﴿٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَٓاءِ﴿﴾

(5) İnnAllahe lâ yahfa aleyHİ şey'ün fil Ardı ve lâ fis Semâ';

"Şüphe yok ki. Allah Teâlâ'ya ne yerde ve ne de gökte hiç bir şey gizli kalmaz."

Demek ki Allah yeryüzündede semâda da her şeyi ile mevcuttur. Ve âlemlerde olan olan her şey bir ismin gölgesi ve faaliyyet sahası olduğundan bütün isimler dahi kendine ait olduğundan kendisine hiçbir şey gizli kalmaz.

﴿٦﴾ هُوَ الَّذ۪ى يُصَوِّرُكُمْ فِى الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَٓاءُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَز۪يزُ الْحَك۪يمُ﴿﴾

(6) (Hüvellezî yüsavviruküm fil erhâmi keyfe yeşa'* lâ ilâhe illâ Hüvel Azîz'ul Hakîm;)

"O, O Yüce Yaratıcıdır ki, sizleri "rahim" döl yataklarında dilediği gibi tasvir eder. O azîz, hâkîm olan Allah Teâlâ'dan başka hakkıyla mabud yoktur.

Bizlerin istediği gibi değil Cenâb-ı Hakk kendisi istediği gibi şekillendirdi. Cenâb-ı Hakk kişilere çocuklarının üzerine bir muhabbet veriyor ondan sonra onun peşinden koşup duruyorlar, o çocuk benim çocuğum diyerek kendilerini unutuyorlar. Azîz ve Hakîm, yani her mevzuun her mertebede bizâtihi içinde olan ve hikmetlerle

hükmedendir. Kimde ki hikmet varsa Cenâb-ı Hakk'ın Hakîm isminden pay almıştır.

Kişinin de bir bakıma gönül âlemi "rahîm," beden-sûret âlemi ise "rahmân" dır. Kişi iç âleminde sistemli bir şekilde çalıştığı sürece kendisinde meydana gelen İlâh-î hakikatler zâhirinden yaşanarak rahmâniyyetinden ortaya çıkmaya başlar. Böylece böylece anne rahminde çocuk fiziken, gönül âleminde ise yetişkin lâtif olarak (tasfir-şekillenmiş) olur.

﴿٧﴾ هُوَ الَّذٖى اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ اٰيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ
هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ وَاُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَاَمَّا الَّذٖينَ فٖى
قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاۤءَ الْفِتْنَةِ
وَابْتِغَاۤءَ تَاْوٖيلِهٖ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوٖيلَهُٓ اِلَّا اللّٰهُ
وَالرَّاسِخُونَ فِى الْعِلْمِ يَقُولُونَ اٰمَنَّا بِهٖ كُلٌّ مِنْ
عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّٓا اُولُوا الْاَلْبَابِ﴿﴾

(7) (Hüvellezî enzele aleykel Kitabe minhu âyâtün muhkematün hünne Ümmül Kitabi ve uharu müteşabihat* fe emmellezîne fi kulûbihim zeyğun feyettebiune mâ teşabehe minhübtiğael fitneti vebtiğae te'vîlih* ve mâ ya'lemu te'vîlehu illÂllahu, ver Rasihune fil ılmi yekulune amennâ Bihi küllün min ındi Rabbinâ* ve mâ yezzekkeru illâ ulul elbab;)

"O Yüce Mabud ki, senin üzerine Kûr'ânı indirdi. Ondan bir kısmı muhkem âyetlerdir ki, onlar o kitabın «ümmülkitab» aslıdır. Diğer bir kısmı da müteşabih âyetlerdir. Artık kalblerinde eğrilik bulunan kimseler fitne aramak ve onu tevil arzusunda bulunmak için o kitaptan müteşabih olanına tâbi olurlar. Halbuki, onun tevilini Allah Teâlâ'dan başkası bilemez. İlimde rüsûh-derinlik

sâhibi olanlar ise "Biz ona îmân ettik, hepsi de Rabbimizin katındandır derler. -Bunları- tam akıllı zatlardan başkası düşünemez..."

Cenâb-ı Hakk bir çok misaller vererek âyetlerini açıklıyor yani müteşabih olarak açıklıyor, işte genelde düştüğümüz hatalardan bir yerde burasıdır, muhkem Âyetler bellidir, onlar hakkında fazla yorum yapılamıyor, fakat bir de hikâye ve benzetmelerle anlatımı yapılan Âyetler vardır bunlar müteşabih Âyetlerdir. İmân eden kişinin kalbinde eğrilik olmaz, kalbleri nefsaniyetlerine dönük olup eğri olanlar bu Âyetlerin peşine düşerler ve bu Âyetlerden değişik hükümler çıkarmak isterler ve nefslerine göre çeşitli hükümler çıkarırlar.

Kâmil akıl sahipleri ise müteşabih Âyetleri zikrederler, "ulul elbab" diğer yönüyle kapı sahipleri demektir ve bunlar evliyaullah'tır. Allah'a giriş kapılarının birincisi fiiller, ikincisi esmâ-i İlâhiyye ve bu kimselerde bu kapıların sahipleridir, esmâ-i İlâhiyye içinde hangisinin kapısına sahipse orada beklerler ve oradan girenleri alıp Hakk'ın huzuruna götürürler, işte bunlar müteşabih ayetlerden faydalanırlar.

Müteşabih Âyetlerin tevilini sadece Allah bilir, ve esmâ-i İlâhiyye sahipleride Allah'ın birer zuhurları olduklarından onlarda bilirler fakat bu sırra vakıf olmayan zâhir ehli yorum yaptırmaz. Eğer bu müteşabih Âyetlerden mânâ çıkarma yolu kesinkes kapalı olsaydı Kûr'ân-ı Kerîm'in ilk tefsir haliyle kalması gerekirdi, oysa bu müteşabih Âyetler Kûr'ân-ı Kerîm'in kıyamete kadar bâki kalmasını sağlamaktadır.

Müteşabih-Lügat mânâları:

Birbirine benzeyenler. * Fık: Mânası açık olmayan âyet ve hadis. Kûr'ân-ı Kerîm'in ve hadislerin mecazî mânalara gelen ifadeleri. "Muhkem" olmayan âyet veya hadis. * Zâhirî mânası kastedilmeyen ve teşbih ve temsil yoluyla hakikatlerin beyanında kullanılan ifade. Diye geçer.

Müteşabih Âyetler Kûr'ân-ı Kerîm'in çok mühim yönlerinden biridir. Bu Âyetler, Kûr'ân-ı Kerîm'in ilk geldiği günlerdeki müteşabih Âyetler ile ve daha sonraki senelerde ve günümüzde de sayısal olarak değişiklik arzetmektedir ve bunlar günden güne azalarak "muhkem Âyetler" sınıfına dahil olmaktadır. Kıyamete kadar olan süre içerisinde hiçbir müteşabih Âyet kalmayacak hepsi muhkem hükmüne girecektir. Yani tevil ve benzetmeye gerek kalmadan hepsi açık olarak ve mucizeler olarak zuhur edecektir ki şimdiye kadar tekneloji ilmi ile hep böyle olmuştur ve devam etmektedir.

Bunların zâten, bilindiği gibi birkaç tanesini hatırlatmaya çalışalım.

Meselâ, "Yunus (a.s.) ın balığı" denizaltıları,

"Süleyman (a.s.) ın hüd-hüd" ü cep telefonlarını ve peykleri.

Gene "Süleyman (a.s.) ın ordusunu götüren bulutların" nakliye uçaklarını.

İbrâhîm (a.s.) a gelen "koçun" ve Mûsû (a.s.) gelen "bıldırcın eti ve kudret helvası" nın bu âlemlerde bizim dünyamıza benzer başka gezegenlerde olduğunu.

Kamer Sûresinde belirtilen "şakkal kamer" in oraya gidileceğini.

"Mi'rac" hadisesinin ise göklere seferlerin yapılacağını bizlere müteşabihten muhkeme olan dönüşümünü açık bir şekilde bildirmektedir.

Ayrıca, Salih (a.s.) ın kendisine taştan çıkartılan "nakatullah" Allah'ın devsinin daha henüz mütşabihattan çıkmadığı görülmektedir. Bir gün gelecek taş ve sudan et üretilecek böylece besin zincirinde bir inkılâb olacaktır ve müteşabih olan ve geçmişte yaşanan bu hikâye dahi muhkem Âyetler bölümüne geçecektir.

«ümmülkitab» Lügatta şöyle geçmektedir.

(1) Kitabın anası, esası. Levh-i Mahfuz ve ilm-i İlâh-î.

(Yâni: Kûr'ân, İlm-i İlâhîde, Levh-i Mahfuz'da ezelî ve ebedî olarak mahfuz bulunduğundan Kûr'ânın aslı ve anası mânasında kullanılan bir tabirdir.)

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın kendi varlığında kendinden kendine olan ilmi'dir.

(2) Kûr'ân-ı Kerîm'in müteşabih olmayan muhkem Âyetlerine de kitabın anası, esası mânasında Ümm-ül Kitab denilir.

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın Zât-ı mukayyed olarak kendini bildirdiği ve şeriat mertebesi itibari ile beşere tatbiki için tenzil edilmiş hâkim hükümleridir.

(3) Fâtiha Sûresi.

«Ümmülkitab» ın buradaki hali, Zât-ı mutlakın Zât-ı mukayyed olarak kendini bildirdiği ve kulu ile kendi arasındaki hakikatleri ilettiği kesin bilgileridir.

(4) Diğer bir mânâda bütün müsbet ve faydalı kitabların anası ve mercii olarak Kûr'ân-ı Kerîm'e de denir.)

«Ümmülkitab» ın buradaki hali ise, insânlık âlemine, dünya yaşam süresinden âhiret süresine kadar ne olacaksa bazılarının muhkem bazılarının müteşabih olarak hepsinin Kûr'ân-ı Kerîm ismi altında genel olarak bildirilmesidir.

﴿٨﴾ رَبَّنَا لاتُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ﴿﴾

(8) (Rabbenâ lâ tuzığ kulubenâ ba'de iz hedeytenâ ve heb lenâ min ledünKE rahmeten, inneKE entel Vehhab;)

"Ey Rabbimiz!. Bizlere hidâyet buyurduktan sonra kalplerimizi -haktan- saptırma ve kendi Yüce katından bizlere bir rahmet bağışla. şüphe yok ki çok bağış yapan ancak sensin."

Yani Cenâb-ı Hakk Hâdî ismiyle tecelli etmiş ise bundan sonra bize Mudill ismiyle tecelli etme derler. Ve zâti rahmetini talep ederler.

Burada zâhiren şeriat mertebesi itibari ile bir niyaz ve talep gözüküyor ise de. Bâtınen, kendisini tamamen Hakk'a vermiş ve kendini Hakk'ta mahv-fâni, etmiş bir kişinin hali belirtilmektedir. Varlığında kendinden bir artık kalmadığından üzerindeki tasarrufun sadece Hakk'a ait olduğunu bilerek, talebinde kendisinden "ledünnî rahmeti" talep etmektedir. Ledünnî rahmet ise, Hakk'ın zâtından gelen, zâti rahmettir ki, bu da "Allah Âdemi Rahmân sûreti üzere halketti" hakikatinin zuhurunu "entel vehhâb" tan taleb etmektir.

﴿٩﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِۜ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَۜ﴿﴾

(9) (Rabbenâ inneKE camiun Nasi liyevmin lâ raybe fîh* innAllahe lâ yuhliful mî'ad;

"Ey Rabbimiz!. şüphe yok ki, insanları kendisinde şüphe olmayan bir gün için toplayan ancak sensin, şüphe yok ki. Allah Teâlâ sözünden dönmez."

"Yevm" gün, zâhiren kıyamet günü olmakla birlikte diğer yönü ile, kişinin kendi kıyametinin günü dür, buda kendi beşeriyetinin sona erdiği zamanıdır. Bu durumda kişinin kendinde bulunan bütün Esmâ-ül Hüsnâ'dan her birinin kendine ait olmadığını anlayarak böylece onları kendindeki (Câmi) ismiyle Hakk olarak toplaması ve bu hakikatleri idrak etmesi kendindeki "mânâların-insanların" toplanmasıdır, diyebiliriz. Bunda da hiç şüphe yoktur, bu hususta da Allah (c.c.) vaadinden dönmez.

﴿١٠﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ

وَلاَ اَوْلاَدُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا وَاُولٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ
النَّارِۙ﴿﴾

(10) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evlâdühüm minAllahi şey'a* ve ülâike hüm ve kudünnar;

"O küfredenler, muhakkak ki onlara ne malları ne evlâdları Allahdan zerrece faide vermiyecektir, onlar o ateşin çırasıdırlar."

﴿١١﴾ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَۙ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْۜ كَذَّبُوا
بِاٰيَاتِنَاۚ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْۜ وَاللّٰهُ شَدِيدُ
الْعِقَابِ﴿﴾

(11) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihim* kezzebu Bi Âyatinâ* feehazehümullahu Bi zünubihim* vAllahü şedîdül ıkab;

"Tıpkı Âli Fir'âvnin gidişi gibi, ki Âyetlerimizi tekzib ettiler de Allah onları cürümleriyle tutup alıverdi, Allahın ikabı çok şiddetlidir."

﴿١٢﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ اِلٰى جَهَنَّمَۜ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ﴿﴾

(12) (Kul lilleziyne keferu setuğlebune ve tuhşerune ilâ cehennem* ve bi'sel mihad;)

"O inkârcı kâfirlere de ki, siz mutlaka yenilgiye uğrayacak ve toplanıp cehenneme doldurulacaksınız. Orası ne fenâ bir döşektir."

﴿١٣﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ اٰيَةٌ فٖى فِئَتَيْنِ الْتَقَتَاۜ فِئَةٌ
تُقَاتِلُ فٖى سَبِيلِ اللّٰهِ وَاُخْرٰى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ

رَاْىَ الْعَيْنِؕ وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِه۪ مَنْ يَشَٓاءُؕ اِنَّ ف۪ى
ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِاُو۫لِى الْاَبْصَارِ﴿﴾

(13) (Kad kâne leküm Âyetün fiy fieteynil tekata* fietün tükatilü fiy sebiylillâhi ve uhra kâfiretün yeravnehüm misleyhim ra'yel ayn* vAllahu yüeyyidü Bi nasrihi men yeşâ'* inne fî zâlike le ıbreten liülil ebsar;)

"Hiç şüphesiz karşı karşıya gelen iki toplulukta size bir âyet, bir işaret ve ibret vardır. Onlardan biri Allah yolunda savaşıyordu, öbürü de kâfirdi ve karşılarındakini göz kararıyla kendilerinin iki katı görüyorlardı. Allah da gönderdiği yardımla dilediğini destekliyordu. Gören gözleri olanlar için elbette bunda apaçık bir ibret vardır."

﴿١٤﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَٓاءِ وَالْبَن۪ينَ
وَالْقَنَاط۪يرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِؕ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَاۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ﴿﴾

(14) (Züyyine linNasi hubbüş şehevati minen Nisai vel beniyne vel kanatıyril mükantareti minezzehebi vel fiddati vel haylil müsevvemeti vel en'ami vel hars* zâlike metaul hayatid dünya* vAllahü ındehu husnül meab;)

"İnsanlara kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, salma atlar, davarlar, ekinler kabilinden aşırı sevgiyle bağlanılan şeyler çok süslü gösterilmiştir. Halbuki bunlar dünya hayatının geçici faydalarını sağlayan şeylerdir. Oysa varılacak yerin (ebedî hayatın) bütün güzellikleri Allah katındadır."

﴿١٥﴾ قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا
عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا وَاَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ﴿حزب ٣﴾

(15) (Kul eünebbiüküm Bi hayrin min zâliküm* lilleziynettekav ınde Rabbihim cennatun tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve ezvacün mütahharetün ve rıdvanun minellah* vAllahu Besıyr'un Bil ıbad;)

"De ki, size, o istediklerinizden daha hayırlısını haber vereyim mi? Korunan kullar için Rablerinin yanında cennetler var ki, altlarından ırmaklar akar, içlerinde ebedî kalmak üzere onlara, hem tertemiz eşler var, hem de Allah'dan bir rıza vardır. Allah, o kulları görür."

﴿١٦﴾ اَلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اِنَّنَا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿﴾

(16) (Elleziyne yekulune Rabbena innena amenna fağfir lena zünubena ve kına azaben nar;)

Onlar ki, "Ey Rabbimiz! Biz inandık, iman getirdik, artık bizim suçlarımızı bağışla ve bizi ateş azabından koru!" derler.

Cenâb-ı Hakk burada belirtilen zümreleri övmüş oluyor. Bu kişiler daha henüz kendi varlıklarının hakikatini idrak etmemiş kimselerdir yani vahdete ermediklerinden kendilerini birim kabul ederek Rab'larından niyazda bulunuyorlar, yani gerçek şeriat yaşantısı içinde olanlardır. Rabbenâ dediklerinde kendi Rab'larına niyaz ediyorlar, bu biraz meselenin ince yönüdür, çünkü genelde Rab dendiğinden herkes aynı Rab'ba yöneliyor zannedilir oysa

neticede herkesin kendine has bir Rabbi vardır, tabii oradan da Rabbül âlemine ulaşıyor. Kim neyi daha çok seviyorsa onun Rabbi bir bakıma o oluyor, bu sevilen gerçekten Rabbül Erbab ise orada sorun yoktur, fakat bu sevilen şey Hakk sevginin üstüne çıkıyorsa işte onun Rabbı o oluyordur. İşte bu durumda bu Âyet ile istenenler bu Rab'tan istenmiş oluyor, o nedenle kendimizdeki üstün sevginin hangisi olduğunu iyi düşünelim ve dünya ve ahiret saadeti için hepsini yerli yerine oturtalım.

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Hz.Ali'ye sorar der ki:
-Ya Ali ALLAH (c.c.)' ı seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.
-Peki beni seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.
-Peki eşini seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.
-Peki çocuklarını seviyor musun?

-Evet ya Rasûlüllah.
-Peki bunların hepsini bir kalpte nasıl yapıyorsun?

diye sorunca Hz. Ali beklemediği bu soru karşısında şaşırmış ve cevap verememişti.Bunu düşünmem gerek diyerek oradan ayrılmıştı.Hz. Ali düşünceli bir şekilde dolaşırken eşi Hz. Fatıma düşünceli olduğunu fark ederek kendisine sorar:
-Nedir bu hal ya Ali? der.

-Eğer bu düşünceliğin dünyevi kaygılardan dolayı ise sana yakışmaz bırak gitsin. Yok bu halin Rahmani kaygılarından dolayı ise, anlat birlikte çözüm bulmaya çalışalım der.
Hz. Ali (k.v.) Peygamber Efendimiz (s.a.v) ile arasında geçen diyaloğu birbir Hz. Fatıma ya anlatır. Hz. Fatıma durumu öğrenince tebessüm eder. Hz. Ali ye der ki;

-Ya Ali babama git ve de ki:
Kişi ALLAH(c.c.) ı aklı ve ruhu ile sever. Peygamberimizi kalbiyle sever. Eşini nefsiyle sever. Çocuklarını şefkatiyle sever.

Hz. Ali aldığı bu aldığı bu cevap karşısında memnun olur ve hemen Peygamber efendimizin yanına gelerek Hz. Fatımadan öğrendiklerini Peygamber Efendimize anlatır. Peygamber efendimiz cevabı alınca tebessüm eder ve der ki;

Ya Ali bana getirdiğin bu gül nübüvvet ağacından koparılmıştır.

Ne zaman ki Hak muhabbetinin üstünde olarak bir yere yönelmiş isek netice olarak muhakkak oradan bize bir ceza gelir, çünkü Cenâb-ı Hakk'ın sevgisinin üstünde bir sevgi insanoğluna yakışmaz, bütün varlığını O vermiştir.

İmân etmekle dışarıda olan bir çok bağlardan kurtulup tek bir olan Allah'a yönelme gerçekleşiyor, eğer imân edilmemiş olursa insân düşüncesi tek istikamette toplanmış olmaz fakat imân vahdet yaşamı değildir ve imândan vahdete geçmek gerekir. İmânda bir imân eden bir de imân edilen vardır her ne kadar çokluktan ikiliğe kadar gelinmiş ise de vahdete geçilmemiştir.

Kişi gerçek hakikatine ulaştığında bu dualar için kendisinde ne bir ağız ne de gönül bulabilir, tam bir teslimiyyet ile Hak'tan ne gelirse kabul eder. Ve imânın hakikatine ulaşan kişi için ikân yani yakîn hali gerçekleşir ve nefsi benliğin kalmadığı bir yaşama geçer.

﴿١٧﴾ اَلصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالاَسْحَارِ﴿﴾

(17) (Essâbirîne ves sâdikîne vel kânitîne vel münfikıne vel müstağfirîne bil eshar;)

"Onlar, sabır edicilerdir, sadıktırlar, ibâdetlere devam edenlerdir, infak edenlerdir, seher vakitlerinde de istiğfarda bulunanlardır."

Sevdiği şeyden infak edenler ebrar zümresi deniliyor. Bu Âyette belirtilen halleri kendi bünyesinde yaşamaya

çalışan kimse imândan ikân’a doğru yolculuğa başlamıştır. Herkes bulunduğu yerde yaşadığı hale sabretmek zorunda ve herkesin sabrı bir başka türlüdür bazı kimseler zenginliğe, bazı kimseler fakirliğe vb. sabrediyorlar. Cenâb-ı Hakk sevdiklerine kendisini unutmamaları için ufak tefek dertler verir, işte bunlara sabredenler,

Kendi aleyhlerine de olsa doğruyu söyleyenler ki, gerçek şâhitlik budur. Aynı zamanda Hz. Ebubekir (r.a.) nın mertebesidir, sıddıklık mertebesidir, çünkü Efendimizin (s.a.v.) Mi’râc gecesinde yaşadıklarını hiç bir şey düşünmeden anında tasdik etmiştir.

Kendinde olan nefsâni duyguları bir tarafa atıp ne denilmiş ise onu aynen kabul edip boyun bükenler.

İnfakta bulunmak, zâhiri olarak maddi yardımlar yapmaktır diğer yönüyle mânevi olarak rûhani infakta bulunmak yani bilgi aktarmak vb.

İstiğfar edenler, zâhiri olarak günahlarından istiğfar edenler, diğer yön ile kendi varlığından istiğfar etmek, insânda benlik oluşturduğu için kendi varlığı en büyük istiğfar sebebidir. Bu beden bizim değil, bineğimizdir, bize ait olan tek şey ben neyim, kimim,? sorularına karşı şuurlanmamızdır ve bu da lâtif bir oluşumdur.

Yapılacak çalışmalar için en güzel zamanın seher vakitleri olduğu belirtiliyor.

﴿١٨﴾ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ
وَاُو۬لُوا الْعِلْمِ قَٓائِمًا بِالْقِسْطِؕ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴿﴾

(18) (ŞehidAllahu enneHU la ilâhe illâ HUve, vel Melâiketü ve ülül ılmi kaimen Bil kıst* lâ ilâhe illâ HUvel Aziyz'ül Hakîm;)

"Allah Teâlâ, kendisinden başka bir ilâh bulunmadığına adâletle kâim olarak şahitlik etmiştir.

Melekler de, ilim sâhipleri de - şahitlikte bulunmuşlardır.- O azîz, hakîmden başka asla bir İlâh yoktur.

Yukarıdan beri gelen Âyetlerin oluşturduğu, yani evvelâ imân eden, sonra dua eden, tövbe eden, ikilik üzere devam eden yaşantısında vahdeti amaçlıyor ise ve buna erişmek için gerekli herşeyi yaparak, kendi varlığını ortadan kaldırıyor ve ezelden ebede mevcut olan Allah teâlâ kalıyor ise, yani izâfi benlik kalkıyor İlâh-î benlik kalıyor ve imânı ikâna dönüşüyor ise, işte bu Âyet-i Kerîme orada tahakkuk ediyor demektir. Hakk kendi varlığıyla sâkin kendi varlığı üzere kalmış oluyor ve Ben'den başka kimse yok diyerek kendi kendine şahit oluyordur. Ve bunun böyle olduğuna meleklerde şahit olarak tasdik ediyorlar ve ilim sahipleride aynı şekilde şahitlerdir. Hakîm ismiyle hakkıyla hükmeder.

Allah kendi kendine şahittirki ondan başka İlâh yoktur.

Zât-î olan bu Âyet-i Kerîme, tevhid yolunda çok önemli bir aşamadır, kişi bu halin bünyesindeki hakikatini idrak ettiği zaman kendisinde var zannettiği nefsi benliği ortadan kalkar, ve Hakk onun ağzından kendi varlığını ortaya koymuş olur burası "ikân" yani teklik vadisidir. Hakikatini yaşayanlar bilir.

﴿١٩﴾ انَّ الدّينَ عنْدَ اللّه الاسْلاَمُ وَمَا اخْتَلَفَ
الَّذينَ أُوتُوا الْكتَابَ الا منْ بَعْد مَا جَاءَهُمُ الْعلْمُ
بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيَات اللّه فَانَّ اللّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ﴿﴾

(19) İnned Dîne indAllahil İslâm* ve mahtelefelleziyne utülKitabe illâ min ba'di ma caehümül ılmü bağyen beynehüm* ve men yekfur Bi Âyatillâhi fe innAllahe serî'ul hısab;

"Şüphe yok ki: Allah katında din, İslâm'dan ibârettir. O kendilerine kitap verilmiş olanların ihtilâfta

bulunmaları ise kedilerine ilim geldikten sonra sırf aralarındaki hasetten dolayıdır. Her kim Allah'ın Âyetlerine küfür ederse, şüphe yok ki Allah Teâlâ hesabı süratli oland1r.”

Cenâb-ı Hakk’ın getirdiği hakikatlerde İslâm dışında bir din yoktur, imân ehli ve İslâm dini vardır. Âdem (a.s.) dan Efendimize (s.a.v.) kadar gelen sürede tek din vardır o da İslâm dinidir. Diğer isimlerle din ünvanı altında anılanlar izafi olarak verilen isimlerdir, asıl olarak örneğin Mûsâ’ya mensup veya İsâ’ya mensup olanlardır, fakat onlar bunu ayrı bir din olarak zannediyorlar. Bütün peygamberler Muhammedi seyrin bir parçasıdır fakat Muhammedi mertebesini kabul etmeyenler kendileri ayrı gösteriyorlar oysa gerçek imân ehli olsalar Muhammediyeti kabul etmeleri gerekecek ve kendilerini ayrı görmemeleri gerekecek ve ayrı bir din olmadığı anlaşılacak, bizlerde genel olarak bunları ayrı kabul ederek aldanıyoruz, oysa ki, hakikatte Allah’ın indinde İslâm dininden başka bir şey yoktur, diğer izafi olarak din ismi verilenler İslâm dininin mertebelerinden başka bir şey değildir.

İslâm dininin uygulamasında bizler eksik olduğumuz için halimiz kötüdür, yoksa diğer yönüyle bakınca bu Âyette “Gerçek İslâmiyyet Allah’ın yanındadır” deniyor ve kulun oraya gitmesi gerekiyor, oysa genel olarak uygulanan din kulun indindeki dindir yani kulların kendi anlayışları ile tatbik etmeye çalıştıkları dindir. Kim ki “ŞehidAllahu” gerçeğini idrak ederse Allah’ın indine gider yani kendi varlığını aradan çıkarttı, gitti ile kasıt Cenâb-ı Hakk’ı idrake ulaştı demektir, Cenâb-ı Hakk kulun bir vasıtaya binerek kendisine gideceği şekilde bir uzaklıkta değil ki, bütün âlemde zâten hâzırdır.

﴿٢٠﴾ فَاِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ
وَقُلْ لِلَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْاُمِّيِّنَ ءَاَسْلَمْتُمْ
فَاِنْ اَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ

الْبَلاغُ وَاللّٰهُ بَصيرٌ بِالْعِبَادِ﴿﴾

(20) (Fein haccuke fe kûl eslemtü vechiye Lillâhi ve menittebean* ve kûl lilleziyne utül Kitabe vel ümmiyyiyne eeslemtüm* fein eslemu fekadihtedev* ve in tevellev fe innemâ aleykel belağ* vAllahu Basîr'un Bil ıbâd;)

"Buna karşı seninle münakayaşa kalkışırlarsa de ki: "Ben, bana uyanlarla birlikte kendi özümü Allah'a teslim etmişimdir". Kendilerine kitap verilenlere ve (kitap verilmeyen) ümmîlere de ki: "Siz de İslâm'ı kabul ettiniz mi?" Eğer İslâm'a girerlerse hidayete ermiş olurlar. Eğer yüz çevirirlerse, sana düşen şey ancak tebliğ etmektir. Allah kulları görendir."

Kişinin Allah'ın vechine teslim olması demek kendi izâfi varlığını ortadan kaldırmasıdır. Vech tasavvufta kişinin külli varlığıdır, yani zâhiri, bâtını her şeyi ile birlikte bütün varlığımı Allah'a teslim ettim demek olur. Vec-himizi Allah'a teslim ettiğimiz zaman imân hali değişir ve yerine ikân-yakîn hali zuhur eder, ki bu teslim edilen imânında bu yollarda giderken çok sağlam bir imân olması gerekir yoksa ilerleme olmaz.

﴿٢١﴾ اِنَّ الَّذينَ يَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيّنَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذينَ يَاْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَليمٍ﴿﴾

(21) İnnelleziyne yekfurune Bi Âyâtillâhi ve yaktulunen Nebiyyiyne Bi ğayri Hakkın ve yaktulunelleziyne ye'murune Bil kıstı minen Nasi febeşşirhüm Bi azabin eliym;

"Allah'ın Âyetlerini inkâr edenler ve haksız yere peygamberleri öldürenler, insânlar içinde adaleti

emredenlerin canına kıyanlar yok mu? Bunları acıklı bir azapla müjdele!"

Cenâb-ı Hakk'ın verdiği nimetler nefsâni olarak kullanıldığında ters tepki yapıyor.

﴿٢٢﴾ أُولَٓئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ﴿﴾

(22) Ülâikellezîne habitat a'malühüm fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasırîn;

"İşte bunlar öyle kimselerdir ki, dünyada da ahirette de bütün yaptıkları boşa gitmiştir. Onların hiçbir yardımcıları da olmayacaktır."

﴿٢٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ اُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتَابِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى
فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ﴿﴾

(23) Elem tera ilelleziyne utu nasıyben minel Kitabi yüd'avne ilâ Kitabillâhi li yahküme beynehüm sümme yetevellâ ferîkun minhüm ve hüm mu'ridun;

"Görmüyor musun, o kendilerine kitaptan bir nasip verilmiş olanlar, aralarında hüküm vermek için Allah'ın kitabına davet olunuyorlar da, sonra içlerinden bir kısmı yüz çevirerek dönüp gidiyorlar."

﴿٢٤﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا
مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ﴿﴾

(24) (Zâlike Bi ennehüm kalû len temessenen narû illâ eyyamen ma'dudat* ve ğarrehüm fî

dînihim ma kânu yefterun;)

"Bunun sebebi, onların "belli günlerden başka bize asla ateş azabı dokunmaz" demeleridir. Uydurageldikleri yalanlar dinlerinde kendilerini aldatmaktadır."

Hiç yakmaz diyemiyorlar yinede az bir zaman diyorlar.

﴿٢٥﴾ فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ
كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴿﴾

(25) (Fekeyfe izâ cema'nahüm li yevmin lâ raybe fîhi ve vuffiyet küllü nefsin mâ kesebet ve hüm lâ yuzlemun;)

"O geleceğinde hiç şüphe olmayan günde kendilerini bir araya topladığımız ve hiç kimseye haksızlık edilmeden herkese ne kazandıysa tamamen ödendiği vakit halleri nasıl olacaktır?"

﴿٢٦﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِى الْمُلْكَ مَنْ تَشَٓاءُ
وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَٓاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَٓاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
تَشَٓاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيرٌ﴿﴾

(26-) (Kulillahumme malikel mülki tü'til mülke men teşau ve tenziul mülke mimmen teşa'* ve tuızzü men teşau ve tüzillü men teşa'* Bi yediKEl hayr* inneKE alâ külli şey'in Kadîr;)

"De ki: "Ey mülkün sahibi Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de onu çeker alırsın, dilediğini aziz edersin, dilediğini zelil edersin. Hayır Senin elindedir. Muhakkak ki, Sen her şeye kâdirsin"

Sebepler ortaya getiriyor ve mülkü dilediğine veriyor yani Allah'ın dileği olmadan kimsenin kimseden bir şey

alması mümkün değildir.

﴿٢٧﴾ تُولِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

(27) (Tulicül leyle fiynnehari ve tulicün nehara fîl leyl* ve tuhricül hayye minel meyyiti ve tuhricül meyyite minel hayy* ve terzüku men teşau Bi ğayri hısab;)

"Geceyi gündüzün içinde sokarsın, gündüzü gecenin içine sokarsın, ölüden diri çıkarırsın diriden ölü çıkarırsın, dilediğine de hesapsız rızık verirsin."

Gece ve gündüz aslı olmayan iki izâfi olan bir yaşam gereğidir. Bunlar evvelce olmayıp gezegenlerin dönmesi ile meydana gelmektedir'ler ve her sistemde süreleri farklıdır. Hiç biri bâki değildir, biri gider biri gelir ve hiçbir zaman ikisi bir arada durmaz. İşte gezegenleri müthiş bir kuvvetle döndüren, "bânîi İlâh-î" nin gücü onları kendi yörüngelerinde döndürdükçe gece ve gündüz meydana gelmektedir. Biri çıktığında arkadan diğeri gelmektedir. Onun arkasından gene diğeri gelmektedir. Onların kıyametlerine kadar böyle devam edecektir.

Bu husus zâhiren böyle olduğu gibi bâtınen de böyledir. Gönlümüzde de, bazen karanlık-gece-karamsarlık olur, bâzen de Nûr'lanma-aydınlık-gündüz olur, işte bunların da biri gelir biri gider. Ayrıca bir de şu husus vardır. Bilindiği gibi gece fenâfillâh, gündüz ise bakâbillâh 'tır, bunlarında zaman içinde biri gelir biri gider. Ancak İnsân-ı Kâmilde bu husus tevhid edilir, zamâna bağlı değildir, bulunduğu ortama göre bazen fenâfillâh'ta gece bazen bakâbillâh'ta gündüz, olur, onu tanımak oldukça zordur. Ayrıca Nûr ve zulmet iki ayrı hususturki, bütün bu âlemler, (a'mâ) dan, "Sevâd-ı a'zâm-büyük karanlık" tan, "Nûr'a-aydınlığa çıkmıştır.

28

Aslında bütün âlemde "mutlak ölü-cansız" bir varlık yoktur. Ancak varlığın bazıları hareketsiz, "madenler" gibi, bazıları yarı hareketli, "bitkiler" gibi, bazılarıda tam hareketli, İnsânlar gibidir. İşte kudretli "Hayy" hayat sahibi olan Zât-ı mutlak, hareketsiz ölü hükmünde olan topraktan, insan gibi muthiş canlı bir âlem halketmiştir. Gene o canlı diri Hayy olan insân-ı tekrar eski ölü toprak hükmüne dönüştürmektedir.

Zâhiren böyle olduğu gibi bâtınen de böyledir. Ailesi ölü hükmünde olan, hiçbir mânevi görünümü ve faaliyeti olmayan kimselerden, tam bir imân ehli diri olan kimselerin çıktığı bilinen gerçeklerdendir.

Ayrıca daha mühimi, Cenâb-ı Hakk'ın ölü olan kulunda Hayy esmâsı ve zuhuru ile onu "diri" ebedî hayat sahibi yapması hepsinden güzelidir.

Dilediğine de zâhir bâtın, dünya ahret, hesapsız rızık verir.

﴿٢٨﴾ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِى شَىْءٍ
اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقٰيةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ
وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيرُ﴿﴾

(28-) Lâ yettehızil mu'minunel kafiriyne evliyae min dunil mu'miniyn* ve men yef'al zâlike feleyse minAllahi fiy şey'in illâ en tetteku minhüm tükaten, ve yuhazzirukümullahu nefsehu, ve ilAllahil masıyr;)

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin ve onu her kim yaparsa Allah'dan ilişiği kesilmiş olur, ancak onlardan bir korunma yapmanız başkadır. Bununla beraber Allah sizi kendisinden korunmanız hususunda uyarır. Nihâyet gidiş Allah'adır."

29

﴿٢٩﴾ قُلْ اِنْ تُخْفُوا مَا فٖى صُدُورِكُمْ اَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ
اللّٰهُ وَيَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَاللّٰهُ
عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدٖيرٌ﴿﴾

(29) Kûl in tuhfu mâ fî suduriküm ev tübduhu ya'lemhullah* ve ya'lemu ma fîs semâvati ve mâ fil Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadîr;

"De ki, göğüslerinizdekini gizleseniz de, açığa vursanız da Allah onu bilir. Göklerde ne var, yerde ne varsa hepsini bilir. Hiç şüphesiz Allah, her şeye kadirdir."

﴿٣٠﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا
وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ اَمَدًا
بَعٖيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ﴿﴾

(30) (Yevme tecidü küllü nefsin mâ amilet min hayrin muhdara* ve mâ amilet min su'* teveddü lev enne beyneha ve beynehu emeden beıda* ve yühazzirukümüllahu nefseHU vAllahu Rauf'un Bil ibad;)

"O gün her nefis, ne hayır işlemişse, ne kötülük yapmışsa onları önünde hazır bulur. Yaptığı kötülüklerle kendi arasında uzak bir mesafe bulunsun ister. Allah, size asıl kendisinden çekinmenizi emreder. Şüphesiz ki Allah, kullarını çok esirger."

Burada yaptığımız her fiilin bir süliet olarak mânâsı oluşuyor ve biz bunları göremiyoruz, işte âhiret gidince bu ölçüler değişecek ve burada yapılan iyi işler orada karşımıza güzellikler olarak çıkacak ve bunlar bizim cennetimizi oluşturacaktır, burada yaptığımız kötü işlerde cehennem denilen halimizi oluşturacak ve insan bu

cehennem hallerini görünce ne olurdu onlarla aramda uzak mesafeler olsaydı diyerek temenni edeceklerdir. Dünyada hayatının gereklerinden doğan bazı şeyler değer arzediyor gibi gözüküyorlardır, işte bunların bir yönden gereksinim dolayısıyla kullanılması vardır, bir yönden de nefsimiz için biriktirilmesi ve kullanılması vardır. O gün oranın değerleri ve şartları geçerli olacağından bizlerin bu günden o şartlara uyumlu olacak şeyleri ortaya getirmemiz gerekiyor.

﴿٣١﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ
اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴿﴾

(31) Kûl in küntüm tuhıbbunAllahe fettebiunî yuhbibkümullahu ve yağfir leküm zünubeküm* vAllahu Ğafur'un Rahîm;

"De ki, siz gerçekten Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve suçlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok esirgeyici ve bağışlayıcıdır."

Allah'a muhabbet Hz. Rasûlüllah'a (s.a.v.) muhabbet ile gerçekleşmiş oluyor. Allah Teaâlâ'ya olan sevgimiz kafamızda oluşturduğumuz bir Allah'a olduğundan ve Cenâb-ı Hakk'a bir şekil vermemiz mümkün olmadığından Cenâb-ı Hakk'ın "İnsân-ı kâmil" hüvviyyeti ile Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) ta tecelli ettiğini idrak edin demek istiyor ve bizlere de büyük kolaylık sağlıyor. Hz. Rasûlüllah'ı (s.a.v) sevmek için ise hakikati Muhammedinin ne olduğunu idrak etmek şarttır. Oysa bizler genelde Hz. Muhammed (s.a.v.) olarak bir sülieti kafamızda şekillendirmeye çalışıyoruz işte bu da mümkün değildir, çünkü bütün hakikatler kendisinde meydana geldiğinden tek bir mertebe değil bütün mertebeleri kapsamına aldığından tek yön ile vasıflandırmak mümkün değildir. İrfaniyyet ile yapılabilecek bu idrakte bizler Hz. Rasûlüllah 'ın hayat akışını, yaptıklarını incelersek ve Muhammed isminde bulunan üç (mim) harfinin yorumunu yapabilirsek ona yaklaşmamız ve sevmemiz daha mümkün olabilir.

Birinci (mim), Muhammedül Emin yani Efendimizin (s.a.v) peygamberlik zamanına kadar gelen devresi, ikinci (mim) Hz. Muhammed mertebesi yani peygamberliğin başladığı devre, yani kendi bünyesinde hakikati İlâhiyyeyi zuhura getirmiş idrak etmiş ve o şekilde Hazret yani hazır olmuş anlamındadır, üçüncü (mim) ise Hakikati Muhammed-î ismi ile anlamaya çalıştığımız ki, bütün âlemleri kapsamına alan ilk nur yani Cenâb-ı Hakk'ın ilk tecellisi ve bütün bu âlemlerin varoluş sebebi olan "Hakikati Muhammed-î"dir. İşte Hz. Rasûlüllah'ı (s.a.v) bu üç esas ile idrak etmeye çalışırsak ona olan sevgimiz daha çok artmış olur.

İşin aslında kuru bir sevgi sadece duygudan ibarettir, zaman gelir bu duygu değişir, eksilebilir ve kişiyi maddi kalıptan kurtarıp hayali kalıba sokar ve kendisine büyük bir perde olur, fakat duygu olmadan da madde perdesinden kurtulmak mümkün değildir onun için duygulara irfaniyetin eklenmesi şarttır. Hz. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) hakikatini burada iyi tanırsak ahirette o derece genişlikte onu idrak etmiş oluruz, ayrıca burada Hz. Rasûlüllah'ı (s.a.v.) tanıdığımız ölçüde kendimizi tanımış oluruz ve o yol bu şekilde bize açılmış olur.

İşte Hz. Rasûlüllah'ı (s.a.v.) idrak etme yolunda eksikliklerimiz varsa bile Allah Teâlâ onları tamamlar, yeter ki kişide iyi niyyet ve irfaniyyet olsun.

﴿٣٢﴾ قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴿﴾

(32) (Kûl etı'ullahe verRasûle, fein tevellev feinnAllahe lâ yuhibbul Kafirîn;)

"De ki, Allah'a ve Peygamber'e itaat edin! Eğer aksine giderlerse, şüphe yok ki Allah kâfirleri sevmez."

"Hz. Muhammed (s.a.v.) in Hakikati Muhammed-î yönüyle Allah ile birlikte zikredilmesi "Lâ ilâhe illâllah,

Muhammeden Rasûlüllah" sözünün bir başka yönden ifadesidir. Hakikati Muhammed-î bütün âlemlere sâri bir hakikattir, biz düşüncemizi sadece şu dünya üzerinde toplamayalım İslâm'ın getirdiği hakikatler o kadar sonsuz ki bütün âlemleri kapsamına alıyor, zâten son din ve son kitap olması yönüyle öylede olması gerekiyor, sadece ilham yoluyla bu gerçeklerin açılmasıdır bundan sonrası artık, bizler gönlümüzün aldığı, aklımızın yettiği kadarını anlayalım bize şimdilik bu lâzımdır. "Ey Habibim eğer sen olmasaydın bu alemleri halketmezdim" ifadesi açıkça önümüze sonsuz ufuklar açıyor çünkü Hakikati Muhammedinin sadece dünya için bir vücût olarak ortaya çıktığını kabul edersek öteki âlemlerin olmaması gerekirdi, âlemlerden kasıt bütün varlıkların içinde bulundukları ortamlarıdır, işte onların orada bulunmaları onların Hakikati Muhammedisi'dir ve onların idareciside orada Hz. Muhammed (s.a.v.) in makamının mevkiini ortaya getirmiştir, eğer Hakikati Muhammed-î tecellisi olmasa idi o âlemin yok olması gerekirdi. İşte bu hakikati ne kadar geniş idrak edersek kendimizi o derece genişlikte tanımış oluyoruz, çünkü bizde onun hakikatinden meydana geldik.

Kim ki bu hakikatleri idrak ederse Hz. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) yolundan Allah'a ulaşmış oluyor, zâten başka da yolu yoktur. Ve kim kendi nefsinde mevcut olan Hakikati Muhammediyyeyi örterse Allah onları sevmez çünkü Cenâb-ı Hakk'ın muradı kendi hakikatinin ortaya çıkması yönündedir, kim ki buna mâni oluyorsa Allah onları sevmez. Kişinin nefsine zulmüde budur, kendi nefsinde mevcut olan hakikatleri ortaya çıkartamıyorsa o nefsine zulmetmiş oluyordur, burada zulmedilen nefs tabii ki emmâre nefs değil, İlâh-î nefstir.

Emmâre, levvâme, mülhime nefs mertebeleri zaten zulmet içinde onlar kapalıdır, fakat mutmainne, radiyye, mardıyye, sâfiye nefs mertebelerini ortaya çıkartamaz ise işte onlara zulmedilmiş oluyor. Belirli çalışmalar sonucu bunları ortaya çıkaran kişi Hz. Rasûlüllah'ın (s.a.v) dediği gibi "Kim ki nefsine ârif oldu, o Rabbine ârif oldu" çünkü nefsin hakikati rubûbiyyet hakikatine dayanmaktadır.

Mülhime nefs mertebesinden mutmainne nefs mertebesine geçmek insan için iç bünyede büyük bir inkılâbtır, eğer bunu başaramaz isek karşımıza gelen şeyleri çözemeyiz çünkü mülhime nefs mertebesinde yavaş yavaş insanın zihni açılmaya başlıyor ve yukarıya doğru bir nur anteni oluşuyor ve kendi dışındaki varlıklardan kişi farkında olmadan bilgi girişi başlıyor, bunların içinde eksi sinyallerde oluyor yani evhamlar da ve bu durumda kişi yalnız ise burayı geçmesi mümkün değildir, muhakkak yanında daha önce oralardan geçmiş birisi olmalıdır, ki, elinden tutup onu geçirsin. Evhamların girişi yanında İlâh-î girişlerde oluyor ve derviş için bunların ayırımının net olarak yapılamaması en tehlikeli durumu oluşturuyor. Cenâb-ı Hakk'ın Rahmâni perdesi olarak belirtilen hallerde, sûreten Hak'tan gözüken nefsâni oluşumlar kişiye zerkediliyor ve kişinin kendi kendine bunu ayırması mümkün değildir, bunu ayırması için mutmainne nefs mertebesine ulaşması lâzımdır, ki mutmainne nefs mertebesinde artık evham ve hayali girişler kesilir sadece ilhamlar açılır.

﴿٣٣﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰۤى اٰدَمَ وَنُوحًا وَاٰلَ اِبْرٰهِيمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعَالَمِينَ﴿﴾

(33) (İnnAllahestafa Âdeme ve Nûhan ve âle İbrâhîme ve âle imrâne alel âlemîn;)

"Gerçekten Allah, Âdem'i, Nûh'u, İbrâhîm soyunu ve İmran soyunu âlemler üzerine seçkin kıldı."

Bu sıralamaya göre Cenâb-ı Hakk buradaki isimlere ayrı bir değer veriyor.

Âdem-i seçti çünkü, insân neslinin dünyaya gelmesine sebep olan bir mahaldi. Elif, Dal ve Mim harflerinden oluşan Âdem ismine zaten bütün âlem sığmıştır ve bu bakışta Kâr'an-ı Kerîmde'ki hakikatlerin her yönleriyle ne kadar yoğun olduklarının bir ifadesidir. (Elif) Cenâb-ı

Hakk'ın inniyyeti ve hüvviyyeti itibarıyla ilk zuhuru olan ahadiyyet mertebesidir, (Dal) bir bakıma ahadiyet mertebesinin delilidir, Âdem (a.s.) dan itibaren gelen peygamberlerinde ifadesidir ve bu delilin işaret ettiği mânâ (Mim) de toplanıyor yani Hakikati Muhammedi de, ahadiyet mertebesinin en kemalli zuhur yerinde.

Ve Nûh; Âdem oluşumuyla esfeli safiline reddedilmiş olan insanlığın seyrini tamamlayarak tekrar yukarıya çıkması gerekiyor, işte Nûh (a.s.) bu aşamada büyük bir yaşam noktasıdır. Kim batınen Nûh (a.s.) ın manevi gemisine biner ise bu seyir içerisine girmiş olur yani Hakk'a doğru giden yolda seyrini devam ettiriyor, eğer bu gemiye binilmez ise yani o mânâ da oluşan hakikati idrak edemez ise dünya deryasında boğulup gidiliyor. Nûh (a.s.) ın gemisi ârif bir kişinin gönül gemisidir ve o gemiyle o deryadan kurtulur. "Nûh" isminin harflerine bakacak olursak, (Nun) hakikati İlâhiyyenin nuru,(h) ise hüvviyyeti mutlaka yani hidayettir ve içerisinde nurlu gemiye binen hidayete erer mânâsı vardır.

Ve İbrâhîm ailesi; İşte burada insânlık seyrinde gidilen yolda karşımıza çok büyük rahatlama, güç alma yeri çıkıyor. İbrâhîm (a.s.) Kâ'be-i Şerifte kendisine makam verilmiş Halil ismini almış yüce bir varlıktır. İbrâhîm isminin sözlük karşılığı "halkın babası" anlamındadır, yani hakikati İlâhiyyeye doğru yolunda devam eden kimse buraya geldiğinde bilgisi çok daha genişliyor ve artık halkı kucaklayacak, onlara faydalı olacak hale geliyordur, artık kendini kurtarmıştır ve başkalarına faydalı olmaya başlamıştır. İbrâhîm (a.s.) ın oğulları İshak (a.s.) dan Beni İsrâîl ve peygamberleri, İsmâîl (a.s.) dan devam eden hanif din ise Hz. Rasûlüllah (s.a.v) kadar geliyor. İşte Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) iki kanaldan gelen bu dalları kendisinde birleştirmiştir.

Ve İmran ailesi; Mûsâ (a.s.) ve İsâ (a.s.) ın aileleridir. Bizler dilersek Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna doğrudan İbrâhîmiyyet-İsmâîliyyet kanalı ile Hz. Rasûlüllah'a tabi oluyoruz ve dilersek tenzîh-i Hz. Mûsâ

35

(a.s.) ve teşbîh-i Hz. İsâ (a.s.) kanalıyla bu meşreblere girerek Hz. Rasûlüllah’a (s.a.v) ulaşıyoruz.

Kûr’ân-ı Kerîm’in içerisinde bu iki kanalında ilmi veriliyor. Bu bahsedilenleri Cenâb-ı Hakk âlemlerin üzerine yükselttik diyor yani kim ki bu hakikatler ile ilgili hukuku idrak ederse irfaniyyet yönünden bu âlemlerin üstüne yükselmiş olur deniyor yani esfeli safilîn’den âlâyı illiyîne doğru yükselmeye devam eder.

﴿٣٤﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴿﴾

(34) (Zürriyyeten ba'duha min ba'd* vAllahu Semi'un 'Alîm;

“Bir zürriyet olarak birbirinden gelmişlerdir. Allah her şeyi işitendir, bilendir.”

Yukarıda bahsedilen hale urada işaret vardır.

(Nisâ sûresi4/1) *Ey insânlar!. O Rabbinizden korkunuz ki, sizi bir nefsten yaratmıştır ve ondan da eşini yaratmıştır. Ve o ikisinden de birçok erkekler ve kadınlar türetmiştir ve Yüce Allah'tan korkunuz ki, onunla biribirinizden dilekte bulunursunuz, rahîmlerden de korkunuz, şüphe yok ki, Allah Teâlâ üzerinizde gözetleyicidir.*

“Kulum nafilelerle bana yaklaşır Ben onun duyan kulağı olurum, gören gözü olurum… vb” hadîs-i şerîfini bizler gerçekten iyi idrak edersek anlarız ki bizden duyan ve gören O’ndan başkası değildir, bizler kendimizi ayrı gördüğümüz sürece bizden gören biz oluruz, ve bu da şirk olur yani Hakk’ın varlığında varlık ıspatlamak olur ki, gizli şirk budur.

﴿٣٥﴾ اذْ قَالَتِ امْرَاَةُ عِمْرٰنَ رَبِّ انّى نَذَرْتُ لَكَ مَا
فى بَطْنى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنّى اِنَّكَ اَنْتَ السَّميعُ الْعَليمُ﴿﴾

(35) (İz kaletimraetü İmrâne Rabbi innî nezertü leKE mâ fî batnî muharreren fetekabbel minnî* inneKE entes Semî'ul'Alîm;)

İmrân'ın karısı: "Rabbim, karnımdakini tam hür olarak sana adadım, benden kabul buyur, şüphesiz sen işitensin, bilensin." demişti.

Bu Âyetleri anlayabilmemiz için ya bizlerin o zamana gitmemiz yada o zamanı kendi zamanımıza getirmemiz şarttır, insan aklı bunu yapabilecek ihataya sahiptir.

Ey İseviyyet mertebesini idrak etmek isteyen kimse gözünü ve kulağını aç, bu Âyetler her an taptazedir ve her an gönüllere bu tazelikte inmektedir yeter ki gönlün bunlara açık olsun.

O zamanlar yapılıp bitmiş olan duaya bizdeki İmrân'ın eşi şimdi başlıyor ve o kadar saf bir oluşumla unları diyor.

﴿٣٦﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنّى وَضَعْتُهَٓا اُنْثٰىۜ
وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْۜ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰىۚ
وَاِنّى سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنّٓى اُعيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجيمِ﴿﴾

(36) Felemmâ vedaatha kalet Rabbi innî veda'tüha ünsa* vAllahu a'lemu Bi mâ vedaat* ve leysez zekeru kel ünsaâ* ve innî semmeytüha Meryeme ve innî üîzüha BiKE ve zürriyyeteha mineş şeytanirracîm;

"Onu doğurunca -Allah onun ne doğurduğunu bilip dururken- şöyle dedi: "Rabbim, onu kız doğurdum; erkek, kız gibi değildir. Ona Meryem adını verdim. Onu ve soyunu koğulmuş şeytanın şerrinden sana ısmarlıyorum"."

"Meryem" isminin harflerini incelersek, (Mim) Hakikati Muhammedinin İseviyet mertebesinin doğurganlığa

başlaması yani (r) Rahmân tecellisinin zuhuru, (y) yakin ifadesi, sondaki (Mim) de Hakikati Muhammedinin o mertebedeki zuhur mahallidir.

﴿٣٧﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا
حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۚ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقاً قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى
لَكِ هٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ
مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴿﴾

(37) (Fetekabbeleha Rabbuha Bi kabulin hasenin ve enbeteha nebâten hasenen ve keffeleha Zekeriyya* küllemâ dehale aleyhâ Zekeriyyel mıhrabe, vecede ındeha rizka* kâle ya Meryemu enna leki haza* kâlet huve min ındillah* innAllahe yerzuku men yeşau Bi ğayri hîsab;)

"Bunun üzerine Rabbi onu güzel bir şekilde kabul buyurdu ve onu güzel bir bitki gibi yetiştirdi ve Zekeriyya'nın himayesine verdi. Zekeriyya ne zaman kızın bulunduğu mihraba girse, onun yanında yeni bir yiyecek bulurdu. "Meryem! Bu sana nereden geldi?" deyince, o da: "Bu, Allah katındandır." derdi. Şüphesiz Allah, dilediğine hesapsız rızık verir."

Annesi Mescidi Aksa'ya nezrettiği için Meryem ana artık orada yaşamaya başladı ve Zekeriyya (a.s.)ın eğitimi altına girdi. Meryem ananın yanındaki yiyecekler kış günü yaz yiyecekleri yaz günü kış yiyecekleri imiş, artık bugün bize tuhaf gelmeyen bu olay aslında bu günün buzdolaplarının hakikatini de bize anlatıyor.

Bu ayeti ezberler ve sıkı sık tekrar eder isek rızık yönünden bize faydası olur.

﴿٣٨﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۚ قَالَ رَبِّ هَبْ لى مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةًۚ اِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَٓاءِ﴿﴾

(38) (Hünâlike dea Zekeriyya Rabbehu, kâle Rabbi heb lî min ledünKE zürriyyeten tayyibeten, inneKE Semi'ud dua';)

Orada Zekeriyya, Rabbine dua etti: "Rabbim! Bana katından hayırlı bir nesil ver. Şüphesiz sen, duayı hakkıyle işitensin" dedi.

﴿٣٩﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَٓائِمٌ يُصَلّى فِى الْمِحْرَابِۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ﴿﴾

(39) (FenâdethülMelâiketü ve huve kâimun yusallî fîl mıhrâbi, ennAllahe yübeşşiruke Bi Yahya musaddikan Bi Kelimetin minAllahi ve seyyiden ve hasuran ve Nebîyyen minessâlihîn;)

"Zekeriyya mabedde namaz kılarken melekler ona: "Allah sana, Allah'dan bir kelimeyi doğrulayıcı, efendi, nefsine hakîm ve iyilerden bir peygamber olarak Yahya'yı müjdeler." diye nida ettiler."

Gelecek bir oluşumu, Allah'tan bir kelimeyi tasdik edici olarak ve bu Allah'tan kelime İsâ (a.s.) dır.

﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اَنّى يَكُونُ لى غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِىَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتى عَاقِرٌۜ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَٓاءُ﴿﴾

(40) Kâle Rabbi ennâ yekûnu lî ğulâmun ve kad beleğaniyel kiberu vemraetiy âkır* kâle kezâlikÂllahu yef'alu ma yeşa';

Zekeriyya: "Ey Rabbim, benim nasıl oğlum olabilir? Bana ihtiyarlık gelip çattı, karım ise kısırdır." dedi. Allah: "Öyledir, fakat Allah dilediğini yapar." buyurdu.

Yani Allah isterse sebepsiz şeylerde halkeder deniyor.

﴿٤١﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِى اٰيَةً قَالَ اٰيَتُكَ اَلاَّ تُكَلِّمَ
النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلاَّ رَمْزًا وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا
وَسَبِّحْ بِالْعَشِىِّ وَالْاِبْكَارِ﴿﴾

(41) (Kâle Rabbic'al lî Âyeten, kâle âyetüke ellâ tükellimen Nase selâsete eyyamin illâ ramzen, vezkür Rabbeke kesîran ve sebbıh Bil aşiyyi vel ibkar;)

"Yarab! dedi: Bana bir işaret (bir alâmet) yap, buyurdu ki: İşâretin insanlara üç gün sade işaretten başka söz söyleyememendir. Bununla beraber rabbını çok zikret ve akşam sabah tesbih eyle."

﴿٤٢﴾ وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰئِكَةُ يَامَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيكِ
وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰيكِ عَلٰى نِسَاۤءِ الْعَالَمِينَ﴿﴾

(42) (Ve iz kâletil Melâiketü ya Meryemu innAllahestafaki ve tahhereki vastafaki alâ nisâil alemîn;)

"Hani melekler: "Ey Meryem! Allah seni seçti, seni tertemiz kıldı ve seni âlem kadınlarına üstün kıldı."

Burada seçilen zâhiren Meryem olarak gözüken zuhur, bâtın olarak ise "Meryem" kelimesinin ifade ettiği mânâdır. Bu mânâ'ya ulaşılamaz ise zâten İsâ'ya varılamaz.

Ve seni temizledi, yani kendine ait var sandığın nefsaniyyetinden temizledi.

Meryem ananın üstünlüğü İsâ (a.s.) ı doğurmasından'dır, ve bu mânâ'yı kim idrak ederse, erkek veya kadın farketmez bu Âyet-i kerîmeye dahil oluyordur.

﴿٤٣﴾ يَامَرْيَمُ اقْنُتِى لِرَبِّكِ وَاسْجُدِى وَارْكَعِى مَعَ الرَّاكِعِينَ﴿

(43) Ya Meryemuknütiy li Rabbiki vescüdî verkeî maar rakiîn;)

"Ey Meryem! Rabbine divan dur ve secdeye kapan ve rükû' edenlerle beraber rükû' et" demişlerdi."

Buradaki secde şükran secdesidir. Bu mertebede olanların arasına sende gir, sende onlar gibi ol.

﴿٤٤﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَٓاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ اِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُونَ اَقْلاَمَهُمْ اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا
كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُونَ﴿

(44) Zâlike min enbâil ğaybi nuhıyhi ileyk* ve mâ künte ledeyhim iz yülkune aklamehüm eyyühüm yekfülü Meryem* ve mâ künte ledeyhim iz yahtesımun;

"İşte bu, sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. (Yoksa) "Meryem'i kim himayesine alıp koruyacak?" diye kalemlerini (kur'a için) atarlarken sen yanlarında değildin. (Bu hususta) Tartışırlarken de yanlarında bulunmadın."

Bizler bu halleri idrak edip yaşıyorsak, bunlar bize Cenâb-ı Hakk'ın ilhamından başka bir şey değildir.

﴿٤٥﴾ اِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يَا مَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ
بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا

﴿فِى الدُّنْيَا وَالاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَۙ﴾

(45) (İz kaletil Melâiketu ya Meryemu innAllahe yübeşşiruki Bi Kelimetin minHU,ismühül Mesîhu Îsebnü Meryeme vecîhen fid dünya vel âhıreti ve minel mükarrebîn;

"Melekler şöyle demişti: "Ey Meryem! Allah sana kendisinden bir kelimeyi müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsâ Mesih'dir; dünyada da ahirette de itibarlı, aynı zamanda Allah'a çok yakınlardandır."

"İsâ" kelimesine baktığımızda "Ayn" ve "Sin" harflerinden oluşmaktadır yani "gören göz" "Ey Hakkı müşahede eden insân" mânâsınadır. "Mesih" kelimesinde (Mim) Hakikati Muhammedinin ifadesi, (Sin) insân, (h) harfide Hayy, hayattır yani Hakikati Muhammedi ile hayat bulan insân mânâsınadır. Kişinin izafi varlığından soyunması onun mesh edilmesidir. Ve İsâ Mesih'te Meryem kelimesindeki manâdân meydana gelmektedir. demek ki, Meryem kelimesindeki mânânın çok iyi anlaşılması gerekmeytedir.

﴿٤٦﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِى الْمَهْدِ وَكَهْلاً وَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾

(46) (Ve yükellimün Nâse fil mehdi ve kehlen ve mines salihîn;)

"Beşikte de, yetişkin çağında da insanlarla konuşacak ve iyilerden olacaktır."

"Beşikte iken konuşması tamamen İlâh-î olan bir konuşmadır çünkü daha kendini bilmiyordur, yetişkin yaşında olan konuşma ise İlâh-î vahiy ile kendinden konuşmadır."

Yani bir kimse hakikat yolunda seyri sülûkta saf temiz bir hale gelmişse o beşikte bebek hükmündedir ve kendisinde Hakk'a ait oluşumlar ortaya gelir, sonraları belirli bir kemâlâta erdikten sonra gerçek olarak konuşmalar gelmeye başlar.

﴿٤٧﴾ قَالَتْ رَبِّ اَنّٰى يَكُونُ لٖى وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنٖى بَشَرٌ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَٓاءُ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴿﴾

(47) (Kâlet Rabbi ennâ yekûnu liy veledün ve lem yemsesnî beşer* kâle kezâlikillahu yahlüku mâ yeşâ'* izâ kada emren feinnemâ yekulü lehu kün feyekûn;)

(Meryem): "Ey Rabbim, bana bir beşer dokunmamışken benim nasıl çocuğum olur?" dedi. Allah: "Öyle ama, Allah dilediğini halkeder, bir şeyin olmasını dilediğin de ona sadece 'ol!' der, o da hemen oluverir." dedi.

Not=Bu hususlarda daha geniş bilgi "Meryem Sûresi" isikli kitabımızda verilmiştir dileyen oraya bakabilir.

﴿٤٨﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجٖيلَ﴿﴾

(48) (Ve yuallimuhül Kitabe vel Hikmete vet Tevrate vel İncîl;)

"Allah ona kitab (okuma ve yazmay)ı, hikmeti ve Tevrat ile İncil'i öğretir."

Burada kitap ile neyin kastedildiği açık değildir, bence burada kitap ile kastedilen "ümmül kitap" tır onun tecellisi olan Levhi Mahfuz kitabında bulunan Tevrat ve İncilin hikmet yönlerinin mânâlarını öğretecektir.

﴿٤٩﴾ وَرَسُولًا اِلٰى بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ اَنّٖى قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ اَنّٖٓى اَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطّٖينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فٖيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَاُبْرِئُ

43

الاَكْمَهَ وَالاَبْرَصَ وَاُحْيِ الْمَوْتٰى بِاِذْنِ اللّٰهِۚ وَاُنَبِّئُكُمْ
بِمَا تَاْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَۙ فِى بُيُوتِكُمْ اِنَّ فِى ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَۚ

(49) (Ve Rasûlen ilâ beni isrâîle ennî kad ci'tüküm Bi Âyetin min Rabbiküm, ennî ahlüku leküm minet tıni kehey'etit tayri feenfühu fîhi feyekûnu tayran Bi iznillah* ve übriül ekmehe vel ebrasa ve uhyil mevta Bi iznillâh* ve ünebbiüküm Bi mâ te'külune ve mâ teddehırune fî buyutikum* inne fî zâlike le Âyeten leküm in küntüm mu'minîn;)

"Allah onu İsrailoğullarına (şöyle diyecek) bir peygamber olarak gönderir: "Şüphesiz ki ben size Rabbinizden bir Âyet (mucize, belge) getirdim: Size, kuş biçiminde çamurdan birşey yaparım da içine üflerim, Allah'ın izniyle o, kuş olur; anadan doğma körü ve alacalıyı iyileştiririm ve Allah'ın izniyle ölüleri diriltirim. Evlerinizde ne yiyor ve neleri biriktiriyorsanız size haber veririm". Elbette bunda size şüphesiz bir Âyet vardır eğer imân edecek iseniz."

Beni İsrâîl'e peygamber olarak gönderilmesi demek, bu mertebe de belirli bir zümreye hitap ediyor demektir.

Nasıl ki Cenâb-ı Hakk Âdem (a.s.) ın tesviye edilmiş çamuruna "ve nefahtü fihi min rûhi" ile ruhundan nefhetti ise İsâ (a.s.) da da Cenâb-ı Hakk'ın zât-î zuhuru olduğundan o da nefhedince Allah'ın izni ile kuş canlandı. Burada her ne kadar görünürde olan İsâ (a.s.) ise de hakikatte orada Allah'ın zât-î zuhurundan başka bir zuhur yoktur.

Dikkat edersek peygamber olarak İsâ (a.s.) ın bu bahsedilen mu'cizeleri, Hz. Râsûlüllah'ın (s.a.v.) ümmetinde kerâmetler olarak zuhura geliyor. Hz. Râsûlüllah (s.a.v) ise taa kıyamete kadar ölü gönülleri diriltmektedir.

﴿٥٠﴾ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَلِاُحِلَّ
لَكُمْ بَعْضَ الَّذ۪ى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَط۪يعُونِ﴿﴾

(50) (Ve musaddikan limâ beyne yedeyye minet Tevrâti ve li uhılle leküm ba'dallezî hurrime aleyküm ve ci'tüküm Bi Âyetin min Rabbiküm fettekullahe ve etı'un;)

"Önümdeki Tevrat'tan bulunanı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helâl kılmak için (geldim) ve Rabbiniz tarafından size bir mu'cize getirdim. Artık Allah'tan korkun da bana uyun".

(51) İnnAllâhe Rabbiy ve Rabbuküm fa'büduh* hazâ sıratun müstekîm;

"Şüphesiz Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Onun için hep O'na kulluk edin! İşte bu, doğru yoldur".

İsâ (a.s.) gerçekte nereye çağırıyor, günümüzde ona uymuş olanlar nereye gidiyor.

Rabbi hasınız sizin gerçek Rabbiniz değildir orada kalmayın, Rabb'ların Rabb'ine ulaşın ve O'na ibadet edin deniyor.

﴿٥٢﴾ فَلَمَّٓا اَحَسَّ ع۪يسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ اَنْصَارٓى
اِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ اٰمَنَّا
بِاللّٰهِ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُونَ﴿﴾

(52) Felemmâ ehasse Îsâ minhümül küfre kâle men ensârî ilâllah* kâlel Havariyyune nahnu ensârullah* amennâ Billâh* veşhed Bi ennâ müslimûn;

İsâ onların inkârlarını hissedince: "Allah yolunda

yardımcılarım kim?" dedi. Havariler: "Allah yolunda yardımcılar biziz. Allah'a imân ettik. Şahit ol ki, biz muhakkak müslümanlarız." dediler.

﴿٥٣﴾ رَبَّنَٓا اٰمَنَّا بِمَٓا اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِد۪ينَ﴿﴾

(53) Rabbenâ amennâ Bi mâ enzelte vetteba'ner Rasûle fektübnâ maaş şahidîn;

"Ey Rabbimiz, senin indirdiğine imân ettik, o peygambere de uyduk. Artık bizi şâhidlerle beraber yaz."

﴿٥٤﴾ وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِر۪ينَ﴿﴾

(54) (Ve mekeru ve mekerAllah* vAllahu hayrul makirîn;)

"Onlar hileye başvurdular, Allah da onların tuzağını boşa çıkardı. Allah hileleri boşa çıkaranların en hayırlısıdır."

﴿٥٥﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا ع۪يسٰٓى اِنّ۪ى مُتَوَفّ۪يكَ وَرَافِعُكَ
اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذ۪ينَ اتَّبَعُوكَ
فَوْقَ الَّذ۪ينَ كَفَرُٓوا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ف۪يمَا كُنْتُمْ ف۪يهِ تَخْتَلِفُونَ﴿﴾

(55-) İz kalAllahu ya Îsâ inniy müteveffiyke ve rafiuke ileyye ve mutahhiruke minellezîne keferu ve câilülleziynettebeuke fevkallezîne keferu ilâ yevmil kıyameti, sümme ileyye merciuküm feahkümü beyneküm fîmâ küntüm fîhi tahtelifun;

"O zaman Allah şöyle dedi: "Ey İsâ, şüphesiz ki

seni vefat ettireceğim, seni kendime yükselteceğim ve seni inkârcılardan temizleyeceğim. Hem sana uyanları, kıyamete kadar o küfredenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz banadır, ayrılığa düştüğünüz hususlarda aranızda hükmedeceğim."

﴿٥٦﴾ فَاَمَّا الَّذينَ كَفَرُوا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَديدًا فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرينَ﴿﴾

(56) (Feemmelleziyne keferu feüazzibühüm azaben şedîden fid dünya vel ahireti, ve mâ lehüm min nasırîn;)

"İnkâr edenlere gelince, onlara dünyada da, ahirette de şiddetli bir şekilde azab edeceğim, onların hiçbir yardımcıları da olmayacaktır."

﴿٥٧﴾ وَاَمَّا الَّذينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ اُجُورَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمينَ﴿﴾

(57) Ve emmellezîne âmenu ve amilus salihati feyüveffîhim ucurehüm* vAllahu la yuhıbbuz zalimîn;

"İmân edip iyi işler yapanlara gelince, Allah onların mükafatlarını tastamam verecektir. Allah zâlimleri sevmez."

﴿٥٨﴾ ذٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكيمِ﴿﴾

(58-) Zâlike netluhu aleyke minel âyâti vez zikril hakîm;

"İşte bu sana okuduğumuz, âyetlerden ve hikmetli Kur'ân'dandır."

﴿٥٩﴾ اِنَّ مَثَلَ عِيسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَۜ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴿﴾

(59) (İnne mesele İsâ ındallahi kemeseli Âdem* halekahu min turabin sümme kâle lehu kün feyekûn;)

"Doğrusu Allah katında İsâ'nın (halkedilişindeki) durumu, Âdem'in durumu gibidir; onu topraktan halketti, sonra ona "ol!" dedi, o da oluverdi."

Burada hem Âdem (a.s.) ın hem de İsâ (a.s.)ın toprak yönleri belirtiliyor, bütün insanların asıllarının toprak oluşu gibi, Âdem (a.s.) ile İsâ (a.s.) arasındaki benzeşme ikisininde normal insân oluşumundaki gibi babaları olmaması dolayısıyladır. Âdem (a.s.) ın hem babasız hem annesiz halkedilmiş olası Kûr'ân-ı Kerîm'de vurgulanan dört halkedilişten biridir, bir diğeri Havva validemizdir, ki onun babası vardır annesi yoktur, bir diğeri İsâ (a.s.) dır annesi vardır babası yoktur, bir diğeride hem anneli hem babalı olarak doğanlardır. Cenâb-ı Hakk'ın bu oluşumları değişik şekillerde yapması bizim kendi üzerimizde bunları tatbik etmemiz için bizlere işarettir. Bizlerde bu işaretleri değerlendirerek kendimizi seyrettiğimiz aynamızı parlatmalıyız, ki ayna ne kadar temiz olursa bakan kendini o kadar güzel ve temiz görür ve Kûr'ân-ı Kerîm'den akseden ifadeler bize o kadar net ve bariz olarak gelir, idrakimize ulaşır.

Bir insan hakikat yolculuğuna başlamadan evvel Âdem (a.s.) ın dünyaya gelişi gibi anasız ve babasızdır yani ruhani yönünden ve bu yüzdende ruhani varlığımızı ortaya getirecek bir anaya babaya ihtiyaç vardır. İşte ne zaman ki yavaş yavaş okuduğumuz kitaplarla, dinlediğimiz sohbetlerle kendimizi tanımaya başlıyoruz işte o zaman kendi arzımıza inmeye başlıyoruz ve Âdem-i mânâ ne zaman ki bize inip yerleşmeye başlıyor artık bu kişinin babası aklı küll oluyor ve anneside nefsi küll oluyor ve kendisindeki hakikatleri idrak etmeye başlıyor. Âdem

(a.s.) cennette gezerken kendi varlığındaki diğer varlığı yani Havva valideyi farketti, buradanda açıkça görülüyor ki insân iki ayrı cinsten oluşan tek varlıktır. Âdem (a.s.) kendindeki bu varlığın dışarı çıkıp kendisine ayna olmasını diledi ve Havva valide Âdem (a.s.) ın sol eğe kemiğinden ortaya geldi, aslında burada bilim adamları için çok önemli bir araştırma konusu vardır yani sol eğe kemiğinden Havva validenin ortaya gelmesinde. Havva validede ortaya gelince Âdem ve Havva olarak insân neslinin ilk tekâmülü tamamlanıyor, aynı şekilde bizler de kendimizdeki hakikatleri idrak etmeye başladığımızda ilk olarak kendimizdeki nefsaniyyeti fark ediyoruz, ki bu nefsaniyyet daha evvelde bizde mevcut idi, fakat biz farkında değildik. Burada kendimizi tanıma yolunda artık nefsaniyyetimiz ile gerçek varlığımızı ayırmamız gerekiyor, ki dünyalık olaylara doğru kaydıkça nefsaniyyetimizin terbiye edilmesi gerektiği ortaya çıkıyor ve bu nefsâni oluşumlar Hakk yoluna dönmeye başladıkça Havva gerçek varlığını ortaya getiriyor demektir. Ve bu yolda biraz yol aldıktan sonra İsâ (a.s.) da olduğu gibi, ruhunun doğması için bir baba gerekiyor, ki o da "ruhûl Kudûs" tür ve ona ebedi hayatı veriyor, gözlerini açıyor ve hakikatleri daha iyi görmesini sağlıyor.

"Kün feyekûnü" yani "ol" dedi, o da oluverdi, Âdem (a.s.) ın halkediliş yönlerinden bir yöndür ve bu da Cenâb-ı Hakk'ın zâti sanatıdır. Âdem (a.s.) ın halkedilişinin diğer bir yöne "Ben yeryüzünde halife halkedeceğim" sözüdür ve bir de cennette var edilip yeryüzüne indirilmesi yönünde ifade vardır. Bu değişik ifadeleri görüpte Kûr'ân-ı Kerîm'e sadece yüzeysel olarak bakanlarda bu ifadeler sanki çelişi-yormuş gibi gelebilir. Bu değişik anlatımları kısaca açıklamak istersek şöyle diyelebiliriz:

Bu bizim şu anda dünyada yaşayan insân türü ilk veya son insân türü değildir, bizden evvelde dünyada yaşayanlar vardı ve bizden sonrada yaşayanlar olacak ve Cenâb-ı Hakk bunu belirtmek için yukarıda bahsedilen üç oluşumu bize anlatıyor. Bilim adamlarının tespitlerine göre dünyamızın yaklaşık 10-12 milyar yıl arası ömrü olduğu

söyleniyor ve Âdem (a.s.) dan itibaren bizim neslimizin geçecek süresi yaklaşık 10 bin yıldır ve dünyanın varlığını sağlayan içindeki insânın varlığıdır, bu nedenle bu kadar kısa süreç için bu kadar milyar yıllık bir yapının oluşturulmuş olması düşünülemez. Her gelecek nesil için Âdem (a.s.) ın oluşumunun farklılığının vurgulanması ile haber verilmektedir.

﴿٦٠﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ﴿﴾

(60-) ElHakku min Rabbike felâ tekün minel mümterîn;

"Bu hakk (gerçek) senin rabbindendir, o halde şüphecilerden olma."

﴿٦١﴾ فَمَنْ حَٓاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَٓاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَٓاءَنَا وَاَبْنَٓاءَكُمْ وَنِسَٓاءَنَا وَنِسَٓاءَكُمْ
وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللّٰهِ
عَلَى الْكَاذِبِينَ﴿﴾

(61) (Femen hacceke fîhi min ba'di mâ câeke minel ılmi fekul tealev ned'u ebnaena ve ebnaeküm ve nisaena ve nisaeküm ve enfüsena ve enfüseküm sümme nebtehil fenec'al lâ'netallahi alel kazibîn;)

"Sana (gerekli) bilgi geldikten sonra artık kim bu konuda seninle tartışacak olursa, de ki: "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra da lânetleşelim; Allah'ın lânetinin yalancılara olmasını dileyelim."

﴿٦٢﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا

اللّٰهُ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴿﴾

(62) İnne hazâ lehüvel kasasul hakk* ve mâ min ilâhin illÂllahu* ve innAllahe leHUvel Azîz'ul Hakîm;

"İşte (İsâ hakkında söylenen) gerçek kıssa budur. Allah'tan başka hiçbir İlâh yoktur. Muhakkak ki Allah çok güçlüdür ve hikmet sahibidir."

﴿٦٣﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ﴿﴾

(63) (Fein tevellev fe innAllahe Alîm'un Bil müfsidîn;)

"Eğer (haktan) yüz çevirirlerse, şüphesiz ki Allah bozguncuları çok iyi bilendir."

﴿٦٤﴾ قُلْ يَآاَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلاَّ نَعْبُدَ اِلاَّ اللّٰهَ وَلاَ نُشْرِكَ بِهِ
شَيْئًا وَلاَ يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ
فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِاَنَّا مُسْلِمُونَ﴿﴾

(64) Kul ya ehlel Kitabi teâlev ilâ kelimetin sevain beynena ve beyneküm ellâ na'büde illAllahe ve lâ nüşrike Bihi şey'en ve lâ yettehıze ba'duna ba'dan erbaben min dunillâhi, fein tevellev fekulüşhedu Bi ennâ müslimun;)

"De ki: Ey kitap ehli! Sizinle bizim aramızda ortak olan bir söze geliniz. Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmasın. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: (Şahit olun biz müslümanlarız)."

(Ortak olan kelime Allah'ın birliğidir.)

﴿٦٥﴾ يَآ اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَآجُّونَ فٖى اِبْرٰهٖيمَ وَمَآ
اُنْزِلَتِ التَّوْرٰيةُ وَالْاِنْجٖيلُ اِلَّا مِنْ بَعْدِهٖ اَفَلَا
تَعْقِلُونَ﴿﴾

(65-) Ya ehlel Kitabi lime tühaccune fiy İbrahîme ve ma ünziletit Tevratu vel İncîlu illâ min ba'dihi, efelâ ta'kılun;

"Ey Kitap ehli! İbrâhîm hakkında niçin tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de ondan sonra indirilmiştir. Siz hiç düşünmüyor musunuz?"

﴿٦٦﴾ هَآ اَنْتُمْ هٰؤُلَآءِ حَاجَجْتُمْ فٖيمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَآجُّونَ فٖيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴿﴾

(66) (Ha entüm haülai hacectüm fiyma leküm Bihi ılmün felime tühaccune fiyma leyse leküm Bihi 'ılm* vAllahu ya'lemu ve entüm la ta'lemun;)

"İşte siz böylesiniz. Haydi biraz bilginiz olan şey hakkında tartıştınız, ya hiç bilginiz olmayan şey hakkında niçin tartışıyorsunuz? Allah bilir, siz bilmezsiniz."

﴿٦٧﴾ مَا كَانَ اِبْرٰهٖيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلٰكِنْ
كَانَ حَنٖيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكٖينَ﴿﴾

(67) Mâ kâne İbrâhîmu yahudiyyen ve lâ nasrâniyyen ve lâkin kâne hanîfen müslima* ve mâ kâne minel müşrikîn;

"İbrâhîm, ne yahudi, ne de hıristiyandı; fakat o, Allah'ı bir tanıyan dosdoğru bir müslümandı,

müşriklerden de değildi."

﴿٦٨﴾ اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهٰذَا
النَّبِيُّ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ﴿﴾

(68) (İnne evlenNasi Bi İbrâhîme lellezînet-tebeuhu ve hazen Nebîyyu vellezîne âmenu* vAllahu Veliyyül mu'minîn;)

"Doğrusu onların İbrâhîm'e en yakın olanı, ona uyanlar, şu Peygamber ve imân edenlerdir. Allah da mü'minlerin dostudur."

﴿٦٩﴾ وَدَّتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ
وَمَا يُضِلُّونَ اِلَّٓا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ﴿﴾

(69) (Veddet tâifetün min ehlil Kitâbi lev yudılluneküm* ve mâ yudıllune illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;)

"Kitap ehlinden bir grup sizi saptırmak istediler, halbuki sırf kendilerini saptırıyorlar da farkına varmıyorlar."

﴿٧٠﴾ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ
تَشْهَدُونَ﴿﴾

(70) (Ya ehlel Kitâbi lime tekfürune Bi ayatillâhi ve entüm teşhedun;)

"Ey kitap ehli! (gerçeği) gördüğünüz halde, niçin Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorsunuz?"

﴿٧١﴾ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ

وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ۟﴿﴾

(71) (Ya ehlel Kitabi lime telbisunel Hakka Bil bâtıli ve tektümunel Hakka ve entüm ta'lemun;)

"Ey kitap ehli! Niçin hakkı batıla karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?"

﴿٧٢﴾ وَقَالَتْ طَٓائِفَةٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اٰمِنُوا بِالَّذ۪ٓي
اُنْزِلَ عَلَى الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُٓوا اٰخِرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَۚ﴿﴾

(72) (Ve kalet taifetün min ehlil Kitabi aminu Billeziy ünzile alelleziyne amenu vechen nehari vekfuru ahırehu leallehüm yerciun;)

"Kitap ehlinden bir grup: "Müminlere indirilene günün başlangıcında inanın, sonunda da inkâr edin, belki onlar da dönerler." dedi."

﴿٧٣﴾ وَلَا تُؤْمِنُٓوا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ د۪ينَكُمْؕ قُلْ اِنَّ الْهُدٰى
هُدَى اللّٰهِۙ اَنْ يُؤْتٰٓى اَحَدٌ مِثْلَ مَٓا اُو۫ت۪يتُمْ اَوْ يُحَٓاجُّوكُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْؕ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِۚ يُؤْت۪يهِ مَنْ
يَشَٓاءُؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَل۪يمٌۚ﴿﴾

(73) Velâ tu'minu illâ limen tebia dîneküm* kul innel hüda hüdAllahi, en yü'ta ehadün misle mâ utîtüm ev yühaccuküm ınde Rabbiküm* kul innel fadle Bi yedillahi, yü'tıhi men yeşa'* vAllahu Vâsi'un'Alîm;

"Ve kendi dininize uyanlardan başkasına inanmayın" (dediler). De ki: "Şüphesiz doğru yol, Allah'ın yoludur". (Onlar kendi aralarında): "Size verilenin benzerinin hiçbir kimseye verilmiş

olduğuna, yahut Rabbinizin huzurunda sizin aleyhinize deliller getireceklerine" (de inanmayın dediler). De ki: "Lütuf Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Allah, rahmeti bol olan, her şeyi hakkıyla bilendir."

﴿٧٤﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴿﴾

(74) Yahtassu Bi rahmetiHİ men yeşâ'* vAllahü zül fadlil azîm;

"Rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah, büyük lütuf ve kerem sahibidir."

Rahmet hakkında faydalı olur düşüncesiyle sizlere "Füsûs-ül Hikem cild 3 Süleyman fass-ı" ından sayfa 209 dan bir bölümü aktarmak istiyorum.

****

Mû'lûm olsun ki, **rahmet**, biri zâtî diğeri sıfâtî olmak üzere iki kısımdır. Ve bu rahmetten herbirisi dahi, hususiyyet ve umumiyyet i'tibariyle iki kısma ayrılır, şu halde rahmet dört asıl üzere kurulmuş olur.

Birinci asıl: "Rahmet-i âmme-i zâtiyye'dir" Yani (umumî zâtî rahmettir.) Bu rahmet zât-ı ahadiyyette gizli olan nispetler ve şuunâtın, Hakk'ın kendi zâtında kendi zâtına tecellisi sûretiyle mertebe-i ilimde sâbit olmalarıdır. Diğer bir tabirle, Hakk'ın zât-ı ahadiyyetinde sıkıntı içinde kalmış olan esmâsını nefes-i rahmânîyyesi ile tenfis-nefes edip, onlara vücûd-i ilmî verilmesi sûreti ile bu sıkıntıdan âzâd etmesidir ki, bu rahmet bütün esmâya umumîdir.

İkinci asıl: Rahmet-i hassâ-i zâtiyyedir. Yani (hususî zâtî rahmettir.) Bu rahmet, Hakk'ın ba'zı kullarına muhabbeti eserinden olan ezeli lütuf ve yardımıdır. Ve bu lütuf ve yardıma hiçbir sebeb ve vesilenin karışmasının

te'siri yoktur. Meselâ enbiyâ-i zîşan (aleyhimü's-selâm) haklarında geçen lütuf ve yardım bu nevi'dir. Zîrâ onlardan hiçbir amel geçmediği halde a'yân-ı sâbiteleri ilm-i ilâhidenübüvvetle sâbit olmuştur.

Üçüncü asıl: "Rahmet-i âmme-i sıfâtiyye'dir." Yani (umumî sıfatî rahmettir.) Bu rahmet eşyanın tamamını kaplamış olan umumî zâtî rahmetin hükmüdür. Zîra umumî zâtî rahmet icabıyla ilimde sâbit olan a'yân-ı sâbitenin sûretleri, bu a'yân hükmünce "a'yân-ı kevniyye bu âlemler" sûretiyle zâhir oldular.

Dördüncü asıl: Rahmet-i hassâ-i sıfâtiyyedir. Yani (hususî sıfatî rahmettir.) Bu rahmet dahi, hususî zâtî rahmetin hükmü olup süedâ-ı ezeliyyeye mahsustur. Zîrâ Hakk'ın bazı kullarının a'yân-ı sâbiteleri hakkında geçmiş olan ezeli lütuf ve yardımı bu hazret-i şehadette dahi zuhuru şüphesizdir.

****

Ayet-i Kerîme'de bahsedilen rahmet tahsîsi zâtî tahsistir. Aslında herbir ayn'ın rahmet tahsîsi hususîdir çünkü hiç biri diğerine benzemez, genele özel olarak yapılan tahsis sıfatî rahmet tahsîsi'dir.

Bu hususta daha geniş bilgi isteyenler yukarıda bahsedilen kitabın (Zekeriyya ve Üzeyir) faslarına bakabilirler.

﴿٧٥﴾ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهٓ
اِلَيْكَۚ وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهٓ اِلَيْكَ
اِلَّا مَادُمْتَ عَلَيْهِ قَٓائِمًاۜ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ
عَلَيْنَا فِى الْاُمِّيّٖنَ سَبٖيلٌۚ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴿﴾

(75) (Ve min ehlil kitabi men inte'menhü Bi kıntarin yüeddihı ileyke, ve minhüm men in te'menhü Bi dînarin lâ yüeddihı ileyke illâ ma dümte aleyhi kaimâ* zâlike Bi ennehüm kalû leyse aleynâ fîl ümmiyyiyne sebîl* ve yekulune alAllahil kezibe ve hüm ya'lemun;)

"Kitap ehlinden öylesi vardır ki, ona yüklerle mal emanet etsen, onu sana eksiksiz iade eder. Fakat öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet etsen, tepesine dikilip durmadıkça onu sana iade etmez. Bu da onların, "Ümmîlere karşı yaptıklarımızdan bize vebal yoktur." demelerinden dolayıdır. Ve onlar, bile bile Allah'a karşı yalan söylerler."

Kitap ehli, Mûseviler ve İsevîler'dir. Bunlarda zâhirleri ve bâtınlar olmak üzere iki kısımdır. Bunların içindeki bâtınî olanlar gerçek Mûseviler ve İsevîlerdir, ve yolları Muhammediyyete doğrudur, işte onlar emânete ihanet etmezler hakk'a uyarlar ve ahidlerinde dururlar. Hakk'a uymayanlar ise zâhir olanlarıdır.

﴿٧٦﴾ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقٖينَ﴿﴾

(76) Belâ men evfa Bi ahdihi vetteka feinnAllahe yuhıbbul müttekîn;

"Hayır, kim sözünü yerine getirir ve kötülüklerden korunursa, şüphesiz Allah da korunanları sever."

﴿٧٧﴾ اِنَّ الَّذٖينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا
قَلٖيلًا اُولٰٓئِكَ لَاخَلَاقَ لَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ وَلَايُكَلِّمُهُمُ
اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكّٖيهِمْ

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ﴿﴾

(77) (İnnelleziyne yeşterune Bi ahdillâhi ve eymanihim semenen kaliylen ülaike la halaka lehüm fîl ahireti velâ yükellimühümullahu velâ yenzuru ileyhim yevmel kıyameti ve lâ yüzekkîhim* ve lehüm azabun elîm;)

"Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir paraya satanlar var ya, işte onların ahirette bir payı yoktur; Allah kıyamet günü onlarla hiç konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temizlemeyecektir. Onlar için acı bir azab vardır."

﴿٧٨﴾ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ
لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِۚ وَيَقُولُونَ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِۚ وَيَقُولُونَ
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴿﴾

(78) (Ve inne minhüm le feriykan yelvune elsinetehüm Bil Kitabi li tahsebuhu minel Kitabi ve mâ huve minel Kitab* ve yekulune huve min ındillâhi ve mâ huve min ındillâh* ve yekulune alÂllahil kezibe ve hüm ya'lemun;)

"Kitap ehlinden öyle bir güruh da vardır ki, siz onu kitaptan sanasınız diye, dillerini kitaba doğru eğip bükerler. Halbuki o, kitaptan değildir. "Bu, Allah katındandır." derler; oysa o, Allah katından değildir. Allah'a karşı, kendileri bilip dururken, yalan söylerler."

﴿٧٩﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لٖى مِنْ دُونِ

58

اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُونُوا رَبَّانِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ
وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَۙ ﴿﴾

(79) (Mâ kâne li beşerîn en yü'tiyehüllahul Kitabe vel Hükme ven Nübüvvete sümme yekule lin Nâsi kûnu ıbaden liy min dunillâhi, ve lâkin kûnu Rabbaniyyine Bima küntüm tüallimunel Kitabe ve Bimâ küntüm tedrusun;

"İnsanlardan hiçbir kimseye, Allah kendisine kitap, hüküm ve peygamberlik verdikten sonra, kalkıp insanlara: "Allah'ı bırakıp bana kul olun." demesi yakışmaz. Fakat onun: "Öğrettiğiniz ve okuduğunuz kitap gereğince Rabb'e halis kullar olun" (demesi uygundur).

﴿٨٠﴾ وَلَا يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ
اَرْبَابًا اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿﴾

(80) (Ve lâ ye'mureküm en tettehızül Melâikete ve Nebiyyiyne erbaba* eye'muruküm Bil küfri ba'de iz entüm müslimun;)

"***Ve O size: "Melekleri ve peygamberleri ilâhlar edinin." diye de emretmez. Siz müslüman olduktan sonra, size hiç inkârı emreder mi?"***

﴿٨١﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مٖيثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَٓا اٰتَيْتُكُمْ
مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَٓاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ
لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ عَلٰى
ذٰلِكُمْ اِصْرٖي قَالُٓوا اَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَاَنَا
مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدٖينَ ﴿﴾

(81) (Ve iz ahazAllahu miysakan Nebiyyiyne lemâ ateytüküm min Kitabin ve Hikmetin sümme câeküm Rasulün musaddikun limâ maaküm letü'minünne Bihi ve letensurunnehu, kâle eakrertüm ve ehaztüm alâ zâliküm ısrî* kâlû akrernâ* kâle feşhedu ve ene maaküm mineş şahidîn;)

"Allah peygamberlerden şöyle söz almıştı: "Andolsun ki size kitab ve hikmet verdim, sonra yanınızda bulunan (kitaplar) ı doğrulayıcı bir peygamber geldiğinde ona muhakkak inanacak ve ona yardım edeceksiniz! Bunu kabul ettiniz mi? Ve bu hususta ağır ahdimi üzerinize aldınız mı?" demişti. Onlar: "Kabul ettik" dediler. (Allah da) d e di ki: "Öyleyse şahit olun, ben de sizinle beraber şahit olanlardanım".

﴿٨٢﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴿﴾

(82) (Femen tevellâ ba'de zâlike feülâike hümül fasikun;)

"Artık bundan sonra her kim dönerse, işte onlar yoldan çıkmışların ta kendileridir."

﴿٨٣﴾ اَفَغَيْرَ دينِ اللّٰهِ يَبْغُونَ وَلَهُٓ اَسْلَمَ مَنْ فِى
السَّمٰوَاتِ وَالاَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَاِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴿﴾

(83) (Efeğayre diynillâhi yebğune ve lehu esleme men fis Semavati vel Ardı tav'an ve kerhen ve ileyhi yurceun;)

"Onlar, Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Halbuki göklerde ve yerde ne varsa hepsi, ister istemez O'na boyun eğmiştir ve O'na döndürülüp götürüleceklerdir."

﴿٨٤﴾ قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَٓا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَٓا اُنْزِلَ
عَلٰى اِبْرٰهٖيمَ وَاِسْمٰعٖيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ
وَمَٓا اُوتِىَ مُوسٰى وَعٖيسٰى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَانُفَرِّقُ
بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴿﴾

(84) (Kûl amennâ Billâhi ve mâ ünzile aleynâ ve mâ ünzile alâ İbrâhîme ve İsmâîyle ve İshâka ve Ya'kûbe vel Esbatı ve mâ utî Mûsâ ve Îsâ ven Nebiyyune min Rabbihim* lâ nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimun;)

"De ki: "Allah'a, bize indirilen (Kûr'ân)e, İbrâhîm'e, İsmâîl'e, İshâk'a, Yakâb'a ve torunlarına indirilene, Musa'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rablerinden verilenlere inandık. Onların arasında hiçbir fark gözetmeyiz, biz O'na teslim olmuşlarız."

﴿٨٥﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دٖينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ
وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرٖينَ﴿﴾

(85) Ve men yebteğı ğayrel İslâmi dînen felen yukbele minhu, ve huve fil âhireti minel hasirîn;)

"Kim İslâm'dan başka bir din ararsa ondan asla kabul edilmeyecek ve o ahirette de zarar edenlerden olacaktır."

﴿٨٦﴾ كَيْفَ يَهْدِى اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ اٖيمَانِهِمْ
وَشَهِدُوٓا اَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَٓاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمٖينَ﴿﴾

(86) (Keyfe yehdillâhu kavmen keferu ba'de

îmânihim ve şehidu ennerRasûle Hakkun ve caehümül beyyinat* vAllahu lâ yehdil kavmez zâlimîn;)

"İnandıktan, Peygamber'in hak olduğuna şehadet ettikten ve kendilerine açık deliller geldikten sonra, inkâra sapan bir milleti Allah nasıl doğru yola eriştirir? Allah zâlimler güruhunu doğru yola iletmez."

﴿٨٧﴾ أُولٰٓئِكَ جَزَٓاؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَۙ﴿﴾

(87) Ülâike cezâuhum enne aleyhim lâ'netAllahi vel Melâiketi ven Nâsi ecmeıyn;)

"İşte onların cezaları, Allah'ın, meleklerin, insanların hepsinin lâneti onların üzerlerindedir."

﴿٨٨﴾ خَالِدِينَ فِيهَاۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَۙ﴿﴾

(88-) Hâlidîne fîha* lâ yuhaffefu anhümül azabu ve lâ hüm yünzarun;)

"Onlar bu (lânetin) içinde ebedî kalacaklardır. Kendilerinden ne bu azab hafifletilir, ne de yüzlerine bakılır."

﴿٨٩﴾ اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوا فَاِنَّ
اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴿﴾

(89) İllellezîne tabu min ba'di zâlike ve aslahu feinnAllahe Ğafur'un Rahîm;)

"Ancak bundan sonra tevbe edip kendini düzeltenler başka. Şüphesiz ki Allah, çok bağışlayan ve çok esirgeyendir."

﴿٩٠﴾ انّ الّذينَ كَفَرُوا بَعْدَ ايمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوا
كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَاُولٰئِكَ هُمُ الضَّٓالُّونَ﴿﴾

(90) (İnnellezîne keferu ba'de îmânihim sümmezdadu küfren len tukbele tevbetühüm* ve ülâike hümüd dallun;)

"Şüphesiz imânlarının arkasından küfreden, sonra da küfrünü artırmış olanların tevbeleri asla kabul olunmaz. İşte onlar sapıkların ta kendileridir."

﴿٩١﴾ انّ الّذينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ
مِنْ اَحَدِهِمْ مِلْءُ الاَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدٰى بِهٖ اُولٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ اَليمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرينَ﴿﴾

(91) (İnnelleziyne keferu ve mâtu ve hüm küffarun felen yukbele min ehadihim mil'ül Ardı zeheben ve levifteda Bihi, ülâike lehüm azabun elîmun ve mâ lehüm min nasırîn;)

"Muhakkak ki inkâr edenl er ve kâfir oldukları halde de ölenler, yeryüzü dolusu altın fidye verseler bile hiç birisinden asla kabul edilmeyecektir. İşte dayanılmaz azab onlar içindir. Onların hiçbir yardımcıları da yoktur."

﴿٩٢﴾ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَليمٌ﴿الحزب ٤﴾

(92) Len tenâlül birra hatta tünfiku mimma tuhıbbun* ve mâ tünfiku min şey'in fe innAllahe Bihi'Alîm;

"Sevdiğiniz şeylerden (Allah yolunda) harcamadıkça, gerçek iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir."

﴿٩٣﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلاًّ لِبَنِى اِسْرَائِيلَ اِلاَّ مَا
حَرَّمَ اِسْرَائِيلُ عَلٰى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰيةُ
قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرٰيةِ فَاتْلُوهَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴿﴾

(93) Küllüt taami kâne hıllen li beni isrâîle illâ ma harreme isrâîlü alâ nefsihi min kabli en tünezzelet Tevrâtü, kul fe'tu Bit Tevrati fetluha in küntüm sadikîn;

"Tevrat indirilmeden önce, İsrâîl (Yakub)in kendisine haram kıldığı dışında, yiyeceklerin hepsi İsrâîl oğullarına helâl idi. De ki: "Eğer doğrulardan iseniz, haydi Tevrât'ı getirip okuyun".

﴿٩٤﴾ فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ
فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴿﴾

(94) (Fe meniftera alAllahilkezibe min ba'di zâlike feülâike hümüz zâlimûn;)

"Kim bundan sonra Allah'a karşı yalan uydurursa, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir."

﴿٩٥﴾ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴿﴾

(95) (Kûl sadakAllahu, fettebiu millete İbrâhîme haniyfa* ve mâ kâne minel müşrikîn;

"De ki: "Allah doğru söylemiştir. Öyle ise dosdoğru, Allah'ı birleyici olarak İbrâhîm'in dinine uyun. O, müşriklerden değildi."

﴿٩٦﴾ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذ۪ى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَم۪ينَۚ﴿﴾

(96) (İnne evvele beytin vudıa linNâsi lellezî Bi bekkete mübareken ve hüden lil âlemîn;)

"Şüphesiz insanlar için kurulan ilk mabed, Mekke'deki çok mübarek ve bütün âlemlere hidayet kaynağı olan Beyt (Kâ'be)dir."

Yeri gelmişken bu Âyet-i Kerîme hakkında daha evvelce yazmış olduğum (6 Peygamber 3 Hz. İbrâhîm a.s.) isimli kitabımızdan faydalı olur düşüncesiyle o bölümü de aktarmayı uygun buldum İnşeallah faydalı olur daha geniş bilgi bahsedilen kitapta mevcuttur.

****

Yukarıdaki Âyet-i Kerîme'ye zâhir-î yönden bakıldığında, söylenecek daha başka hiçbir şey yoktur. Aynen olduğu gibidir. Ancak, bâtın-î yönden bakıldığın da söylenecek çok şeyler vardır. Şimdi özetle bunları incelemaye çalışalım.

(1) Yeryüzünde ilk "ev" in olduğu:
(2) İnsân'lar için kurulduğu:
(3) yerinin "Bekke" olduğu:
(4) Mübarek olduğu:
(5) "Âlemlere" hidâyet "Hâdî" olduğu:

Açık olarak ifâde edilmektedir. Şimdi bunları, bir

noktayı hatırlatarak teker, teker incelemeye çalışalım. O nokta da şudur. İnsânlar için kurulduğu halde, bütün âlemlere hidâyet olması nasıldır.? Yeri geldikçe incele meye çalışacağız.

(1) Yeryüzünde ilk "ev" in olduğu:

Yeryüzünde İnsânlar için kurulan, ilk evin ismi aynı zaman da **(Beytullah,)** "Allah'ın evi" dir. Sâhibi Allah (c.c.) kullanıcısı ise İnsândır. O halde İnsân Allah'ın kiracısı ve misâfiridir. Bu yönden aynı zamanda Allah ehli-Ehlullah'tır.

Zât-ı mutlak â'mâ'iyyetinden Vâhidiyyet'ine tenezzül ettiğinde, kendisinde iki husus'u meydana çıkardı o da "inniyyet'i ve hüvviyyet'i" idi. İnniyyet' inden, *İnsân ve Kûr'ân,* zuhur etti işte bu yüzden **(ikiz kardeştir,)** hüvviyyet'inden ise âlemler ve nokta zuhur mahalli *"beytullah-Beyt'ül atik"* ortaya çıktı. Daha sonra zât-ı mutlak, Ahadiyyet-inden vahidiyyet-i ne tenezzül ettiğinde, Ulûhiyyet-i ve Rahmâniyyet-i meydana çıktı. Ulûhiyyet'inde bulunan ilm-i ilâhiyyesi, sıfat bölgesi olarak Rahmâniyyet'i ne aktararak, yaygınlaşmasını sağlamış oldu. İşte Ulûhiyyet'in ilmî, mânâ da ilk evi-zuhuru, budur. Buranın diğer ismi de Hakikat-i Muhammed-î dir. Öyle ise bu hâlin diğer ismi, bâtın-î mânâ da, hakikat-i Muhammed-î, İlmi İlâhiyye'nin "beyt-i-zuhur" mahallidir."

Rahmâniyyet-in, nefes-i Rahmân-î si ile ilmi İlâhiyye'de bulunan Esmâi ilâhiye ye lâtif sûretler vererek esmâ âlemine tenezzül etmesi de rahmâniyyet-in zuhur mahalli, Esmâ mertebeside âlem-i melekût olarak rahmaniyyet-in evi (Beyt'ürrahmân) olmuştur. Esmâ âlemi olan mertebe-i ervah'da ki mânâlar da birer elbise giyerek, âlem-i ecsam-cisimler âlemi-âlemi şehadette zuhura çıktıklarında bütün âlemi şehadet bu mânâların "beyt-evi" olmuş bu yüzden buranın diğer ismi "beyt'ül esmâ" dır, diyebiliriz. Bütün bu mertebeler Ulûhiyyet'in zuhur mahalleri olduklarından ve âlemlerin en kemâlli olan zuhur mahalli de bu âlemler, âlem-i şehâdet'in tamamının ismi "beytullah" tır. İşte bu yüzden "bu âlem-beyt-ül atik-eski

66

ev-beytullah" tır. Bu hakikatin nokta zuhur mahalli ise zâhir âlemin de ki, "Beytullah-beyt'ül atik" ismi verilen İmân ehlini çok cezbeden zâhirde ki "Beytullahtır." Farkında olmadan câzibesi buradan gelmektedir.

İşte bu yüzden içinde bulunduğumuz şehâdet âleminin tamamı "Beytullah" bunun nokta zuhur mahalli de "yeryüzünde ilk ev" diye bahsedilen bu hakikatin belirtilmesidir, diyebiliriz. İşte bu hususlar Zât-ı mutlak'ın, hüvviyyet-i yönünden "Beyt-ül atik-beytullah" ismiyle zuhuru'dur, diyebiliriz.

(2) İnsân'lar için kurulduğu:

Bilindiği gibi "ev-beyt" insânlar için olmazsa, olmazlarındandır, ve her insân için de, içinde barınabileceği bir mekâna ihtiyacı vardır. İşte bu yüzden beyt aslî bir değerdir. Yukarıda, geniş ve birey olarak belirtilen, beyt'in, diğer bir mânâ ve temsilcisi ise içinde yaşadığımız evlerimizdir. Bu yönü ile de beytler İnsânlar içindir. Zat-ı mutlak Ahadiyyetinden Vahidiyyet'i ne tenezzül ettiğide, Rahmâniyyet-i yönünden *(Errahmân allemel kûr'ân halâkal insân)* (Rahmân 1/2/3) te belirtildiği gibi, İnsân-ın halkiyyet zuhuru Rahmâniyyet mertebsine kadar gitmektedir. Hadîs-i kûdsî de de belirtildiği gibi. (Allah Âdem-i Rahmân sûret-i üzere) halketti, (Allah Âdem-i kendi sûret-i üzere) halketti, hükmü ile, Âdem'in halkıyyet-i Rahmâniyyet üzere olmuştur, yâni rahmâniyyet hakikatleri kendinde mevcuttur, demektir. Füsûs-ül Hikem de, **(Allah İnsân-ı zâhir ve bâtın Hakikat-i İlâhiyye üzere "mahlûk" olarak halketmiştir.)** Diye ifade edilmiştir. Bu hususta birçok haberler vardır yeri olmadığı için bu kadarla yetinelim istiyorum. İşte bu **beyt,** Zâhiren insân bedenidir, çünkü **(ve nefahtü)** nün (38/72) zuhur mahalli ve mekânıdır. *"Şerefi mekân bil mekîn-mekânın şerefi içindeki iledir,"* denmiştir. İşte muhteşem İnsân bedeni olan mekân, İlâh-î tecelli olan **"ve nefahtü"** ise o mekânın "**mekîn**-"i olmuştur, işte bu husus ilk def'a Âdem ismi ile belirtilen "nefs" ismi, de verilen bu mekânda zuhura çıkmıştır. Böylece iki türlü **beyt** ortaya çıkmış

olmakta idi, biri Zât-î mânâ da, sûret-i İlâhiyye üzere, mekân-ı İlâh-î, olan İnsân, diğeri ise mekân-ı sûrî olan beytullah idi.

İşte bunların ikisi de İnsân içindi. İnsân-ı kâmil ismini de alan bu sûret-i İlâhiyye yi bulamayanlara bunun yerine, sûrî olan beytullah'a Hacc ve Umre hükümleri ile bu hakikatleri yaşama yolu açılmıştır. Bizce hacc'ın tarifi. *"Hakikat-i İlâhiyye de cemâlûllah-ı seyr," dir.* Umre ise, *"Hakikat-i Muhammediyye de Cemâl-i Muhammediyye yi seyr,"* dir diyebiliriz. İşte bu hususların ikisi de İnsân'ın Hakk'ın indinde nasıl bir değeri olduğunu açık olarak anlatmaktadır, ve bir insân'ın kendi değerlerini bilebilmesinin yolunun bu hakikatleri idrak etmesinden geçmektedir. Bu bakımdan, iki beytullah'ın da İnsânlar için kurulduğu açık olarak belirtilmektedir.

(3) yerinin **"Bekke"** olduğu: Bildirilmektedir.

Osmanlıca Türkçe lügat'ta **(Bekke)**

(1) Mekke'i Mükerreme' nin eski adıdır. **(2)** Bir yerde toplanmak, bir yere cem olmak. **(3)** İzdiham kalabalık. Diye ifade edilmektedir.

"بَكّه" **(Bekke)** kelimesini özetle incelemeye çalışalım.

Ebced hesâbı ile toplu olarak **(11)** sayı değerinde'dir. "ب"

(B) harfi bilindiği gibi "ile-birliktelik" mânâsında' dır. İki "ك" **(kef)** harfinden biri (kün) diğeri ise, (feyekünü) dür.

(ه) **(He)** ise (Hüvviyyet-i mutlaka) "Hakk'ın Hüvvüyyet-i"

zât-î zuhur mahalli'dir. Yukarıda belirtilen hakikatlerin bir sistem içinde zuhura çıkması için Zât-ı mutlak, kudret sıfatı ile (kün) "ol" dedi, bu mânâ, madde'den bir elbise giyerek, önü iki köşeli-makamlı, arkası oval bir yapı olarak (feyekünü) hükmü ile de Zât-ı mutlağı temsilen dünya da ki, yerine ilk hâli ile binâ edilmiş oldu. Sayısal değeri (11) olan bu binânın, gelecekte o mahalde zuhur edecek Hakikat-i Muhammediyyenin de temelleri atılmış oluyordu. **(Bekke)**

yukarıda da ifade edildiği gibi, bütün ilâh-î mânâların bir zuhur yerinde cem olarak, hattâ izdiham şekliyle akıp gelerek ortaya çıkan Zât-î mahallin ismidir, diyebiliriz. İşte bu hakikat ayrıca "Besmele"nin başında ki, "ب" **(B)** harfinin diğer bir hususiyetidir. Allah'ın Zât-ı'nın "kün" (kudret sıfatı ile) teşbih mertebesinden zuhurudur diyebiliriz.

O binânın ilk yapılışı hakkında muhtelif rivayetler vardır. Bu rivayetler genelde bir nokta da toplanmaktadır, o ise Âdem (a.s.) ile birlikte yer yüzünde görülmesidir. Genel kabul gören rivayet-i ise yeryüzünde temellerinin melekler tarafından yapıldığı üzerine de cennetten indirilen çadır şeklinde cam fanus gibi bir örtü ile kaplandığıdır. Gayemiz (Beyt-ül atik) in tarihini yazmak olmadığından bu kadar bilgi ile yetinerek daha fazlasını araştırmacılara bırakarak yolumuza devam edelim.

Bu beyt-in temelleri ile oturduğu yerin ismi, "بَكّه" **(Bekke) "Bekke"** nin oturduğu mahallin ismi ise bilindiği gibi, "مَكّه" **(Mekke)** dir. Ebced hesâbı ile toplu olarak **(13)** sayı değerinde'dir. Görüldüğü ve bilindiği üzere bu sayısal değer Hakikat-i Muhammediyyenin kemâlidir. **(Bekke)** Hakikat-i İlâhiyyenin zuhur mahalli, **(Mekke)** ise, hakikat-i muhammediyyenin zuhur mahallidir, diyebiliriz ki; Ora da doğmuştur.

(4) Mübarek olduğu: Bildirilmektedir.

(1) Mübarek, lügat'ta İlâhi hayrın bulunduğu şey. Bereketlenmiş, çoğalmış. Bereketli, uğurlu. Hayırlı. Mes'ud.

(2) Beğenilen, kendisine kızılan ve şaşılan kimse veya şey. Olarak bildirilmektedir.

O mahalde **(1)** ci izahta olanların hepsi vardır. Mübarektir çünkü bütün İlâh-î lûtufların kaynağıdır.

(2) ci anlatımda ise, Hakk'a düşman olanların halleri belirtilmektedir.

(5) "Âlemlere" hidâyet "Hâdî" olduğu, bildirilmek tedir.

Görüldüğü gibi "Beyt'ül atik" Mekke'de olmakla birlikte **"Âlemlere"** hidayet olduğu bildirilmektedir. Bu ifade ile orada ki mahallin bir simge ve bir hakikatin sembolik ifadesidir, diyebiliriz. Şu günkü haliyle üst kata, terasa çıkıp baktığımızda aşağıda görülen muhteşem şekil ve manzara her ne kadar belirli bir sınırlar içinde görünüyor ise de, aslında sonsuz ucu bucağı bilinmeyen bütün âlemleri kendi bünyesinde misâlen ve mânen, bulundurmaktadır. Şöyleki:

Zeminde tavaf edilen mahal "Ef'âl âlemi" (8-10) merdiven ile çıkılan birinci kat "Esmâ âlemi" onun üst katı "Sıfat âlemi" en üst kat teras-ı ise sonsuz "Zât âlemi" ortada duran sevgili ise bir bakıma, "İnsân-ı Kâmil" diğer yönüyle ise, Zât-i zuhur mahalli" dir. Diyebiliriz. Bütün İlâh-î tecelliler orada zuhurda olduğundan ve bütün âlemleri temsil ettiğinden bu yönüyle de "Âlemlere" hidayet olmaktadır. Yâni göremediğimiz Âlemleri orada bir maket olarak bulduğumuzda ve oradan da tefekkürümüzde o Âlemleri hayal eder olduğumuzda ve hayal yönüyle de olsa o Âlemlerin varlığını kabul etmemizden dolayı onlara da hidayet edilmiş olunmaktadır.

Diğer taraftan **"Hidâyet ve Hâdî"** lügatta şöyle izâh edilmektedir.

(Hidâyete ermiş. Mürşid. Rehber, delil. Hidâyet yolunu gösteren. Hidâyete, doğruluğa eriştiren. Önde giden.) Diye belirtilmektedir.

İşte gerçekten o mahal İlâh-î hakikatlerin tümünü bünyesinde cem etmiş durumdadır. Aslında cazibesi de bu yönden gelmektedir. Her nazar eden orada idrak etse de etmese de kendinden ve özünden bir şeyler bulmaktadır. İşte genel de orada tarif edilemeyen muhabbet ve duygusallık bu yöndendir. Bu da kişilere özlerinden gelen bir Hidâyet'tir. Diyerek yolumuza devam edelim. Gayemiz

İbrâhîm (a.s.) tarih-î mânâ da hayat hikâyesini yazmak değil, belki mertebe-i İbrâhîmiyye'nin bazı özelliklerine dikkat çekmeye çalışmaktır.

Âdem (a.s.) dan sonra dünya üzerinden epey zaman geçmiş, nihayet (Nûh) (a.s.) ın zamanı gelmiş ve kavmi tarafından kendine muhalefet edilmiş, nihayet Cenâb-ı Hakk (Nûh) tufanını oluşturmuş, o tufan ile birlikte o mahalde ki, hayat'ta sona ermiştir. Bu arada (beyt-ül atik) in temel üstü gövdesi aynı istikametinde göğe kaldırılmış, ve ismine de (beyt-ül ma'mur) denmiştir. Bu hadiseden sonra yer yüzü İbrâhîm (a.s.) zamanına kadar beytsiz kalmıştır. Bilindiği gibi İbrâhîm (a.s.) ailesi ve beraberindekiler ile bir hayli seyehat yaptıktan sonra (Şam) taraflarında mekân tutup oraya yerleştiler. Aradan bir muddet geçtikten sonra, Hacer vâlide'den (İsmâil) (a.s.) dünya ya geldi, bunu kabul lenemeyen Sera vâlide onların yanından uzaklaştırıl masını istedi, bunun üzerine, İbrâhîm (a.s.) Hacer ve İsmâil-i alıp yola çıktı. İşte bu yolculuğa çıkış dünya tefekkür tarihinin büyük dönemeçlerinden biridir.

Bu yolculuk hakkında değişik rivayetler vardır. Ancak bu yolculuk gerçekten hayret edilecek bir yolculuktur, Hiçbir niyet ve hedefleri olmadan yola çıkan ikisi büyük biri küçük üç yolcuyu kim yönlerdirmişti ki, uzun vadilerden çöllerden dağlardan geçerek nihayet bir yere geldiklerinde orada kaldılar, ancak burada ne bir kimse ne de sığınacak bir yer vardı. Bu yerin neresi olduğu daha sonra anlaşılacaktı. İşte bunu tespit edip ora da karar kılmak bizce İbrâhîm (a.s.) ın kendisine Hakk tarafından bildirilen mucizesidir diyebiliriz. Bu hadise Kûr'ân-ı Kerîm'de şöyle ifade edilmektedir.

﴿٣٧﴾ رَبَّنَآ اِنّىٓ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتى بِوَادٍ غَيْرِ ذى
زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِۙ رَبَّنَا لِيُقيمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ

71

اَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوٓى اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ

لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾

(Rabbenâ innî eskentü min zürriyyetî bi vâdin gayri zî zer'in inde beytikelmuharrami Rabbenâ li yükımüsselâte fec'al ef'ideten minennâsi tehvî ileyhi verzukhüm minessemerâti leallehüm yeşkürun)

14/37. ***"Ey Rabbimiz!. Ben neslimden bazısını senin Beyti Haremin yanındaki ekinsiz bir vadiye yerleştirdim. Ey Rabbimiz!. Namazı dosdoğru kılsınlar diye. Artık insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meyleder kıl ve onlara meyvelerden rızık ver. Umulur ki, onlar şükr ederler."***

yukarıda ki Âyet-i Kerîme'nin delâletiyle, tefsir ve tarih kitaplarında da belirtildiği üzere İbrâhîm (a.s.) karar kıldığı o vâdide, eşi Hacer-i ve oğlu İsmâîl-i Hakk'a teslim ederek geri döner. Bulundukları yerde kısa bir süre sonra su zuhur eder, (Zemzem) bunun üzerine kervanlar su vesilesiyle oraya uğramaya başlarlar ve orada yavaş yavaş sosyal hayat gelişmeye başlar ve orası meskûn bir yer halini almış olur. İbrâhîm (a.s.) zaman zaman onları dolaşmaya gelir, yine böyle dolaşmaya geldiği bir seferde, hemen belirtilen Âyet-i Kerîmenin de delâletiyle, tekrar Beytullah-ın inşâsına başlanır.

Beytullah-ın yerinin tespiti hakkında da değişik rivayetler vardır, bir tanesi şudur. Daha sonra o civarın ismine (Mekke) denilecek olan o yerde büyük bir fırtına olmuştur ve bu fırtına ile, o yerlerde sonradan meydana gelen dolgu kum ve taş yığınları sağa sola savrulup dip alan açılınca Beyt-ül Atik-in temelleri ve oturduğu yer **(Bekke)** ortaya çıkmıştır. İşte İbrâhîm (a.s.) ve oğlu İsmâîl (a.s.) ile birlikte bu temeller üzerine eski kadîm haliyle Beyt-ül Atiği tekrardan yeryüzüne ve İnsânlık âlemine ve bütün âlemlere kazandırmışlardır.

﴿٩٧﴾ فيه اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبيلاًۜ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمينَ﴿﴾

(97) fiyhi Âyâtün beyyinatün Makamu İbrâhîm* ve men dehalehu kâne aminâ* ve Lillâhi alenNâsi hıccül beyti menistetaa ileyhi sebiyla* ve men kefere feinnAllahe Ğaniyyün anil alemiyn;)

"Onda apaçık deliller, İbrâhîm'in makamı vardır. Oraya giren güvene erer. Ona bir yol bulabilenlerin Beyt'i haccetmesi Allah'ın insânlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse, şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağni (kimseye muhtaç değil, her şey ona muhtaç) dir."

(Aynı kitaptan devam ediyoruz)

görüldüğü gibi bu Âyet-i Kerîme de, diğer Âyet-i Kerîme'nin bir benzeridir ancak bura da çok mühim bir ifâde daha vardır.

"beyti hacc etmek Allah Teâlâ için bir haktır."

Bu ifâdenin ise, üzerinde çok durulmalıdır. Allah'ın Hakk'ı demek bunun mutlaka ödenmesi demektir. İşte bu yüzden, zâten Hacc farz olmuştur. Aslında her farz Allah'ın hakkıdır. Yâni belirlenen şartlar altında kulun kulluk borcudur. Zâten bunlar açık olarak belirtilmiştir. Ancak bu husus klâsik mânâ da hemen söylenip geçilecek bir mes'ele değildir. Allah'a olan borçlar her mertebe de olan kişilere göre değişik anlayışlar ve bu anlayışlara göre de tatbikatları gerekmektedir.

Şöyle ki, şeriat mertebesinde olanın bunları tatbik edişi fiil olarak aynı olsa bile, anlayış olarak başkadır. Tarikat mertebesi de öyledir. Hakikat ve Marîfet mertebeleride öyledir. O halde yerine göre bunların hepsi ile amel etmek gerekir. Ancak bunun için'de irfaniyyet

gerekir. İşte kişi hangi mertebenin anlayış ve idraki içinde yaşıyor ise yaptığı fiilleri o mertebe itibari ile değerlendirilir.

Bu mertebelerin hepsini ayrı, ayrı yazmağa fazla zamânımız olmadığından, hakikatleri yönünden anlama ya çalışalım. Birde şöyle bilelim ki;

Farzlar, Allah'ın Zât-î hakk-ı, bizimde zâtımızı ilgilendiren zât-î borçlarımızdır.

Sünnetler ise, Peygamberimizin Sıfât-î hakk-ı, bizim de sıfatlarımızı ilgelendirilen Sıfât-î borçlarımızdır.

Hâl böyle olunca bu borçların, kişi hangi mertebede bulunuyor ise o mertebeden bunların mutlaka o ibâdet tatbikatları yapılarak ödenmesi gerekmektedir, aksi halde büyük bir borç yükü ile âhirete gidilecektir.

Farz olan ibâdetler, Rûh yönüyle, sünnet olan ibâdetler ise Nûr yönüyle yapılan ibâdetlerdir. Bunların farkında olmayan ibâdet ehli ise fiillerini beden yönüyle yapmaktadır.

"beyti hacc etmek Allah Teâlâ için bir haktır."

Hacc'ın ve umrenin edâ edilmesi, Allah'a (c.c.) ve Peygamberine olan borcun ödenmesidir. Daha başka yerlerde de belirttiğimiz gibi. Hacc. *"Hakikat-i İlâhiyye de cemâlûllah-ı seyr." Umre ise hakikat-i İlâhiyye de Hakikat-i Muhammediyye yi seyr" dir.*

Aslında genel anlamda "borç ve hak" olarak ifâde edilen husus, Zâtından, Zâtına olan yolculuğudur.

(İnsân-ı Kâmil, Hakikat-i İlâhiyye üzere mahlâktur, ve sûret-i Rûhiyyesi ve cismâniyesinin cümlesi Allah ismi Câmî-i'nin gölgesidir.) Diye ifâde edilmiştir.

Bu yolculuk "Hacc ve Umre" olarak İsimlendirilmiş tir, her merteben bir çok ifâdeleri vardır, bâtında Allah-ın zât-ı olan Hakikat-i ilâhiyye yi, zâhirde olan hakikat-i İlâhiyye üzere, zâhirde mahlûk olan İnsân-ı Kâmil-in ziyâretidir.

BU ziyâret işte bu yüzden farzdır, çünkü bütün bu âlemler İnsân-ı Kâmil için halkedilmiş, İnsân-ı Kâmil ise hakkın bütün vasıflarıyla techiz edilerek Hakk'a ayna olmak üzere zuhura çıkartılmıştır, işte Hakk bütün bunları zât-î zuhuru olan, "yere göğe" yüklemediği emânetini, İnsân-ı Kâmiline yüklediği için bu yükün de kendisi olduğu için, işte bu yükle yâni kendi hakikatiyle zâhiren, bâtınını ziyâret ve bâtınına ayna etmiş olmaktadır. Böylece Hacc ve Umreye gelenlerden zâtınını seyretmektedir.

Buda iki türlüdür biri bilinen sûrî yolculuktur diğeri ve aslî olan ise bir ömür boyu sürecek olan gerçek seyr-ü sülûk neticesinde oluşacak olan fenâ ve bakâ mertebeleri içinde zâtına ulaşmaktır. İşte bu Bâtın-î Hacc'tır ve Cenâb-ı Hakk'ın istediği hak, budur yâni dünya ya gönderği ve kendine zât-î zuhurunu emânet ettiği İnsân-ı kâmilinin yollarda oyalanmayıp tekrar kendine yâni aslına dönmesini istemesidir.

"***Ve her kim inkâr ederse"***

Bu hakikatleri her kim inkâr ederse mes'ûliyyet-i kendine aittir ve neler kaybettiğinin farkında da değildir.

"şüphe yok ki, Allah Teâlâ bütün âlemlerden ganîdir."

Zât-ı mutlak ifâdesiyle Allah-u Teâlâ bütün âlemlerden ganîdir bu mertebe ise "tenzîh-i kadîm" "mutlak tenzîh" tir, diğer tenzîhler ise mukayyet-kayıtlı tenzîhlerir ki, tenzîh edenin mertebesi ve idrakine göredir. Yukarı da bahsedilen haller ise Zât-ı mutlağın, Zât-ı mukayyet hükümleri içinde oluşan Zât-î yaşam halleridir.

Bu halleri de böylece özetle ifâde ettikten sonra yolumuza devam edelim.

﴿٤﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فٖى اِبْرٰهٖيمَ وَالَّذٖينَ مَعَهُ

(Kad kânet leküm üsvetün hasenetün fî İbrâhîme vellezîne meahu)

60/4. ***"Muhakkak ki: Sizin için İbrâhîm'de ve onunla beraber olanlarda bir güzel örnek vardır."***

Görüldüğü gibi İbrâhîm (a.s.) ve onun anlayışında olanların hallerinin güzel bir örnek olduğu ifâde edilmektedir. Bu güzel haller yukarıdan beri ifâde edilmeye çalışılan mertebe-i İbrâhîmiyyet'in özellikleridir. Seyr-u sülûk yolunda olanlar için bu hususların mutlaka göz önünde bulundurulması lâzımdır.

****

﴿٩٨﴾ قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِۗ
وَاللّٰهُ شَهٖيدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُونَ﴿﴾

(98) (**Kûl ya ehlel Kitabi lime tekfürune Bi Âyâtillâhi, vAllahu Şehîdün alâ mâ ta'melun;)**

De ki: "Ey kitap ehli! Allah yaptıklarınızı görüp dururken niçin Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorsu-nuz?"

﴿٩٩﴾ قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبٖيلِ اللّٰهِ
مَنْ اٰمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاَنْتُمْ شُهَدَٓاءُ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴿﴾

(99) Kûl ya ehlel Kitabi lime tasuddune an sebîlillâhi men âmene tebğuneha ıvecen ve entüm şüheda'* ve mAllahu Bi ğafilin amma ta'melun;

De ki: "Ey kitap ehli! Gerçeği görüp bildiğiniz hâlde niçin Allah'ın yolunu eğri göstermeye yeltenerek müminleri Allah'ın yolundan çevirmeye kalkışıyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir".

76

﴿١٠٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تُطٖيعُوا فَرٖيقًا
مِنَ الَّذٖينَ اُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ اٖيمَانِكُمْ
كَافِرٖينَ﴿﴾

(100) (Ya eyyühelleziyne âmenu in tutı'u feriykan minellezîne utül Kitabe yeruddüküm ba'de imâniküm kafirîn;)

"Ey imân edenler! Kendilerine kitap verilenlerden herhangi bir gruba uyarsanız, imânınızdan sonra sizi döndürüp kâfir yaparlar."

﴿١٠١﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيَاتُ اللّٰهِ
وَفٖيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِىَ اِلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَقٖيمٍ﴿﴾

(101) Ve keyfe tekfürune ve entüm tütlâ aleyküm Âyâtullahi ve fîküm RasuluHU, ve men ya'tesım Billâhi fekad hüdiye ilâ sıratın müstekîm;)

"Size Allah'ın âyetleri okunup dururken ve Allah'ın elçisi de aranızda iken nasıl inkâra saparsınız? Kim Allah'a sımsıkı bağlanırsa, kesinlikle doğru yola iletilmiştir."

﴿١٠٢﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهٖ
وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴿﴾

(102) (Ya eyyühellezîne âmenüttekullahe hakka tükatiHİ ve lâ temutünne illâ ve entüm müslimun;)

"Ey imân edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin.)

77

﴿١٠٣﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَاءً فَاَلَّفَ
بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ اِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلٰى
شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴿﴾

(103) (Va'tasımu Bihablillâhi cemiy'an ve lâ teferreku* vezküru nı'metAllahi aleyküm iz küntüm a'daen feellefe beyne kulubiküm feasbahtüm Bi nı'metiHİ ıhvana* ve küntüm alâ şefahufratin minennari feenkazeküm minha* kezâlike yübeyyinullahu leküm ÂyâtiHİ lealleküm tehtedun;)

"Hep birlikte Allah'ın ipine (kitabına, dinine) sımsıkı sarılın. Parçalanıp ayrılmayın. Allah'ın üzerinizdeki nimetini düşünün. Hani siz birbirinize düşmanlar idiniz de, O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun (bu) nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle apaçık bildiriyor ki, doğru yola eresiniz."

﴿١٠٤﴾ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ اُمَّةٌ يَدْعُونَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴿﴾

(104) (Veltekün minküm ümmetün yed'une ilel hayri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münker* ve ülâike hümül müflihun;)

"İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa eren onlardır."

(105) Ve lâ tekûnu kellezîne teferreku vahtelefu min ba'di mâ câehümül beyyinat* ve ülâike lehüm azâbün azîm;)

"Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için büyük bir azap vardır."

﴿١٠٦﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَاَمَّا الَّذِينَ
اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ ايمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ﴿﴾

(106) (Yevme tebyaddu vucuhün ve tesveddü vucuh* feemmelleziynesveddet vucuhühüm* ekefertüm ba'de imaniküm fezukul azâbe Bima küntüm tekfürun;)

"O gün bazı yüzler ağarır, bazı yüzler kararır. Yüzleri kararanlara: "İmanınızdan sonra küfrettiniz ha? Öyle ise inkâr etmenize karşılık azabı tadın" (denecektir)."

﴿١٠٧﴾ وَاَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ اللّٰهِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴿﴾

(107) (Ve emmellezînebyaddat vucuhühüm fe fî rahmetillah* hüm fîha halidun;)

"Yüzleri ağaranlara gelince, (onlar) Allah'ın rahmeti içindedirler. Onlar orada ebedî kalacaklardır."

﴿١٠٨﴾ تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا
اللّٰهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ﴿﴾

(108) (Tilke Âyâtullahi netluha aleyke Bil Hakk*

ve mAllahu yürîdu zulmen lil âlemiyn;)

"Bunlar Allah'ın, sana gerçek olarak okuyageldiğimiz, âyetleridir. Allah âlemlere hiçbir haksızlık etmek istemez."

﴿١٠٩﴾ وَلِلّٰهِ مَافِى السَّمٰوَاتِ وَمَافِى الاَرْضِ وَاِلَى
اللّٰهِ تُرْجَعُ الاُمُورُ﴿﴾

(109) (Ve Lillâhi ma fis Semavati ve ma fil Ard* ve ilAllâhi turceul umur;)

"Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Bütün işler Allah'a döndürülür."

﴿١١٠﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ
الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَاَكْثَرُهُمُ
الْفَاسِقُونَ﴿﴾

(110) Küntüm hayre ümmetin uhricet linNasi te'murune Bil ma'rufi ve tenhevne anil münkeri ve tu'minune Billah* ve lev amene ehlül Kitabi le kâne hayren lehüm* minhümül mu'minune ve ekseruhümül fasikun;)

"Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten vazgeçirmeğe çalışır ve Allah'a inanırsınız. Kitap ehli de inansaydı kendileri için elbette daha hayırlı olurdu. İçlerinden imân edenler de var, ama pek çoğu yoldan çıkmışlardır."

﴿١١١﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ اِلَّا اَذًى وَاِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ

80

الاَدْبَارَ ثُمَّ لاَيُنْصَرُونَ﴿﴾

(111) (Len yedurruküm illâ eza* ve in yukatiluküm yüvellukümül edbar* sümme la yünsarun;)

"Onlar size eziyetten başka bir zarar veremezler. Eğer sizinle savaşmaya kalkışsalar, size arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

﴿١١٢﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوا اِلاَّ بِحَبْلٍ
مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَٓاؤُ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ الاَنْبِيَٓاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ﴿﴾

(112) (Duribet aleyhimüz zilletü eyne mâ sükıfu illâ Bi hablin minAllahi ve hablin minen Nâsi ve bau Bi ğadabin minAllahi ve duribet aleyhimül meskenetü, zâlike Bi ennehüm kânu yekfürune Bi ayatillahi ve yaktulunel Enbiyae Bi ğayri hakkın, zâlike Bi ma asav ve kânu ya'tedun;)

"Onlar nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üzerlerine alçaklık damgası vurulmuştur. Meğer ki Allah'ın ipine ve insanlar (müminler)ın ahdine sığınmış olsunlar. Onlar Allah'ın hışmına uğradılar ve üzerlerine de miskinlik damgası vuruldu. Bunun sebebi, onların Allah'ın Âyetlerini inkâr etmiş olmaları ve haksız yere peygamberleri öldürmeleridir. Ayrıca isyan etmiş ve haddi de aşmışlardı."

﴿١١٣﴾ لَيْسُوا سَوَٓاءً مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اُمَّةٌ قَٓائِمَةٌ

يَتْلُونَ اٰيَاتِ اللّٰهِ اٰنَٓاءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿﴾

(113) Leysu sevaen, min ehlil Kitabi ümmetün kaimetün yetlune ayatillahi anael leyli ve hüm yescüdun;)

"Hepsi bir değildirler. Kitap ehli içinde doğruluk üzere bulunan bir ümmet (topluluk) vardır ki, gecenin saatlerinde onlar secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okurlar."

﴿١١٤﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِى الْخَيْرَاتِ وَاُولٰٓئِكَ
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿﴾

(114) Yu'minune Billâhi vel yevmil ahıri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münkeri ve yüsariune fil hayrat* ve ülâike mines sâlihiyn;)

"Allah'a ve ahiret gününe inanırlar, iyiliği emrederler, kötülükten vazgeçirmeye çalışırlar, hayır işlerinde de birbirleriyle yarışırlar. İşte onlar iyi insanlardandır."

﴿١١٥﴾ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللّٰهُ
عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿﴾

(115) (Ve mâ yef'alu min hayrin felen yükferuh* vAllahu Alîmün Bil müttekın;)

"Onlar ne hayır işlerlerse karşılıksız bırakılmayacaklardır. Allah kendisinden gereği gibi sakınanları bilir."

﴿١١٦﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ

وَلاَ اَوْلاَدُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴿﴾

(116) (İnnellezîne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evlâdühüm minAllahi şey'en, ve ülâike ashabünnâri, hüm fîha halidûn;)

"O inkâr edenler (var ya), onların ne malları, ne de evlatları, onlara Allah'a karşı hiçbir fayda sağlamayacaktır. Onlar, ateş halkıdır; orada ebedi kalacaklardır."

﴿١١٧﴾ مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِى هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ
فَاَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴿﴾

(117) (Meselü mâ yünfikûne fiy hazihil hayatid dünya kemeseli rîhın fîha sırrun esabet harse kavmin zalemû enfüsehüm fe ehlekethu, ve mâ zalemehümullahu ve lâkin enfüsehüm yazlimân;)

"Onların bu dünya hayatında harcadıklarının durumu, kendilerine zulmeden bir topluluğun ekinlerini vurup da mahveden kavurucu ve soğuk bir rüzgarın hali gibidir. Allah onlara zulmetmedi. Fakat kendileri, kendilerine zulmediyorlar."

﴿١١٨﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لاَتَتَّخِذُوا بِطَانَةً
مِنْ دُونِكُمْ لاَيَأْلُونَكُمْ خَبَالاً وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ
بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِى صُدُورُهُمْ اَكْبَرُ
قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ﴿﴾

(118-) (Ya eyyühellezîne âmenu lâ tettehızu bitaneten min duniküm lâ ye'luneküm habalen, veddu mâ anittüm* kad bedetil bağdaü min efvahihim* ve mâ tuhfî suduruhüm ekber* kad beyyennâ lekümül Âyâti in küntüm ta'kılun;)

"Ey imân edenler! Kendi dışınızdakilerden sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar size fenalık etmekten asla geri kalmazlar, hep sıkıntıya düşmenizi isterler. Kin ve düşmanlıkları ağızlarından taşmaktadır. Kalplerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Düşünürseniz, biz size Âyetleri açıkladık."

﴿١١٩﴾ هَآ اَنْتُمْ اُولَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ
بِالْكِتَابِ كُلِّهٖۚ وَاِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا اٰمَنَّاۗ وَاِذَا
خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِۜ قُلْ مُوتُوا
بِغَيْظِكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴿﴾

(119) Ha entüm ülâi tühıbbunehüm ve lâ yühıbbuneküm ve tü'minune Bil Kitabi küllihi, ve iza lekuküm kâlu âmennâ* ve izâ halev addu aleykümül enâmile minel ğayz* kul mutu Bi ğayzıküm* innAllahe Alîmün Bizâtis sudur;)

"İşte siz öyle kimselersiniz ki, onları seversiniz, halbuki onlar sizi sevmezler, siz kitap (lar) ın hepsine inanırsınız, onlarsa sizinle buluştukları zaman "inandık" derler. Başbaşa kaldıkları zaman da kinlerinden dolayı parmaklarının uçlarını ısırırlar. De ki: "kininizle geberin!". Şüphesiz ki Allah göğüslerin (gönüllerin) özünü bilir."

﴿١٢٠﴾ اِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْۘ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ
يَفْرَحُوا بِهَاۜ وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ

شَيْـًٔا اِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿﴾

(120-) (İn temsesküm hasenetün tesu'hüm* ve in tusıbküm seyyietün yefrehu Biha* ve in tasbiru ve tetteku la yedurruküm keydühüm şey'a* innAllahe Bima ya'melune mühît;

"Size bir iyilik dokunsa fenalarına gider, başınıza bir kötülük gelse onunla sevinirler. Eğer sabreder ve Allah'dan gereğince korkarsanız, onların hileleri size hiçbir zarar vermez; çünkü Allah onları kendi amelleriyle kuşatmıştır."

﴿١٢١﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ
لِلْقِتَالِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿﴾

(121) (Ve iz ğadevte min ehlike tübevviül mu'miniyne mekâıde lil kıtal*vAllahu Semî'un'Alîm;)

"Hani sen sabah erkenden müminleri savaş mevzilerine yerleştirmek için ailenden ayrılmıştın. Allah, hakkıyla işiten ve bilendir."

(122) (İz hemmet tâifetâni minküm en tefşelâ vAllahu Veliyyuhüma* ve alAllahi fel yetevekkelil mu'minun;)

"O zaman içinizden iki takım bozulmaya yüz tutmuştu. Halbuki Allah onların yardımcısı idi. İnananlar, yalnız Allah'a dayanıp güvensinler."

﴿١٢٣﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا
اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿﴾

(123) (Ve lekad nasarakümüllahu Bi bedrin ve

entüm ezilletün, fettekullahe lealleküm teşkürun;)

"Andolsun, sizler güçsüz olduğunuz halde Allah size Bedir'de yardım etmişti. Allah'tan sakının ki, O'na şükretmiş olasınız."

﴿١٢٤﴾ اِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِينَؕ ﴿﴾

(124) (İz tekulu lil mü'minîne elen yekfiyeküm en yümiddeküm Rabbuküm Bi selâseti âlâfin minel Melâiketi münzelîn;)

"O zaman sen müminlere: "Rabbinizin size, indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi size yetmez mi?" diyordun."

﴿١٢٥﴾ بَلٰٓىۙ اِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَاْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿﴾

(125) (Belâ in tasbiru ve tetteku ve ye'tuküm min fevrihim hazâ yümdidküm Rabbuküm Bi hamseti âlâfin minel Melâiketi müsevvimîn;

"Evet, sabreder ve (Allah'tan) korkarsanız, onlar ansızın üzerinize gelseler, Rabbiniz size nişanlı nişanlı beş bin melekle yardım eder."

﴿١٢٦﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهٖؕ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِۙ ﴿﴾

(126) Ve mâ caalehullahu illâ büşra leküm ve li

86

tatmeinne kulûbüküm Bihi, ve men nasru illâ min ındillahil Azîzil Hakîm;)

"Allah, bunu size sırf bir müjde olsun ve kalpleriniz bununla yatışsın diye yaptı. Yardım, yalnız daima galip ve hikmet sahibi olan Allah katındandır."

﴿١٢٧﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ
فَيَنْقَلِبُوا خَآئِبِينَ﴿﴾

(127) (Lî yaktaa tarafen minellezîne keferu ev yekbitehüm feyenkalibu haibîn;)

"(Allah bu yardımı) inkâr edenlerden bir kısmını kessin veya perişan etsin de umutsuz olarak dönüp gitsinler (diye yaptı)."

﴿١٢٨﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الاَمْرِ شَىْءٌ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اَوْ
يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظَالِمُونَ﴿﴾

(128) (Leyse leke minel emri şey'ün ev yetube aleyhim ev yüazzibehüm feinnehüm zâlimun;)

"Bu işten sana hiçbir şey düşmez. (Allah), ya onların tevbesini kabul eder, yahut onlara, zâlim olduklarından dolayı azab eder."

﴿١٢٩﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الاَرْضِ يَغْفِرُ
لِمَنْ يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَآءُ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴿﴾

(129) (Ve Lillâhi ma fis Semâvâti ve mâ fil Ard* yağfiru limen yeşâu ve yüazzibü men yeşa'* vAllahu Ğafur'un Rahîm;)

"Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır.

87

Dilediğini bağışlar, dilediğine azab eder. Allah, çok bağışlayan, çok esirgeyendir."

﴿١٣٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبٰٓوا
اَضْعَافًا مُضَاعَفَةًۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَۚ﴿﴾

(130) (Ya eyyühelleziyne amenu lâ te'külürRiba ad'afen mudaafeten, vettekullahe lealleküm tüflihun;)

"Ey imân edenler! Kat kat artırılmış olarak fâiz yemeyin. Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّت۪ٓي اُعِدَّتْ لِلْكَافِر۪ينَۚ﴿﴾

(131) (Vettekunnaralletiy uıddet lil kafiriyn;)

"Kâfirler için hazırlanmış olan ateşten sakının."

﴿١٣٢﴾ وَاَط۪يعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَۚ﴿﴾

(132) (Ve etıy'ullahe ver Rasûle lealleküm türhamun;)

"Allah ve Peygambere itaat edin ki, size de merhamet edilsin."

﴿١٣٣﴾ وَسَارِعُٓوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّق۪ينَۙ﴿﴾

(133) (Ve sâriû ilâ mağfiretin min Rabbiküm ve cennetin arduhes Semavâtu vel Ardu, uıddet lil müttekın;)

"Rabbinizin bağışına ve genişliği göklerle yer arası kadar olan, Allah'tan gereği gibi korkanlar için

hazırlanmış bulunan cennete koşun!"

﴿١٣٤﴾ اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِى السَّرَّٓاءِ وَالضَّرَّٓاءِ وَالْكَاظِمِينَ
الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَۚ﴿﴾

(134) (Ellezîne yünfikune fis serrâi ved darrâi vel kazımînel ğayza vel afîne aninNas* vAllahu yuhıbbul muhsinîn;

"O (Allah'tan hakkıyla korka)nlar, bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yutarlar, insanları affederler. Allah iyilik edenleri sever."

﴿١٣٥﴾ وَالَّذِينَ اِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوٓا اَنْفُسَهُمْ
ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ
اِلَّا اللّٰهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلٰى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴿﴾

(135) (Vellezîne izâ faalu fâhişeten ev zalemu enfüsehüm zekerullahe festağferu li zünubihim* ve men yağfiruz zünube illellah* ve lem yusırru alâ ma fealu ve hüm ya'lemun;

"Ve onlar çirkin bir günah işledikleri, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlayarak hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Allah'tan başka günahları kim bağışlayabilir? Bir de onlar, bile bile, işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmezler."

﴿١٣٦﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَٓاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ
تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَاۜ وَنِعْمَ اَجْرُ
الْعَامِلِينَۜ﴿﴾

(136) (Ülâike cezauhüm mağfiretün min Rabbihim ve cennâtün tecrî min tahtihel enharu halidîne fiyha* ve nı'me ecrul amilîn;)

"İşte onların mükâfatı (ödülleri) Rableri tarafından bağışlanma ve altından ırmaklar akan, ebedî kalacakları cennetlerdir. Çalışanların mükâfatı ne güzeldir!"

﴿١٣٧﴾ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِى الاَرْضِ
فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ﴿﴾

(137) Kad halet min kabliküm sünenün fesîru fil Ardı fenzurû keyfe kâne akıbetül mükezzibîn;)

"Muhakkak ki sizden önce birçok olaylar, şeriatler gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin, dolaşın da yalancıların sonunun nasıl olduğunu bir görün."

﴿١٣٨﴾ هٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ﴿﴾

(138) (Hazâ beyanun linNâsi ve hüden ve mev'ızatün lil müttekın;)

"Bu (Kûr'ân) insanlar için bir açıklama, Allah'dan gereğince korkanlar için doğru yolu gösterme ve bir öğüttür."

﴿١٣٩﴾ وَلاَتَهِنُوا وَلاَتَحْزَنُوا وَاَنْتُمُ الاَعْلَوْنَ اِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴿﴾

(139) Ve lâ tehinu ve lâ tahzenu ve entümül a'levne in küntüm mü'minîn;

"Gevşemeyin, üzülmeyin, eğer hakikaten inanıyorsanız, muhakkak üstün olan sizsinizdir."

﴿١٤٠﴾ اِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ
وَتِلْكَ الاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ
الَّذينَ اٰمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَٓاءَۜ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الظَّالِمينَۙ﴿﴾

(140) (İn yemsesküm karhun fekad messel kavme karhun mislüh* ve tilkel eyyamu nüdavilüha beynen Nas* ve liya'lemAllahulleziyne amenu ve yettehıze minküm şüheda'* vAllahu lâ yuhıbbuz zalimîn;)

"Eğer size (Uhud savaşında) bir yara değmişse, (Bedir harbinde) o topluma da benzeri bir yara dokunmuştu. O günler ki, biz onları insanlar arasında döndürür dururuz. (Bu da) Allah'ın sizden imân edenleri ayırt etmesi ve sizden şahitler edinmesi içindir. Allah zâlimleri sevmez."

﴿١٤١﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذينَ اٰمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرينَ﴿﴾

(141) (Ve li yümahhısAllahullezîne âmenu ve yemhakal kafirîn;)

"Bir de bu, Allah'ın imân edenleri tertemiz seçip, kâfirleri yok etmesi içindir."

(142) (Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemmâ ya'lemillahullezîne cahedu minküm ve ya'lemes sabirîn;

"Yoksa siz, Allah içinizden cihad edenleri belli etmeden, sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete girivereceğinizi mi sandınız?"

﴿١٤٣﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُۖ
فَقَدْ رَاَيْتُمُوهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ﴿﴾

(143) (Ve lekad küntüm temennevnel mevte min kabli en telkavhu, fekad raeytümuhu ve entüm tenzurun;)

"Andolsun ki siz ölümle karşılaşmadan önce onu arzuluyordunuz. İşte onu gördünüz, ama bakıp duruyorsunuz."

﴿١٤٤﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
اَفَائِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ
يَنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهَ شَيْـًٔا وَسَيَجْزِى
اللّٰهُ الشَّاكِرِينَ﴿﴾

(144) (Ve mâ Muhammedün illâ Rasul* kad halet min kablihirRusül* efein mate ev kutilenkalebtüm alâ a'kabiküm* ve men yenkalib alâ akıbeyhi felen yadurrAllahe şey'a* ve seyeczillahuş şakirîn;)

"Muhammed, ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin geriye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim (böyle) geri dönerse, Allah'a hiçbir şekilde zarar veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır."

﴿١٤٥﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ
كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا
وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِى الشَّاكِرِينَ﴿﴾

(145) (Ve mâ kâne li nefsin en temute illâ Bi iznillâhi Kitaben müeccelâ* ve men yürid sevabed dünya nü'tihi minha* ve men yürid sevabel ahireti nü'tihi minha* ve senecziş şakiriyn;)

"Allah'ın izni olmadıkça hiçbir kimseye ölmek

yoktur. (Ölüm) belirli bir süreye göre yazılmıştır. Kim dünya menfaatini dilerse, kendisine ondan veririz. Kim de ahiret sevabını isterse ona da ondan veririz. Biz şükredenleri mükâfatlandıracağız.

﴿١٤٦﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ
فَمَا وَهَنُوا لِمَٓا اَصَابَهُمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا
وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴿﴾

(146) (Ve keeyyin min Nebiyyin kâtele meahu ribbiyyune kesîr* fema vehenu limâ esabehüm fî sebîlillâhi ve ma daufu ve mestekânu* vAllahu yuhıbbus sabirîn;)

"Nice peygamberler vardı ki, kendileriyle beraber birçok Allah dostları çarpıştılar; Allah yolunda başlarına gelenlerden yılgınlık göstermediler, zaafa düşmediler, boyun eğmediler. Allah sabredenleri sever."

﴿١٤٧﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّٓا اَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ
لَنَا ذُنُوبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِى اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴿﴾

(147) (Ve mâ kâne kavlehüm illâ en kâlû Rabbenağfir lenâ zünubenâ ve israfenâ fiy emrinâ ve sebbit akdamenâ vensurnâ alel kavmil kâfirîn;

"Onların sözleri ancak: "Rabbimiz! Bizim günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı bağışla ve (yolunda) ayaklarımızı diret, Kâfirler güruhuna karşı da bize yardım et!" demekten ibaretti."

﴿١٤٨﴾ فَاٰتٰيهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِۜ
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنٖينَ۟﴿﴾

(148) (Featahumullahu sevabeddünya ve husne seva Bil' âhireti, vAllahu yuhıbbul muhsinîn;)

"Allah da onlara hem dünya nimetini, hem de ahiret sevabının güzelliğini verdi. Allah güzel davrananları sever."

﴿١٤٩﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوٓا اِنْ تُطٖيعُوا الَّذٖينَ
كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرٖينَ﴿﴾

(149) (Ya eyyühelleziyne âmenu in tütıy'ulleziyne keferu yerudduküm alâ a'kabiküm fetenkalibu hasirîn;)

"Ey imân edenler! Siz eğer kâfir olanlara uyarsanız, sizi topuklarınız üstünde gerisin geriye çevirirler. O zaman büsbütün kaybedersiniz."

(150) (Belillâhu mevlâküm* ve HUve hayrun nâsırîn;)

"Hayır! Sizin mevlanız Allah'tır. O, yardım edenlerin en hayırlısıdır."

﴿١٥١﴾ سَنُلْقٖى فٖى قُلُوبِ الَّذٖينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَٓا
اَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطَانًاۚ وَمَاْوٰيهُمُ
النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمٖينَ﴿﴾

(151) (Senulkıy fî kulu Bil'leziyne keferürru'be Bima eşrekû Billâhi mâ lem yünezzil Bihi sûltanen ve me'vahümün nar* ve bi'se mesvez zâlimîn;)

"Allah'ın, hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri O'na ortak koşmalarından dolayı, inkâr

edenlerin kalplerine korku salacağız. Onların yurtları ateştir. Zâlimlerin dönüp varacağı yer ne kötüdür!

﴿١٥٢﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُٓ اِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِاِذْنِهِۚ
حَتّٰٓى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ
بَعْدِ مَٓا اَرٰيكُمْ مَا تُحِبُّونَۜ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا
وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْاٰخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۚ
وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْۜ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴿﴾

(152) (Ve lekad sadakakümullahu va'dehu iz tehussunehüm Bi iznihi, hatta izâ feşiltüm ve tenaza'tüm fil emri ve asaytüm min ba'di ma eraküm ma tuhıbbun* minküm men yürîdüd dünya ve minküm men yürîdül ahirete, sümme sarafeküm anhüm liyebteliyeküm* ve lekad afa anküm* vAllahu zü fadlin alel mu'minîn;)

"Siz Allah'ın izni ile düşmanlarınızı öldürürken, Allah, size olan vaadini yerine getirmiştir. Allah size sevdiğiniz (galibiyeti) gösterdikten sonra zaafa düştünüz. (Peygamber'in verdiği) emir hakkında tartışmaya kalkıştınız ve isyan ettiniz. Kiminiz dünyayı istiyordu, kiminiz ahireti istiyordu. Sonra Allah sizi, denemek için onlardan geri çevirdi ve sizi bağışladı. Allah müminlere karşı çok lütufkârdır."

﴿١٥٣﴾ اِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَالرَّسُولُ
يَدْعُوكُمْ فٖٓى اُخْرٰيكُمْ فَاَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا
عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَٓا اَصَابَكُمْۜ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ﴿﴾

(153) (İz tus'ıdune ve lâ telvune alâ ehadin ver Rasûlü yed'uküm fî uhraküm feesabeküm ğammen Bi ğammin likey lâ tahzenu alâ mâ fateküm ve lâ mâ esabeküm* vAllahu Habîrun Bi ma ta'melun;)

"Peygamber sizi arkanızdan çağırıp dururken, siz boyuna uzaklaşıyor, hiç kimseye dönüp bakmıyordunuz. Bundan dolayı Allah, size gam üstüne gam verdi ki, ne elinizden gidene, ne de başınıza gelene üzülmeyesiniz. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

﴿١٥٤﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُعَاسًا
يَغْشٰى طَٓائِفَةً مِنْكُمْ وَطَٓائِفَةٌ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ
يَظُنُّونَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ
هَلْ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهُ لِلّٰهِ
يُخْفُونَ فٖى اَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ
كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هٰهُنَا قُلْ لَوْ
كُنْتُمْ فٖى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذٖينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ
اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فٖى صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ
مَا فٖى قُلُوبِكُمْ وَاللّٰهُ عَلٖيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴿﴾

(154-) Sümme enzele aleyküm min ba'dil ğammi emeneten nüasen yağşa taifeten minküm ve taifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yezunnune Billâhi ğayrel Hakkı zannel cahiliyyeti, yekulune hel lenâ minel emri min şey'* kul innel emre küllehu Lillâhi, yuhfune fî enfüsihim mâ lâ yübdune leke, yekûlüne lev kâne lenâ minel emri şey'ün mâ kutilnâ hahünâ* kûl lev küntüm fî buyutiküm le berezellezîne kütibe aleyhimül katlü ilâ medacıhim* ve liyebteliyAllahu ma fî suduriküm ve liyumahhısa ma fî kulûbiküm*

vAllahu Alîmun Bi zatis sudur;

"Sonra o kederin ardından (Allah) üzerinize öyle bir eminlik, öyle bir uyku indirdi ki, o, içinizden bir zümreyi örtüp bürüyordu. Bir zümre de canları sevdasına düşmüştü. Allah'a karşı, cahiliyet zannı gibi, hakka aykırı bir zan besliyorlar ve "Bu işten bize ne?" diyorlardı. De ki: "Bütün iş Allah'ındır". Onlar sana açıklamayacaklarını içlerinde saklıyorlar (ve) diyorlar ki: "Bize bu işten bir şey olsaydı burada öldürülmezdik". Onlara şöyle söyle: "Eğer siz evlerinizde olsaydınız bile, üzerlerine öldürülmesi yazılmış olanlar yine muhakkak yatacakları (öldürülecekleri) yerlere çıkıp gidecekti. Allah (bunu) göğüslerinizin içindekini denemek ve yüreklerinizdekini temizlemek için yaptı. Allah göğüslerin içinde olanı bilir."

﴿١٥٥﴾ اِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِۙ
اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُواۚ وَلَقَدْ
عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ﴿﴾

(155) (İnnellezîne tevellev minküm yevmel tekal cem'âni innemestezellehümüş şeytanü Bi ba'dı mâ kesebu* ve lekad afAllahu anhüm* innAllahe Ğafurun Halîm;)

"İki toplumun karşılaştığı gün, içinizden yüz çevirip gidenler var ya, şeytan onların kazandıkları bazı şeylerden dolayı ayaklarını kaydırmak istedi. Ama yine de Allah onları affetti. Kuşkusuz Allah çok bağışlayandır, halîm(çok yumuşak)dir."

﴿١٥٦﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَاتَكُونُوا كَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَقَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوا فِى الْاَرْضِ
اَوْ كَانُوا غُزًّى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَامَاتُوا وَمَا قُتِلُواۚ

97

لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فٖى قُلُوبِهِمْ وَاللّٰهُ يُحْيٖى
وَيُمٖيتُ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصٖيرٌ﴿﴾

(156) (Ya eyyühellezîne âmenu lâ tekûnu kellezîne keferu ve kâlû li ıhvanihim izâ darebu fil Ardı ev kânu ğuzzen lev kânu ındena ma matu ve ma kutilu* li yec'alellahu zâlike hasreten fî kulubihim* vAllahu yuhyî ve yümıt* vAllahu Bi ma ta'melune Basır;)

"Ey imân edenler! Sizler inkâr edenler ve yeryüzünde sefere veya savaşa çıkan kardeşleri için: "Eğer bizim yanımızda olsalardı ölmezlerdi ve öldürülmezlerdi." diyenler gibi olmayın. Allah bunu, onların kalplerine bir hasret (yarası) olarak koydu. Allah, diriltir ve öldürür. Allah yaptıklarınızı görmektedir."

﴿١٥٧﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فٖى سَبٖيلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ
مِنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴿﴾

(157) Ve lein kutiltüm fî sebiylillâhi ev müttüm le mağfiretün minAllahi ve rahmetün hayrun mimma yecmeun;

"Eğer Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, Allah'ın bağışlaması ve rahmeti, (sizin için) onların topladıkları (dünyalıkları)ndan daha hayırlıdır."

﴿١٥٨﴾ وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ﴿﴾

(158) (Ve lein müttüm ev kutiltüm le ilAllahi tuhşerun;)

"Andolsun, ölseniz de, öldürülseniz de Allah'ın huzurunda toplanacaksınız."

﴿١٥٩﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْۚ وَلَوْ كُنْتَ
فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِى الْاَمْرِۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ
عَلَى اللّٰهِۜ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴿﴾

(159) Febimâ rahmetin minAllahi linte lehüm* ve lev künte fazzan ğaliyzal kalbi lenfaddu min havlike, fa'fü anhüm vestağfir lehüm ve şavirhüm fil emr* fe izâ azemte fe tevekkel alAllah* innAllahe yuhıbbül mütevekkiliyn;)

"Sen (o zaman), sırf Allah'ın rahmetiyle onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık onları sen bağışla, onlar için Allah'dan mağfiret dile. (Yapacağın) işlerde onlara da danış, bir kere de azmettin mi, artık Allah'a dayan. Muhakkak ki Allah kendine dayanıp güvenenleri sever."

﴿١٦٠﴾ اِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْۚ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ
فَمَنْ ذَا الَّذٖى يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهٖۜ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ﴿﴾

(160) (İn yensurkümullahu felâ ğalibe leküm* ve in yahzülküm femen zelleziy yensuruküm min ba'dih* ve alAllahi felyetevekkelil mu'minun;)

"Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, artık ondan sonra size kim yardım edebilir? Müminler ancak Allah'a güvenip dayansınlar."

﴿١٦١﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِىٍّ اَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَاْتِ بِمَا

99

غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ﴿﴾

(161) Ve mâ kâne li Nebiyyin en yeğull* ve men yağlül ye'ti Bi mâ ğalle yevmel kıyameti, sümme tüveffa küllü nefsin mâ kesebet ve hüm lâ yuzlemun;)

"Hiçbir peygambere ganimet malını gizlemesi (devlet-millet malını aşırması) yaraşmaz. Kim böyle bir aşırma ve ihanette bulunursa kıyamet günü aşırdığını boynuna yüklenerek getirir. Sonra da herkese kazandığının karşılığı tastamam ödenir, onlar haksızlığa da uğramazlar."

﴿١٦٢﴾ اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَٓاءَ بِسَخَطٍ مِنَ
اللّٰهِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَص۪يرُ﴿﴾

(162) (Efemenittebea rıdvanAllahi kemen bae Bi sehatın minAllahi ve me'vahu cehennem* ve bi'sel masîr;)

"Allah'ın rızasına uyan kimse, Allah'ın hışmına uğrayan ve varacağı yer cehennem olan kimse gibi midir? Varış yeri olarak ne kötüdür orası!"

﴿١٦٣﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِۜ وَاللّٰهُ بَص۪يرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ﴿﴾

(163) (Hüm derecatün indAllah* vAllahu Basîrun Bi ma ya'melun;)

"Onlar (insanlar) Allah katında derece derecedirler. Allah, onların yaptıklarını görmektedir."

﴿١٦٤﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ اِذْ بَعَثَ ف۪يهِمْ

رَسُولاً مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ
لَفٖى ضَلَالٍ مُبٖينٍ﴿﴾

(164) Lekad mennAllahu alel mu'minîne iz baase fîhim Rasûlen min enfüsihim yetlu aleyhim âyâtihi ve yüzekkîhim ve yuallimuhümül Kitabe vel Hikmete ve in kânu min kablü lefî dalalin mübîn;)

"Andolsun ki Allah, mü minlere kendilerinden, onlara kendi Âyetlerini okuyan, onları arındıran ve onlara kitab ve hikmeti öğreten bir Peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysa onlar, daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler."

﴿١٦٥﴾ اَوَلَمَّٓا اَصَابَتْكُمْ مُصٖيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَاۙ
قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَاۜ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدٖيرٌ﴿﴾

(165) (Evelemmâ esabetküm musıbetün kad esabtüm misleyha, kultüm ennâ hazâ* kul huve min ındi enfüsiküm* innAllahe alâ külli şey'in Kadîr;

(Bedir'de düşmanı) "iki katına uğrattığınız bir musibet (Uhud'da) size çarpınca mı: "Bu nereden" dediniz? De ki: "Bu başınıza gelen kendinizdendir". Şüphesiz Allah her şeye kâdirdir."

﴿١٦٦﴾ وَمَٓا اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِاِذْنِ
اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنٖينَۙ﴿﴾

(166) Ve mâ esabeküm yevmeltekal cem'âni fe Bi iznillâhi ve li ya'lemel mu'minîn;)

101

"İki topluluğun karşılaştığı günde başınıza gelen musibet de Allah'ın izniyledir, Bu da müminleri belirlemesi içindir."

﴿١٦٧﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ
قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ
لِلْاِيمَانِ يَقُولُونَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ
وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ﴿﴾

(167) Ve li ya'lemelleziyne nafeku* ve kıle lehüm tealev kâtilu fiy sebiylillâhi evidfeu* kâlû lev na'lemu kıtâlen letteba'naküm* hüm lilküfri yevmeizin akrebu minhüm lil îmân* yekulune Bi efvahihim ma leyse fiy kulubihim* vAllahu a'lemu Bi ma yektümun;)

"Ve hem de münafıklık yapanları ayırt etmesi içindir. Ve onlara: "Geliniz, Allah yolunda savaşınız veya (hiç olmazsa) savunmaya geçiniz." denilmişti. Onlar ise: "Biz savaşmasını (veya savaş olacağını) bilseydik arkanızdan gelirdik." demişlerdi. Onlar, o gün, imândan çok küfre yakındılar. kalblerinde olmayanı ağızlarıyla söylüyorlardı. Allah neyi gizlediklerini daha iyi bilendir."

﴿١٦٨﴾ اَلَّذِينَ قَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ اَطَاعُونَا
مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَؤُا عَنْ اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ﴿﴾

(168) (Ellezîne kâlû li ıhvânihim ve kaadu lev etauna ma kutilu* kul fedreu an enfüsikümül mevte in küntüm sadikîn;)

"Kendileri oturup kaldıkları halde kardeşleri için: "Eğer bize uysalardı öldürülmezlerdi" dediler. Onlara de ki: "Eğer iddianızda doğru iseniz, kendinizden ölümü uzaklaştırınız"."

﴿١٦٩﴾ وَلَاتَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا
بَلْ اَحْيَاۤءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَۙ﴿﴾

(169) Ve lâ tahsebennellezîne kutilu fî sebiylillâhi emvata* bel ahyaun ınde Rabbihim yurzekûn;

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölüler sanma. Bilakis onlar diridirler, Rab'leri katında rızıklanmaktadırlar."

﴿١٧٠﴾ فَرِحِينَ بِمَاۤ اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۙ وَيَسْتَبْشِرُونَ
بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَاهُمْ يَحْزَنُونَ﴿حزب ٣﴾

(170) (Ferihîne Bi mâ atahumullahu min fadliHİ, ve yestebşirune Bil'lezîne lem yelhaku Bihim min halfihim ellâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;)

"Allah'ın lütfundan verdiği nimetle sevinçlidirler. Arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere de hiç bir korku olmayacağını ve üzülmeyeceklerini müjdelemek isterler."

﴿١٧١﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍۙ وَاَنَّ اللّٰهَ
لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُؤْمِنِينَۚ﴿﴾

(171) Yestebşirune Bi ni'metin minAllahi vefadlin, ve ennAllahe lâ yudî'u ecrel mu'minîn;

103

"Onlar, Allah'ın nimetini, keremini ve Allah'ın, müminlerin ecrini zâyi etmeyeceğini müjdelerler."

﴿١٧٢﴾ اَلَّذينَ اسْتَجَابُوا للّه وَالرَّسُول منْ بَعْد مَآ اَصَابَهُمُ
الْقَرْحُ لِلَّذينَ اَحْسَنُوا منْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظيمٌ﴿﴾

(172) Ellezînestecabu Lillâhi verRasûli min ba'di ma esabehümül karh* lillezîne ahsenu minhüm vettekav ecrun azîym;

"Kendilerine yara dokunduktan sonra da Allah ve Peygamberi'nin davetine uydular. Hele onlardan iyilik edenlere ve gereğince Allah'tan korkanlara büyük bir mükâfat vardır."

﴿١٧٣﴾ اَلَّذينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا
لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ ايمَاناً وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّهُ
وَنِعْمَ الْوَكيلُ﴿﴾

(173) (Ellezîne kâle lehümün Nâsu innen Nâse kad cemeu leküm fahşevhüm fezâdehüm îmâne* ve kâlû hasbünAllahu ve nı'mel vekîl;)

"İnsanlar onlara: "Düşmanlarınız size karşı ordu topladı, onlardan korkun." dediklerinde, bu, onların îmânını artırdı ve şöyle dediler: "Allah bize yeter. O ne güzel vekildir"."

﴿١٧٤﴾ فَانْقَلَبُوا بنعْمَة منَ اللّه وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ
سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللّهِ وَاللّهُ ذُو فَضْلٍ عَظيمٍ﴿﴾

104

(174) (Fenkalebu Bi ni'metin minAllahi ve fadlin lem yemseshüm suün vettebeu rıdvanAllah* vAllahu zû fadlin azîm;

"Bunun üzerine kendilerine hiç bir kötülük dokunmadan Allah'ın nimeti ve lütfuyla geri döndüler ve Allah'ın rızasına uydular. Allah büyük lütuf sahibidir."

﴿١٧٥﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَٓاءَهُ فَلَا
تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴿﴾

(175) (İnnemâ zâlikümüş şeytanu yuhavvifü evliyaehu, felâ tehafuhüm ve hafuni in küntüm mu'minîn;)

(Size o haberi getiren) ancak şeytandır, (sadece) kendi dostlarını korkutabilir. Onlardan korkmayın, eğer mü'min iseniz benden korkun.)

﴿١٧٦﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِى الْكُفْرِ اِنَّهُمْ
لَنْ يَضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا يُرِيدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ
حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴿﴾

(176) Ve lâ yahzünkellezîne yüsariune fil küfr* innehüm len yedurullahe şey'a* yürîdullahu ella yec'ale lehüm hazzan fil ahireti, ve lehüm azabün azîm;)

"Küfürde yarışanlar seni üzmesin. Onlar, Allah'a hiç bir şekilde zarar veremezler. Allah onlara ahirette bir pay vermemek istiyor. Onlar için büyük bir azap vardır."

﴿١٧٧﴾ اِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا

اللّٰهَ شَيْـًٔا وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ﴿﴾

(177) (İnnelleziyneşterevül küfre Bil îmâni len yedurullahe şey'a* ve lehüm azabün elîm;)

"İmân karşılığında inkârı satın alanlar Allah'a hiç bir zarar veremezler. Onlar için acı bir azap vardır."

﴿١٧٨﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذ۪ينَ كَفَرُوٓا اَنَّمَا نُمْل۪ي لَهُمْ
خَيْرٌ لِاَنْفُسِهِمْ اِنَّمَا نُمْل۪ي لَهُمْ لِيَزْدَادُوٓا اِثْمًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُه۪ينٌ﴿﴾

(178) (Ve lâ yahsebennelezîne keferu ennemâ nümlî lehüm hayrun lienfüsihim* innemâ nümlî lehüm liyezdadu isma* ve lehüm azabün mühîn;)

"Kâfirler, kendilerine mühlet vermemizin, şahısları için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara bu mühleti, ancak günahlarını artırsınlar diye veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır."

﴿١٧٩﴾ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِن۪ينَ عَلٰى مَٓا اَنْتُمْ
عَلَيْهِ حَتّٰى يَم۪يزَ الْخَب۪يثَ مِنَ الطَّيِّبِؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ
لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَب۪ي مِنْ رُسُلِه۪
مَنْ يَشَٓاءُ فَاٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِه۪ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا
فَلَكُمْ اَجْرٌ عَظ۪يمٌ﴿﴾

(179) Mâ kânAllahu li yezeral mü'minîne alâ ma entüm aleyhi hatta yemiyzel habiyse minettayyib* ve mâ kânAllahu liyutliaküm alel ğaybi ve lâkinnAllahe yectebî min RusuliHİ men yeşau, feâminu Billâhi ve rusuliHİ, ve in tü'minu ve tetteku feleküm ecrun azîm;)

"Allah, müminleri içinde bulunduğunuz şu durumda bırakacak değildir, pisi temizden ayıracaktır. Ve Allah sizi gayba vakıf kılacak da değildir. Fakat Allah, peygamberlerinden dilediğini seçip (gaybı bildirir). O halde Allah'a ve peygamberlerine imân edin. Eğer imân eder ve günahlardan korunursanız, sizin için büyük bir mükâfat vardır."

﴿١٨٠﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِه۪ هُوَ خَيْرًا لَهُمْۜ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْۜ سَيُطَوَّقُونَ
مَا بَخِلُوا بِه۪ يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَب۪يرٌ۟﴿﴾

(180) (Ve lâ yahsebennellezîne yebhalune Bi mâ atahumullahu min fadliHİ huve hayren lehüm* bel huve şerrun lehüm* seyütavvekune mâ behılu Bihi yevmel kıyameti, ve Lillâhi mîrasüs Semavati vel Ard* vAllahu Bi mâ ta'melune Habîr;)

"Allah'ın, kendilerine lütfundan verdiği nimetlere karşı cimrilik edenler, bunun, kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hayır o, kendileri için şerdir. Cimrilik ettikleri şey, kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a aittir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

﴿١٨١﴾ لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوٓا اِنَّ اللّٰهَ
فَق۪يرٌ وَنَحْنُ اَغْنِيَٓاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْبِيَٓاءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَر۪يقِ﴿﴾

(181) (Lekad semiAllahu kavlellezîne kâlûinnAllahe fakîrun ve nahnü ağniya'* senektübü

107

mâ kâlû ve katlehümül Enbiyae Bi ğayri Hakkın ve nekûlü zÜkû azâbel harîk;

"Allah, "Şüphesiz Allah fakirdir, biz zenginiz." diyenlerin lâfını elbette duymuştur. Onların söylediklerini ve peygamberleri haksız yere öldürmelerini yazacağız ve şöyle diyeceğiz: "Tadın o yakıcı azabı!"."

﴿١٨٢﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ
لِلْعَبِيدِۚ﴿﴾

(182) (Zâlike Bimâ kaddemet eydîküm ve ennAllahe leyse Bi zâlİmin lil abiyd;)

"Bu, kendi ellerinizin yapıp öne sürdüğünün karşılığıdır". Allah kullar(ın)a asla zulmetmez."

﴿١٨٣﴾ اَلَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَا اَلَّا نُؤْمِنَ
لِرَسُولٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ
جَٓاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلٖى بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذٖى قُلْتُمْ فَلِمَ
قَتَلْتُمُوهُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقٖينَ﴿﴾

(183-) (Ellezîne kâlû innAllahe ahide ileynâ ellâ nu'mine liRasûlin hatta ye'tiyenâ Bi kurbânin te'külühün nar* kul kad câeküm Rusulün min kablî Bil beyyinâti ve Bil'lezî kultüm felime kateltümuhüm in küntüm sadikıyn;)

"Ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe hiç bir peygambere imân etmeyeceğimize dair Allah bize ahidde bulundu." diyenlere de ki: "Benden önce size bazı peygamberler açık belgelerle ve sizin dediğiniz şeyle geldi. Eğer doğru insanlarsanız, ya onları niçin öldürdünüz?"

﴿١٨٤﴾ فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَٓاؤُ
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ﴿﴾

(184) (Fein kezzebuke fekad küzzibe Rusulün min kablike câu Bil beyyinâti vezZübüri vel Kitabil müniyr;)

"Eğer seni yalanladılarsa, senden önce açık deliller, hikmetli sayfalar ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberler de yalanlanmıştı."

﴿١٨٥﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَٓائِقَةُ الْمَوْتِ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُورَكُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ
فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَٓا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ﴿﴾

(185-) (Küllü nefsin zâikatül mevt* ve innemâ tüveffevne ücureküm yevmel kıyameti, femen zuhziha anin nâri ve udhılel cennete fekad faze* ve mel hayatüd dünya illâ metâul ğurur;)

"Her canlı ölümü tadacaktır. Kıyamet günü ecirleriniz size eksiksiz olarak verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa o, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı zevkten başka birşey değildir."

Bu Âyetin başı her varlığın sonunu ifade etmektedir, nasıl ki her varlığın dünyada bir doğumu vardır işte bu doğumun son aşaması burada anlatılıyor.

Bu âlemde gördüğümüz her ne varsa bunların hepsi birer nefs, fakat insanın üzerinde var olan İlâhî nefstir. Burada bahsedilen tadma hakikati itibarıyla varlığa işaret etmektedir ve tad ifadesi her varlığa göre değişmektedir, her nefs kendi aslı itibarıyla nasıl bir hayat sürmüş ise ölürken onun tadını tadacaktır.

Kıyamet günündede neyi haketmişseniz onun ecirlerini alacaksınız, ama cehennem karşılığı ama cennet karşılığı

neyi haketmişse. Cehennemin yedi mertebe, cennetin ise sekiz mertebe olduğu belirtiliyor fakat cennet mertebelerinden biri zat cenneti olduğundan dört mertebeyi ifade etmektedir, yani onbir mertebe oluyor, oniki değil çünkü oniki ile onbirin ehli aynı cennette olacaklar çünkü her ikiside Hakikati Muhammedi, İnsân-ı Kâmil cennetleri olduğundan ikisi birlikte oluşmaktadır. Nefs mertebelerinde nefsi emmârede olan kişi dahi yapmış olduğu ibadetleri dolayısıyla birinci cennete yani efal cennetine girecek, işte bu aşamada nefs mertebelerini ters çevirip aşağıya doğru derecesini tuttuğumuzda nefsani yön ile bu mertebeleri uyguladığımızda cehennem mertebeleri oluşuyor, örneğin safiye nefs dediğimizde bu kişi Hakk'tan o kadar uzaklaşıyor ki artık kendi nefsaniyetinde saflaşıyor ve Hak ile hiç ilgisi kalmıyor, diğerleride bunun gibi. Bir ârife "nefsi emmâreden nasıl geçilir" diye sormuşlar o da "önce nefsi emmâreye nasıl gelinir onu öğrenelim" demiş.

Bugün herkes aynı haklara sahip ve kurallar herkes için geçerli o nedenle burası seçilmesi çok zor olan bir âlem, yaşantı, çünkü hepsi birbirinin içinde tanımak mümkün değil, tanımak için irfan ehli olmak lâzımdır veya onların ölçüleriyle bakmak lâzımdır.

Bir kimse Hakk yolunda gitmez ve kendini tanımaz ise dünya hayatı ancak bir aldanıştan, benlikten ibarettir. Hakikati İlâhî üzerinde çalışmalar yapmazsak vaktimizin çoğunu boşa geçirirsek aldanmış oluruz.

﴿١٨٦﴾ لَتُبْلَوُنَّ فٖى اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ
الَّذٖينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذٖينَ اَشْرَكُوا
اَذًى كَثٖيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ
الْاُمُورِ﴿﴾

(186) Le tüblevünne fî emvâliküm ve enfüsikü-mve letesmeunne minellezîne utül Kitabe min kabliküm ve minellezîne eşrekû ezen kesirâ* ve in

tasbiru ve tetteku fe inne zâlike min azmil umur;)

"Muhakkak siz, mallarınız ve canlarınız hususun da imtihan olunacaksınız. Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak koşanlardan size eziyet verici birçok söz işiteceksiniz. Eğer sabreder ve Allah'dan gereği gibi korkarsanız, şüphesiz işte bu azmi gerektiren işlerdendir."

Bu kadar şey sizlere denemek için verildi. Sabır hadiselerin durumuna göre kişinin nefsine kapılmadan aklıyla, mantığıyla hareket etmesi gereken bir şeydir.

﴿١٨٧﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ
لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ
وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ﴿﴾

(187) (Ve iz ehazAllahu mîsakallezîne utül Kitabe letübeyyinünnehu lin Nâsi ve lâ tektümunehu, fe nebezuhu verae zuhurihim veşterav Bihi semenen kalîla* fe bi'se mâ yeşterun;)

"Bir zaman Allah, kendilerine kitap verilenler den, "Onu mutlaka insânlara açıklayacaksınız, onu gizlemiyeceksiniz." diye söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı ettiler ve onu az bir dünyalığa değiştiler. Yaptıkları bu alışveriş ne kadar kötüdür."

"Kendi varlığının hakikatini idrak eden kişi ezelde verdiği misâkını tutmuş oluyor zâten. Tevratı Şeriften ve İncilden herşeyi açıklayacaksınız diye söz aldı, yani bazı şeyleri açıklayın bazı şeylerin açıklamayın demedi. Değiştirdikleri hükümler karşılığında aldıkları dünya menfaati ile ne kötü bir şey yaptılar."

﴿١٨٨﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَٓا اَتَوْا وَيُحِبُّونَ

اَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ
مِنَ الْعَذَابِۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَل۪يمٌ﴿﴾

(188) (Lâ tahsebennellezîne yefrehune Bi mâ etev ve yuhıbbune en yuhmedu Bi mâ lem yef'alu felâ tahsebennehüm Bi mefazetin minel azâbi, ve lehüm azâbün elîm;)

"O yaptıklarına sevinen ve yapmadıkları şeylerle de övülmek isteyenlerin (onacaklarını) sanma! Onların azaptan kurtulacaklarını da sanma! Onlar için can yakıcı bir azap vardır."

﴿١٨٩﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۜ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَد۪يرٌ﴿﴾

(189) (Ve Lillâhi mülküs Semâvâti vel Ard* vAllahu alâ külli şey'in Kadîr;

"Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Allah her şeye kâdirdir."

Bütün âlem'de O'nun varlığından başka bir şey yok ki, herşeye kadir olmasın.

﴿١٩٠﴾ اِنَّ ف۪ي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ
وَالنَّهَارِ لَاٰيَاتٍ لِاُو۬لِي الْاَلْبَابِۚ﴿﴾

(190) (İnne fî halkıs Semâvâti vel Ardı vahtilâfil leyli ven nehâri leâyâtin li ülil elbâb;)

"Göklerin ve yerin halkedilişinde, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için gerçekten açık, ibretli deliller vardır."

Dikkat edersek bütün insanlar için Âyettir demiyor, "ulül elbab" için diyor. "Ulül elbab" "kapı sahipleri" olduğundan Cenâb-ı Hakk'a giden esmâ-i İlâhiyyenin herbiri bir kapıdır, işte kim ki bu kapılardan bir kapı sahibiyse yani "ulül elbab" ise diğerleri ancak bunlara ulaşarak o kapılardan girebilirler, yoksa Hakk'ın zâtına giden yolu bulup gidemezler. Yalnız bunların herbiri sadece sahip olduğu esmânın kapısını kullanır, oysa Rabbül erbaba ulaşmış olanlar her kapıdan içeri alıp sokarlar yani gelen kişinin yapısı hangi esmâya uygun ise oraya götürüp oradan içeriye alırlar.

﴿١٩١﴾ اَلَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا
مَاخَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴿﴾

(191) (Ellezîne yezkürunAllahe kıyâmen ve kuuden ve alâ cünubihim ve yetefekkerune fî halkıs Semâvâti vel Ard* Rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtıla* sübhaneKE fekınâ azâben nâr;)

"Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin halkedilişi üzerinde düşünürler. Ve "Rabbimiz! Sen bunu boş yere halketmedin, Sen yücesin, bizi ateşin azabından koru." derler."

"Normalde hayat zaten bu üç hal üzerine yaşanmaktadır. Bu Âyetin namaz kılma yönüylede tefsirleri yapılmaktadır, yani kılabiliyorsa ayakta, kılamıyorsa oturarak kılsın, onu da yapamıyorsa sadece yanına dönerek yatarken kılsın şeklinde bir ruhsat olduğunu belirtiliyorlar. Sadece maddi oluşumların tefekkürünü değil mânâ olarakta bu âlemde Allah'ın zuhurunu düşünürler.

Her ne mertebeye gelirlerse de tevazuyu elden bırakmazlar.

﴿١٩٢﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهُ
وَمَا لِلظَّالِمينَ مِنْ اَنْصَارٍ﴿﴾

(192) Rabbenâ inneKE men tüdhılinnâre fekad ahzeytehu, ve mâ lizzâlimîne min ensar;)

"Rabbimiz! Sen kimi cehennem ateşine sokarsan onu rezil etmişsindir. Zâlimlerin hiç yardımcıları yoktur".

﴿١٩٣﴾ رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادى لِلايمَان
اَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الاَبْرَارِ﴿﴾

(193) (Rabbenâ innenâ semi'nâ münâdiyen yünâdiy lil îmâni en âminu Bi Rabbiküm fe âmennâ* Rabbenâ fağfir lenâ zünubenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ maal' ebrâr;)

"Rabbimiz! Biz, 'Rabbinize imân edin' diye imâna çağıran bir davetçi işittik, hemen imân ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, bizleri sana ermiş kullarınla beraber yanına al".”

Bu Âyeti kerîme imân’ın birinci mertebesini anlatan Âyeti kerâme’dir. Bütün kelimeler biz olarak kullanılmıştır, yani burada çoğul bir imân anlayışı vardır ve **efal mertebesinin** imânıdır.

Aynı yapı içerisinde olan kişilerin birlikte seslenişleridir ve duyduk demeleri imân’ın duyuyla geldiğini göstermektedir, yani daha önce bu konulardan haberleri yok iken bir çağırıcıyı duymuşlar saf ve temiz bir inanışla imân etmişler. Şeriat ehli şeriata uydukları için nefsi

emmâreleri dizginlenmiş bir nefsi emmâredir yani ne yok edilmiştir ne de tanınıp bilinmiştir. Dervişlerdeki ise nefsi emmâreye karşı bilinçlenilmiştir ve nefsi emmârenin yapacağı ataklara karşı önlem alınmıştır.

Şeriat mertebesinde olanlar beşeriyetlerinde olduklarından sevab ve günahta orada geçerli olduğundan günahlarının affını istiyorlar ve kötülüklerinden temizlenmeyi ve bu mertebenin gerçek halini idrak ettikten sonra ebrâr ile yani temizlenmiş iyi hale gelmiş kimselerle birlikte bizi sonlandır diye dua ediyorlar.

Esmâ mertebesinin îmânı, Bakara Sûresi'nin 3. Âyetinde belirtildiği gibi **"Elleziyne yu'minune Bil ğaybi"** yani "Onlar gayblerine îmân ederler" Âyetidir.

Sıfat mertebesinin imânı ise, imân ehlinden bahsederken **"Onlar Rahmân'ın muhabbetlileridir"** deniyor.

Dördüncü olarak , Bakara sûresinde 285. Âyette belirtildiği üzere **"Amener Rasûlü"** yani "Rasül îmân etti" Âyetidir. Efendimizin (s.a.v.) İmânı bir kefeye konsa ve bütün peygamberler dahil gelmiş geçmiş insanların îmânları bir kefeye konsa "Amener Rasûlü" ağır basar. Öyle bir hakikati İlâhiyyeye îmân etti ki o îmân sahasına ondan önce ne bir insan ne bir cin girebildi, çünkü orada zâti tecelli vardır.

Not= Bu hususta daha geniş ilgi (Vahy ve Cebrâîl) isimli kitabımızda mevcuttur dileyen oraya bakılailir.

﴿١٩٤﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
يَوْمَ الْقِيٰمَةِۜ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴿﴾

(194) (Rabbenâ ve âtinâ mâ veadtena alâ RusuliKE ve lâ tuhzina yevmel kıyameti, inneKE lâ tuhlifül mî'âd;

"Rabbimiz! bize peygamberlerine vaad ettiğini

115

ver, kıyamet günü bizi rezil etme. Muhakkak sen verdiğin sözden dönmezsin".

Şeriat ve tarikat mertebesinde bu dua yapılır fakat hakikat ehli kader sırrını da bilir ve verecekse vereceğini de bilir ve kendisi için bir şey istemez, tabi istemez derken lisana getirmez fakat gönlünden geçirir, çünkü insanoğlu acziyyeti yönünden ihtiyaç sahibidir ki, Cenâb-ı Hakk'ta "İsteyin ki vereyim" diyor.

﴿١٩٥﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنّى لَاۤ اُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ
مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَاُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُوذُوا فى سَبِيلى
وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ﴿﴾

(195) (Festecabe lehüm Rabbühüm ennî lâ udı'u amele âmilin minküm min zekerin ev ünsa* ba'duküm min ba'd* fellezîne haceru ve uhricu min diyarihim ve uzu fî sebîlî ve katelu ve kutilu leükeffirenne anhüm seyyiatihim ve leüdhılennehüm cennâtin tecrî min tahtihel enhar* sevaben min ındillah* vAllahu ındeHU husnüs sevab;)

"Rableri onlara şu karşılığı verdi: "Ben, erkek olsun, kadın olsun, sizden, hiçbir çalışanın amelini zayi etmeyeceğim. Sizler birbirinizdensiniz. Göç edenler, yurtlarından çıkarılanlar, yolumda eziyet edilenler, savaşanlar ve öldürülenler... Onların günahlarını elbette örteceğim ve Allah katından bir mükâfat olmak üzere, onları altından ırmaklar akan cennetlere de koyacağım. En güzel mükâfat Allah katındadır".

Cenâb-ı Hakk nefsi emmâre ile de perdeler, bütün

esmâi İlâhiyyesi ile de perdeler, zâtı ile de perdeler ve bu durumda sen bunu idrak ettiğinde sen Rabbını örtmüş olursun ve zâtınla Hakk sende zuhura çıkmış olur.

Altlarından ırmaklar akan cennetlerin ne olduğunu bilmiyoruz fakat bunların oluşumu dünyada meydana geliyor.

﴿١٩٦﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِى الْبِلَادِ ﴿﴾

(196) (Lâ yeğurrenneke tekallübüllezîne keferu fil Bil ad;

"Kâfirlerin diyar diyar dolaşmaları sakın seni aldatmasın."

﴿١٩٧﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿﴾

(197) Metaun kaliylün sümme me'vahüm cehennem* ve bi'sel mihad;

"Bu, az bir geçimliktir. Sonra onların varacakları yer cehennemdir. Ne kötü bir yataktır orası!"

Onlar rahatmış gibi gözüküyor ve siz îmân sahipleri belki biraz zorlanıyorsunuz ama onların sonuçta gireceği yer cehennem sizin gireceğiniz yer cennettir deniyor.

﴿١٩٨﴾ لٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرى
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ
اللّٰهِ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِلْاَبْرَارِ ﴿﴾

(198) (Lâkinilleziynettekav Rabbehüm lehüm cennâtün tecrî min tahtihel enharu halidîne fîha nüzülen min ındillâh* ve mâ ındAllahi hayrun lil ebrar;

"Fakat Rablerinden gereğince korkanlar için

altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Onlar orada ebedî olarak kalacaklar, Allah katından ağırlanacaklardır. İyiler için Allah katındakiler daha hayırlıdır.”

Altlarından ırmaklar akan cennetler o günün çölde yaşayan insanı için çok büyük tasvir, Kûr’ân-ı Kerîm başka bir bölgede gelseydi belki onlara çok câzip gelen bir şeyin olarak tanımı yapılacaktı fakat Cenâb-ı Hakk verdiği vaatten de dönmez yani zâhiren bunların mutlaka karşılıkları olacak. İnsan hangi ortamda olursa olsun kendisinde de mevcut olduğu için tabiatı sever, meselâ hayvanlar ile kendisindeki hayvanlık mertebesinden uyum sağlar, bizde o mertebe olmasa onlar ile hiç ilgimiz olmaz, ki hayvanlarda bizdeki mertebeden dolayı bize yaklaşmaktadır.

﴿١٩٩﴾ وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَٓا
اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَٓا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلّٰهِ لَا
يَشْتَرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًاۜ اُو۬لٰٓئِكَ لَهُمْ
اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴿﴾

(199) Ve inne min ehlil Kitabi lemen yu'minu Billâhi ve mâ ünzile ileyküm ve mâ ünzile ileyhim haşiîne Lillâhi, lâ yeşterune Bi Âyâtillâhi semenen kalîlâ* ülâike lehüm ecruhüm ınde Rabbihim* innAllahe serî'ul hısab;

“Kitap ehlinden öyleleri var ki, Allah'a inanırlar, size indirilene ve kendilerine indirilene -Allah'a boyun eğerek inanırlar. Allah'ın Âyetlerini az bir değere değişmezler. Onların mükâfatı da Allah katındadır. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk görendir.”

Bulundukları mevkileri itibarıyla bunlar îmânlarını açıklayamıyorlar ve belki bunu yapmaları yakın çevrelerini de farkettirmeden îmâna dönüştürebilirler.

118

Mahşerde kişi hesabı görülürken sadece kendi hesabının görüldüğünü zannedecek oysa o anda bütün mahşer halkının hesabı görülecektir.

﴿٢٠٠﴾ يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴿﴾

(200) (Ya eyyühellezîne amenusbiru ve sâbiru ve râbitu vettekullahe leallekūm tüflihun;)

"Ey îmân edenler! Sabredin, düşmanlarınıza karşı sebat gösterin, nöbet bekleşin, Allah'dan gereğince korkun ki, kurtuluşa eresiniz."

Demek ki îmânda yapılması gereken ilk şey sabırlı olmak. Hakk ehli Hakk'a râbıta eder ve esas rabıtada o olmaktadır ve bunu da irfan ehli vasıtasıyla yapar.

Allah'tan ittika etmek, şeriat mertebesinde günahlardan sakınmak, tarikat mertebesinde Hakk'a muhabbetsizlikten sakınmak, hakikat mertebesinde kendi varlığındaki Hakk'ı unutmaktan sakınmak, marifet mertebesinde bütün âlemdeki varlıkların Hakk'ın varlığı olduğunu bilip, idrak ederek hayatını öyle sürdürmek, ayrılık gayrılık tanımadan varlıklara bakmaktır.

****

Böylece bu kitabımızda meal ağırlıklı yazıya geçirilmiş oldu. Rabb'ımıza şükrederiz.

Gayrtet bizden muvaffakiyyet Hakk'tan'dır.

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADÎS :
2. VEHB **:** Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB **:** Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL **:** Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

1. **Necdet Divanı:**
2. **Hacc Divanı:**
3. **İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
4. **Lübb'ül Lübb Özün Özü**,(Osmanlıca'dan çeviri):
5. **Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"**
6. **İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
7. **İslâm, İmân, İhsân, İkân,** (Cibril Hadîs'i):
8. **Tuhfetu'l Uşşâkiyye,** (Osmanlıca'dan çeviri):
9. **Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:**
10. **Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:**
11. **Vâhy ve Cebrâil:**
12. **Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:**
13. **(13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:**
14. **İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi**
15. **6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)**
16. **Divân (3)**
17. **Kevkeb. Kayan yıldızlar.**
18. **Peygamberimizi rû'ya-da görmek.**
19. **Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.**

20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. SûRE-İ yûSUF VE DERVİŞLİK:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr2ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Unre dosyası: (2010)
34. Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. Namaz Sûreleri:

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

61- 12- Terzi Baba-(1)
62- 39- Terzi Baba-(2)

İnternet dosyaları-

63-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-
64-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-
65-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-
66-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-
67-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-
68-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-
69-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-
70-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-
71-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-
72-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-
73-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-
74-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-
75-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-
76-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-
77-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-
78-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-
79-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-
80-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-
81-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-
82-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (Büro)	:	(0282) 263 78 73
Faks	:	(0282) 263 78 73
Tel (ev)	:	(0282) 261 43 18
Cep	:	(0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <**http:// necdetardic. org/**

Veb sayfası: Amerika: <**www.necdetardic.info>**

Veb sayfası: Almanya: **<www.terzibaba.com>**

Radyo adresi (form): <**terzibaba13.com>**
MSN Adresi:
Necdet Ardıç <**terzibaba13@hotmail.com**